

Holmestrand
kommune

Årsberetning 2022
Årsrapport 2022
Holmestrand kommune

1	Kommunedirektørens innledning.....	5
2	Innledning til årsberetningen	6
3	Økonomiske resultater	6
3.1	§5-4 Bevilgningsoversikt drift (1A)	6
3.2	§5-4 del 2 Sum bevilgninger drift (1B)	7
3.3	Resultater på programområdene	7
3.4	§5-5 Bevilgningsoversikt investering (2A).....	9
3.5	Investeringer i varige driftsmidler	10
3.6	§5-5 Bevilgningsoversikt investering del 2 (2B)	13
3.7	§5-8 Balanseregnskapet	13
3.8	§ 5-9 Budsjetttavvik og årsoppgjørdisposisjoner	18
3.9	Utvikling lånegjeld	20
3.10	Likviditetsanalyse.....	21
3.11	Beredskapsarbeidet	24
3.12	Koronaåret 2022	26
3.13	Hendelser etter balansedagen	26
3.14	Pågående rettstvister	27
3.15	Sykefravær	27
3.16	HMS	27
3.17	Likestilling	29
3.18	Etisk standard	32
3.19	Anskaffelser	32
3.20	Internkontroll	33
3.21	Status mål og planer	33
3.22	Kommunens planarbeid	35
3.23	Klima- og miljøutfordringer	36
4	Økonomisk analyse.....	38
4.1	Utvikling i netto driftsresultat	38
4.2	Sentrale inntekter	39
4.3	Driftsinntekter og driftsutgifter	40
4.4	Finansinntekter og -utgifter	42
5	Økonomisk status investering	43
5.1	Status investeringsprosjekter	43
6	HR og stab.....	49
6.1	Beskrivelse av programområde	49
6.2	Utvikling og utfordringer	49
6.3	Viktige begivenheter	49
6.4	Status økonomi.....	49
6.5	Sykefravær	50
6.6	Status politiske vedtak.....	51

7	Strategi og virksomhetsstyring	53
7.1	Beskrivelse av programområde	53
7.2	Status økonomi	53
7.3	Kommentar til status økonomi	53
7.4	hovedmål	54
7.5	KOSTRA Nøkkeltall	55
7.6	Status investeringsprosjekter	56
7.7	Sykefravær	56
7.8	Status politiske vedtak	57
8	Oppvekst	58
8.1	Beskrivelse av programområde	58
8.2	Barnehage	58
8.3	Skoler	58
8.4	Voksenopplæringen	58
8.5	Pedagogisk- psykologisk tjeneste (PPT)	58
8.6	Barneverntjenesten	58
8.7	Forebyggende helse og habiliteringstjenester for barn og unge (FHH)	58
8.8	Kultur og fritid	59
8.9	Oppvekstteamet	59
8.10	Utvikling og utfordringer	59
8.11	Viktige begivenheter	60
8.12	Status økonomi	60
8.13	Status hovedmål	63
8.14	KOSTRA Nøkkeltall	64
8.15	Status økonomiplan tiltak	66
8.16	Status investeringsprosjekter	66
8.17	Sykefravær	67
8.18	Status politiske vedtak	68
9	Helse og velferd	70
9.1	Beskrivelse av programområde	70
9.2	Formål og krav til resultat for programområde	70
9.3	Helhetlig innsats	73
9.4	Refusjon for ressurskrevende tjenester	73
9.5	Utvikling og utfordringer	73
9.6	Viktige begivenheter	74
9.7	Status økonomi	74
9.8	Oppsummering tiltak	76
9.9	Status hovedmål	77
9.10	KOSTRA Nøkkeltall	78
9.11	Status økonomiplan tiltak	79

9.12	Status investeringsprosjekter	80
9.13	Sykefravær	81
10	Samfunn, teknikk og miljø	82
10.1	Beskrivelse av programområde	82
10.2	Utvikling og utfordringer	82
10.3	Viktige begivenheter	82
10.4	Status økonomi	82
10.5	Status hovedmål	84
10.6	KOSTRA Nøkkeltall	85
10.7	Status økonomi	87
10.8	Status investeringsprosjekter	87
10.9	Sykefravær	91

1 KOMMUNEDIREKTØRENS INNLEDNING

2022 har vært preget av større økonomisk usikkerhet enn på lenge med blant annet høy inflasjon, stigende renter og svært høye strømpriser. Dette er elementer som påvirker kommunens økonomi, men også innbyggernes privatøkonomi. I året vi har lagt bak oss har Holmestrand kommune gitt gode tjenester til innbyggerne hver eneste dag, og jeg er takknemlig for at alle våre ansatte strekker seg langt i sitt samfunnsoppdrag for at våre innbyggere skal oppfatte kommunen som god, trygg og forutsigbar.

Regnskapsresultatet ble svært godt, først og fremst takket være økte skatteinntekter på slutten av året. Netto driftsresultat endte på 72,4 mill. kroner, tilsvarende 3,2 pst. Dette er godt over det anbefalte minstenivået på 1,75 pst. Overskuddet skyldes som sagt de ekstraordinære skatteinntektene som kom på slutten av året, og dette er engangsinntekter vi ikke kan regne med i årene fremover.

Finansavkastningen endte med et netto tap på ca. 22 mill. kroner i 2022, mot budsjettet 15 mill. kroner. Fjoråret var et svært turbulent finansår, blant annet på grunn av krigen i Ukraina, som får direkte påvirkning på kommunens inntekter. Det er imidlertid viktig å huske på at dette er langvarige plasseringer, som ventelig vil ta seg opp igjen etter hvert. Det viktigste tapet krigen gir oss, er selvsagt liv og helse for ukrainerne, og den situasjonen de står i.

Også i 2022 var det stor befolkningsvekst, med 508 nye innbyggere, tilsvarende knapt 2 pst. Dette er en indikasjon på at Holmestrand fremstår som en god kommune å bo i, også for folk som bor utenfor kommunen vår i dag.

I år vil vi gjennomføre det første kommunevalget som ny kommune, og vår første kommunestyreperiode avsluttes snart. Pandemien har redusert muligheten til å etablere en ny og felles kultur, men ved inngangen til 2023 tror jeg det er mulig å ha høyt fokus på felles kultur, arbeidsmiljø og kommuneidentitet for stadig å utvikle stolthet og samhörighet i Holmestrand kommune – kommunen som har alle muligheter!

I 2022 valgte tidligere kommunedirektør Hans Erik Utne å si opp sin stilling, og jeg vil takke han for det gode grunnlaget han har lagt for utviklingen av Holmestrand kommune. Jeg vil også takke hver enkelt ansatt, de ansattes organisasjoner og våre folkevalgte for arbeidet og engasjementet som legges ned for å sikre gode tjenester og godt samarbeidsklima i hele kommunen.

Lars Joakim Tveit
Kommunedirektør

2 INNLEDNING TIL ÅRSBERETNINGEN

Årsberetningen er en del av kommunedirektørens rapportering til kommunestyret, og ligger som en del av årsrapporten. Årsberetningen er pliktig informasjon etter kommuneloven og tilhørende budsjett- og regnskapsforskrift, og er ment å være utfyllende i forhold til den informasjon som gis i årsregnskapet. Det vises til øvrige kapitler i årsrapporten for mer utfyllende informasjon om kommunens økonomiske resultat og måloppnåelse.

3 ØKONOMISKE RESULTATER

3.1 §5-4 Bevilgningsoversikt drift (1A)

Skjema 1A viser inntekter og utgifter på overordnet nivå, som skatteinntekter, rammetilskudd, finanstransaksjoner samt andre generelle driftsinntekter. Tabellen nedenfor viser et netto driftsresultat på 72,4 mill. kroner, noe som tilsvarer 3,2 pst. Anbefalt minstenivå er på 1,75 pst. Men som det fremgår i tabellen nedenfor er det først og fremst skatteinntektene som bidrar til dette resultatet, og dette er engangsmidler som vi ikke kan regne med fremover.

Skjema 1A – tall i 1000 kr	Regnskap 2022	Rev. bud 2022	Oppr. bud 2022	Regnskap 2021
Rammetilskudd	-725 929	-710 134	-748 686	-742 407
Inntekts- og formuesskatt	-929 459	-871 274	-768 501	-814 471
Eiendomsskatt	-28 914	-28 471	-28 471	-13 523
Andre generelle driftsinntekter	-35 739	-24 272	-22 731	-26 222
Sum generelle driftsinntekter	-1 720 042	-1 634 151	-1 568 389	-1 596 623
Sum bevilgninger drift, netto (hentet fra skjema 1B)	1 498 863	1 492 132	1 450 415	1 428 804
Avskrivninger	117 891	107 483	107 483	107 756
Sum netto driftsutgifter	1 616 755	1 599 616	1 557 898	1 536 560
Brutto driftsresultat	-103 287	-34 535	-10 491	-60 063
Renteinntekter	-16 475	-11 040	-11 040	-10 262
Utbytter	-1 312	-108	-108	-1 490
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	22 246	-14 560	-14 560	-18 355
Renteutgifter	59 849	44 040	44 040	29 122
Avdrag på lån	84 465	79 859	79 859	90 710
Netto finansutgifter	148 773	98 151	98 151	89 724
Motpost avskrivninger	-117 891	-107 483	-107 483	-107 756
Netto driftsresultat	-72 406	-43 867	-19 822	-78 095
Overføring til investering	30 000	30 000	30 000	3 330
Avsetninger til bundne fond	15 518	17 725	3 725	27 975
Bruk av bundne fond	-15 344	-9 170	-4 948	-32 904
Avsetninger disposisjonsfond	81 292	81 292	51 100	79 694
Bruk av disposisjonsfond	-39 060	-75 980	-60 055	
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	72 406	43 867	19 822	78 095

3.2 §5-4 del 2 Sum bevilgninger drift (1B)

Skjema 1B viser netto utgifter per programområde. Det er til dels store avvik mellom revidert budsjett og regnskap på alle programområdene. Årsakene til dette omtales nærmere senere i rapporten.

Skjema 1B tall i 1000 kr	Regnskap 2022	Rev.bud. 2022	Oppr.bud. 2022	Regnskap 2021
HR og stab	23 713	23 427	18 009	25 561
Strategi og samfunnsutvikling	95 153	88 449	87 847	84 787
Oppvekst	665 166	654 385	632 237	630 257
Helse og velferd	659 872	669 842	635 006	675 312
Samfunn, teknikk og miljø	105 846	100 462	109 695	92 808
Virksomhetsovergrepene inntekter og utgifter	-50 715	-36 004	-33 727	-84 924
Felles sentrale inntekter og utgifter	-146	-100	-100	-155
Sum bevilgninger drift, netto	1 498 890	1 500 461	1 448 966	1 423 645
Herav:				
Netto renteutgifter og inntekter	107	-46	-46	6
Avsetninger til bundne driftsfond	15 494	17 725	3 725	27 964
Bruk av bundne driftsfond	-15 344	-9 170	-9 743	-32 898
Bruk av disposisjonsfond	-230	-230	-230	-230
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 498 863	1 492 182	1 455 260	1 428 804

3.3 Resultater på programområdene

De tjenesteproduserende virksomhetene hadde i 2022 et avvik på 13,2 mill. kroner sammenlignet med budsjett. Tabellen nedenfor viser avvik for det enkelte programområde i 2022, samt prognosene som ble innrapporterte gjennom kvartalsrapportene i løpet av året.

Kommunedirektøren vil understreke at det ikke er dårlig økonomistyring som ligger til grunn for endringene i prognoser gjennom året, da det kan skje betydelige endringer i brukerbehov og forutsetninger i løpet av et år. Et sterkere fokus på økonomistyring og produksjonsdata gjennom hele året vil likevel kunne trygge lederne i større grad og gi sikrere prognoser. Denne dreiningen av ressurser vil være på plass i løpet av våren 2023.

Programområder	Regnskap 2022	Rev.bud. 2022	Avvik	1 kvartal 2022	2 kvartal 2022	3 kvartal 2022
HR og stab	23 713	23 427	-287	18 009	24 509	23 248
Strategi og samfunnsutvikling	95 153	88 449	-6 704	90 566	88 061	91 746
Oppvekst	665 166	654 385	-10 781	640 533	642 188	653 476
Helse og velferd	659 872	669 842	9 970	641 163	643 344	652 842
Samfunn, teknikk og miljø	105 846	100 462	-5 384	95 745	95 745	97 539
Sum bevilgninger drift, netto	1 549 750	1 536 565	-13 185	1 486 016	1 493 847	1 518 851

HR og stab

Det har vært en høyere kostnad enn budsjettet på lisenser som faktureres HR. Lønn til lærlinger budsjetteres på HR-avdelingen, og deler av denne lønnskostnaden refunderes av fylkeskommunen. På fellestjenester har man gjort innsparende tiltak for å dekke opp for lisenskostnader som belastes programområdet, men for systemer som gjelder hele kommunen.

Strategi og virksomhetsstyring

Programområde Strategi og virksomhetsstyring fikk i 2022 et merforbruk på 6,7 mill. kroner. Det er andre avvik innenfor programområdet, men netto merforbruk kan i bortimot i sin helhet knyttes til innsparingen på ubetalt spisepause, som først vil bli fordelt i budsjettet for 2023.

Av andre avvik kan det nevnes at budsjettet for overføringer til kirken ble overskredet med nesten 1,4 mill. kroner. Dette skyldes hovedsakelig at prisstigningen, og dermed deflatoren som overføringen skal justeres med ble betydelig høyere enn budsjettet.

Når det gjelder lønnsutgifter og lisensutgifter viser disse et mindreforbruk, blant annet grunnet langtids sykefravær som ikke ble erstattet, og et senere utrullingstidspunkt for Microsoft 365.

Oppvekst

Programområdet fikk i 2022 et merforbruk på 10,8 mill. kroner.

På barnehageområdet var det samlet sett et merforbruk på 5,6 mill. kroner. Dette er i hovedsak knyttet til spesialpedagogiske vedtak og refusjoner til andre kommuner, som i seg selv utgjorde en merkostnad på 8 mill. kroner, samt innsparingstiltak som var vanskelige å innfri.

Grunnskolene hadde til sammen et merforbruk på 8,6 mill. kroner, og 7 av 10 grunnskoler hadde et merforbruk. Dette er knyttet til tilrettelegging for sårbare barn i skolen og i SFO. I tillegg er det et merforbruk på 1,2 mill. kroner som skyldes økte utgifter til barn og unge som er elever i andre kommuner.

Forebyggende helse og habilitering har et merforbruk på 0,7 mill. kroner. Grunnen til dette er hovedsakelig lavere refusjoner for ressurskrevende brukere enn det som er budsjettet.

Barneverntjenesten har et mindreforbruk på 4,9 mill. kroner. Årsaken til dette er ubesatte stillinger og reduksjon i kjøp av tjenester fra staten.

Helse og velferd

Helse og velferd har hatt et positivt avvik på 10 mill. kr. Dette skyldes hovedsakelig merinntekter på refusjon fra staten, ubesatte stillinger i påvente av ansettelser og forsinket oppstart av Hus 60 i Sande.

NAV endte med mindreforbruk basert på mindre utbetalt sosialhjelp enn budsjettet.

Hof og Holmestrand bo- og behandlingssenter endte med mindreforbruk på grunn av refusjon fra staten og brukerbetaling på kjøkken. Merforbruk på lønn ble mindre enn forventet grunnet refusjoner på sykelønn og foreldrepenger.

Sande bo- og behandlingssenter endte med et stort mindreforbruk, som skyldes både forsinket oppstart av Hus 60 og avvikling av kjøpeplass. Forsinket oppstart av Hus 60 har medført mindre bruk av vikarer siden personellet har vært fleksible og blitt brukt i andre avdelinger.

Hjemmebaserte tjenester har fremdeles et stort merforbruk. Selv om mange av budsjettmålsetningene ble nådd, kom det store kostnader knyttet til leasingbiler som ikke har vært budsjettet. I sommer var det høyt fravær og forbruk av overtid for å få forsvarlig bemanning på jobb. Det har også vært økte vedtakstimer i Sande.

Voksenhabilitering endte med et lite merforbruk som skyldes vikar og overtidbruk, samt enkelte nye brukere eller brukere med økt bistandsbehov utover budsjettet.

Folkehelse, forebygging og frivillighet gikk i balanse ved årsslutt, selv med store bevegelser i regnskapene som skyldes koronasenter, refusjoner og endringer gjennom året.

Psykisk helse og avhengighet gikk med positivt avvik. Avviket skyldes vakante stillinger, ubesatte stillinger i BPA ordninger, midler til ambulant virksomhet som ikke ble satt i drift før 4. kvartal, refusjon sykefravær og ekstra mottatte tilskuddsmidler. I tillegg ble det en høyere avsetning for RKT(refusjon for ressurskrevende tjenester) enn det var budsjettet for.

Forvaltning og tjenestetildeling endte med et mindreforbruk som i hovedsak skyldes høyere inntekter på brukerbetalingen enn budsjettet, samt innsparing på lønn.

Samfunn, teknikk og miljø

Programområdet endte på et samlet merforbruk på 5,4 mill. kroner.

STM Felles fikk et merforbruk på ca. 1 mill. kroner. I hovedsak skyldes dette ekstra kostnader knyttet til bidrag i skjærgårdstjenesten, erstatningskrav og advokatbistand.

Plan-, byggesak og landbruk endte med et mindreforbruk på 4,3 mill. kroner. Årsaken til mindreforbruket skyldes lavere lønnskostnader og merinntekter på oppmålingsgebyr.

Eiendom og samferdsel fikk et merforbruk på 2,2 mill. kroner. Eiendom og samferdsel ble tilført 8 mill. kroner i driftsbudsjettet som skulle dekke driftskostnader til erosjonssikring av Sandeelva. Kostnadene til dette arbeidet har i hovedsak vært investeringskostnader. Uten disse midlene ville merforbruket vært 10 mill. kroner. Merforbruket skyldes i hovedsak økte utgifter til strøm, transport og bioenergi.

Service og renhold endte med et mindreforbruk på 1,6 mill. kroner. Mindreforbruket skyldes i hovedsak mindre bruk av vikarer, perioder med vakante stillinger og lite tilgjengelig varer hos leverandører.

Vann, avløp og renovasjon endte med et merforbruk på 8,2 mill. kroner. Innenfor vann har det vært ekstrautgifter knyttet til flere store vannlekkasjer. I tillegg har det vært merutgifter knyttet til hovedplan vann og vannmodeller. Innenfor avløp er de største avvikene knyttet til økte strøm- og drivstoffkostnader, i tillegg til at det har vært høyere kostnader for levering av slam enn budsjettet.

3.4 §5-5 Bevilgningsoversikt investering (2A)

Skjema 2A Bevilgningsoversikt investering viser kommunens inntekter og utgifter for investeringer, samt finansiering av investeringsbudsjettet, jf. forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner §5-5.

Skjema 2A - tall i hele 1000	Regnskap 2022	Rev. Budsjett 2022	Oppr. Budsjett 2022	Regnskap 2021
1 Investeringer i varige driftsmidler	531 230	450 568	315 450	473 680
2 Tilskudd til andres investeringer	2 500	1 658	2 500	3 583
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	9 421	4 000	4 000	4 855
4 Utlån av egne midler	6 917	0	0	1 098
5 Avdrag på lån	1 499	0	0	1 499
6 Sum investeringsutgifter	551 567	456 226	321 950	484 715
7 Kompensasjon merverdiavgift	-77 627	-71 248	-39 340	-62 195
8 Tilskudd fra andre	-62 174	-4 440	-9 100	-31 347
9 Salg av varige driftsmidler	-22 776	-30 000	-30 000	-19 489
10 Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-6 906	0	0	-2 626
13 Bruk av lån	-316 538	-316 538	-209 510	-366 038
14 Sum investeringsinntekter	-486 022	-422 226	-287 950	-481 695
15 Videreutlån	70 113	70 000	70 000	50 795
16 Bruk av lån til videreutlån	0	0	-70 000	-50 795
17 Avdrag på lån til videreutlån	18 150	0	0	17 105
18 Mottatte avdrag på videreutlån	-27 425	0	0	-36 985
19 Netto utgifter videre utlån	60 838	70 000	0	-19 881
20 Overføring fra drift	-30 000	-30 000	-30 000	-3 330
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	11 774	0	0	25 580
22 Bruk av bundne investeringsfond	-72 769	-70 000	0	-161
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
24 Bruk av ubundet investeringsfond	-4 000	-4 000	-4 000	-14 370
25 Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	9 143
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-94 995	-104 000	-34 000	16 861
27 Fremført til inndekking senere år (udekket beløp)	-31 387	0	0	0

3.5 Investeringer i varige driftsmidler

Bevilgningsoversikt investering 2A viser at det ble investert i 531,2 mill. kroner i varige driftsmidler. Tabellen nedenfor viser investeringene splittet de ulike kostrafunksjonene de er bokført på. Kostrafunksjoner fokuserer på hvilke type behov som skal dekkes og hvilke grupper mottakere de primært henvender seg til. Investeringene fordeler seg etter følgende kostrafunksjoner:

Område	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2022	Avvik
Bomiljøtiltak	24 282	500	-23 782
Grunnskole	343 809	302 814	-40 995
Helse og omsorg	8 393	20 626	12 233
Kommunale veier	23 238	11 021	-12 217
Vann, avløp og renovasjon	117 616	85 709	-31 907
Øvrige	13 892	29 056	15 164
SUM TOTALT	531 230	449 726	-81 504

Bomiljøtiltak: Det er investert totalt 24,3 mill. kroner i bomiljøtiltak, mot revidert budsjett på 0,5 mill. kroner. Dette gir et avvik på 23,8 mill. kroner. De to investeringene innenfor bomiljøtiltak er:

- Erosjonssikring av Sandeelva med 11,7 mill. kroner. Investeringen skal finansieres av områdemodellen
- Justeringsavtale for Wingejordet med 9,1 mill. kroner. Justeringsavtaler er overføring av justeringsrett for merverdiavgift i forbindelse med oppføring av anlegg. Dette er kommunens kompensasjonsberettiget merverdiavgift, mens refusjon for merverdiavgift som er omfattet av kompensasjonsordningen fremgår av forskriftsskjema 2A. Justeringsavtaler har ingen økonomisk effekt for kommunen.

Grunnskole: De største prosjektene er Sentrumsskolene (Klokkerjordet skole) og Ny Kleiverud skole. Avviket mellom regnskap og revidert budsjett er 41 mill. kroner. Av disse knytter 35,6 mill. kroner i hovedsak til raskere fremdrift enn budsjettet på prosjektene Sentrumsskolene i Sande (Klokkerjordet skole). Dette avviket reduseres mot budsjettmidlene i 2023.

Helse og omsorg: Det er foretatt utbedringer på Sande BBS (Hus 60). I tillegg er det investert i inventar og utstyr til sykehjemmene. Mindreforbruket mellom regnskap og revidert budsjett som skyldes forsinkelser i leveransene på IKT-utstyr.

Kommunale veier: Totalt er det investert 23,3 mill. kroner innen dette område. Avvik mellom revidert budsjett og regnskap er på 12,2 mill. kroner. 18,3 mill. kroner av investeringene i kommunale veier gjelder justeringsavtaler. (Se forklaring på justeringsavtaler under bomiljøtiltak).

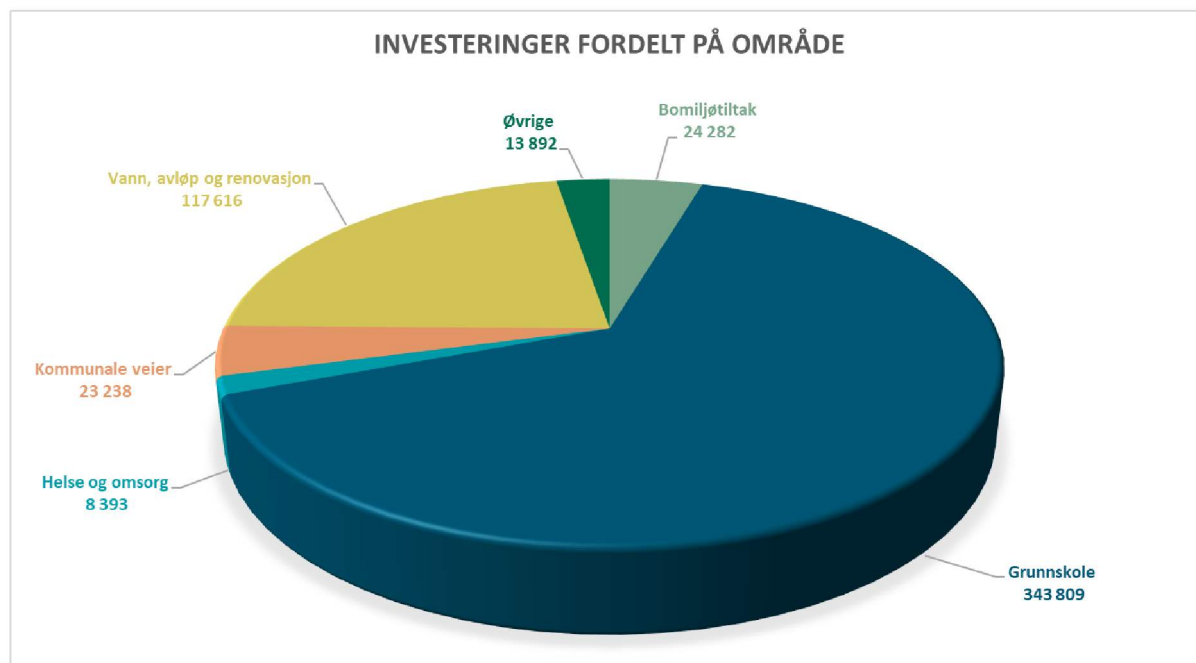
VAR (Vann, avløp og renovasjon): Det ble investert 31,9 mill. kroner mer enn budsjettet innenfor dette området. Eksisterende prosjekter har hatt større kostnader enn budsjettet. Dette gjelder i hovedsak følgende prosjekter:

- Vikeveien - Hauganfeltet,
- Bilet separering, sanering (vann/avløp)
- VA utførelse Olav Duuns vei, Løkkeveien og Skogveien

Øvrige: Totalt er det investert 13,9 mill. kroner på øvrige anlegg, mot budsjettet 29 mill. kroner. De største prosjektene er:

- Hvitstein stadion oppgradering, 3 mill. kroner
- Velferdsteknologi, 1,6 mill. kroner
- Digitalisering byggesaksarkiv, 1,7 mill. kroner
- IKT, 1,3 mill. kroner
- Skatepark, 1,2 mill. kroner

Avviket knytter seg i hovedsak til IKT, hvor det har vært store forsinkelser i leveransene grunnet manglende kapasitet hos IKT-leverandør, samt forsinkelser på leveranser av IKT-utstyr.

Investering i varige driftsmidler 2022 fordelt på område

Tilskudd fra andre i investeringsregnskapet, totalt 62,1 mill kr., består bla. av:

47,4 mill. kroner gjelder justeringsavtale, samt overtagelse vei, vann og avløpsanlegg, Dette er bidrag fra utbygger ved overtagelse av ferdigstillet anlegg og er synliggjort med kjøp av anleggsmiddel og tilsvarende bidrag fra utbygger (overføringsinntekt).

Tilskudd fra staten (Miljødirektoratet) med 3 mill. kroner. Dette er klimasatsmidler til prosjektet Sentrumsskolene i Sande (Klokkerjordet skole). Klimasatsmidler er en støtteordning for kommuner som vil kutte utslipp av klimagasser og bidra til omstilling i lavutslippssamfunnet.

Tilskudd fra fylke med tilsammen 6,3 mill kroner og som gjelder Skatepark, Hvitstein stadion og Hof flerbrukshus.

Tilskudd fra andre, til sammen 5,5 mill. kroner. Herav blant annet:

- 1,0 mill. kroner som gjelder Skatepark
- 1,6 mill. kroner som gjelder tilskudd til Hvitstein stadion
- 2,6 mill. kroner til sammen som gjelder fremskyndingsbidrag Nordre Jarlsberg Brygge Hagebyen

Videreutlån (startlån)

Holmestrand kommune har lånt ut 70,1 mill. kroner i startlån. Det ble vedtatt i kommunestyre (KST 161/22) å benytte 70 mill. kroner av bundet investeringsfond til innvilgelse av startlån i stedet for å ta opp nytt lån. Avdrag på lån til videre utlån følger avdragsplanen på de lån som er tatt opp og mottatte avdrag fra låntakerne er i henhold til tilbakebetalingsplanen til kundene. Det er ikke budsjettert noe på disse, og det gir budsjettavvik. Netto utgifter på videre utlån er netto inntekter i 2022, det vil si at Holmestrand kommune har fått høyere innbetalinger fra kundene enn kommunen betaler på våre opptatte lån til videre utlån. Denne netto er avsatt bundet fond. Dette fondet (21,1 mill. kroner) kan benyttes til videre utlån eller tilbakebetaling på lån tatt opp til videre utlån. Det har ikke vært tap på startlån i 2022.

3.6 §5-5 Bevilgningsoversikt investering del 2 (2B)

Skjema 2B viser oversikt over brutto investeringsutgifter per programområde, jf. forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner §5-5, 2. ledd.

Beløp i hele 1000	Regnskap 2022	Rev. bud 2022	Oppr.bud. 2022	Regnskap 2021
Investeringer i varige driftsmidler				
Strategi og samfunnsutvikling	6 952	10 571	13 100	31 230
Oppvekst	1 938	5 981	700	1 727
Helse og velferd	9 717	23 626	9 300	4 809
Teknisk	463 474	410 390	292 350	424 772
Fellesskjema 1A	49 149	0	0	11 142
Sum Investeringer i varige driftsmidler	531 230	450 568	315 450	473 680
Tilskudd til andres investeringer				
Tilskudd kirken	2 500	2 500	2 500	2 500
Overføringer til andre	0	-842	0	922
Overføring av spillemidler	0	0	0	161
Sum Tilskudd til andres investeringer	2 500	1 658	2 500	3 583
Investeringer i aksjer og andeler				
Egenkapitaltilskudd KLP	4 014	4 000	4 000	3 727
Utlån Gigafib Holding AS	5 407	0	0	1 128
Sum Investeringer i aksjer og andeler	9 421	4 000	4 000	4 855
Utlån				
Utlån Gigafib Holding AS	6 917	0	0	1 097
Sum Utlån	6 917	0	0	1 097

3.7 §5-8 Balanseregnskapet

Balansen viser en oppstilling over kommunens eiendeler, egenkapital og gjeld, jf. forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner §5-8.

BALANSEN	Regnskap 2022	Regnskap 2021
EIENDELER		
A. ANLEGGSMIDLER	6 353 795	5 811 356
I. Varige driftsmidler	3 673 714	3 282 977
1. Faste eiendommer og anlegg	3 592 571	3 200 906
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	81 144	82 070
II. Finansielle anleggsmidler	545 826	493 985
1. Aksjer og andeler	86 726	77 270
2. Obligasjoner	0	0
3. Utlån	459 101	416 715
III. Immaterielle eiendeler	0	0

BALANSEN	Regnskap 2022	Regnskap 2021
IV. Pensjonsmidler	2 134 254	2 034 395
<i>B. OMLØPSMIDLER</i>	<i>1 084 253</i>	<i>1 081 877</i>
I. Bankinnskudd og kontanter	319 929	309 693
II. Finansielle omløpsmidler	546 163	567 631
1. Aksjer og andeler	546 163	567 631
2. Obligasjoner	0	0
3. Sertifikater	0	0
4. Derivater	0	0
III. Kortsiktige fordringer	218 161	204 553
1. Kundefordringer	24 609	18 472
2. Andre kortsiktige fordringer	115 959	110 169
3. Premieavvik	77 593	75 912
Sum eiendeler	7 438 048	6 893 233
EGENKAPITAL OG GJELD		
<i>C. EGENKAPITAL</i>	<i>1 950 649</i>	<i>1 823 775</i>
I. Egenkapital drift	489 724	447 319
1. Disposisjonsfond	413 700	371 468
2. Bundne driftsfond	76 024	75 851
3. Merforbruk i driftsregnskapet	0	0
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet	0	0
II. Egenkapital investering	157 655	254 037
1. Ubundet investeringsfond	157 094	161 094
2. Bundne investeringsfond	31 949	92 943
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet	-31 387	0
III. Annen egenkapital	1 303 269	1 122 419
1. Kapitalkonto	1 310 484	1 129 634
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	-7 215	-7 215
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	0	0
<i>D. LANGSIKTIG GJELD</i>	<i>5 142 686</i>	<i>4 776 125</i>
I. Lån	2 908 394	2 690 998
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	2 328 247	2 110 851
2. Obligasjonslån	120 000	120 000
3. Sertifikatlån	460 147	460 147
II. Pensjonsforpliktelse	2 234 291	2 085 127
E. KORTSIKTIG GJELD	344 713	293 333
I. Kortsiktig gjeld	344 713	293 333
1. Leverandørgjeld	121 386	91 114
2. Likviditetslån	0	0
3. Derivater	0	0
4. Annen kortsiktig gjeld	223 328	202 218
5. Premieavvik	0	0
Sum egenkapital og gjeld	7 438 048	6 893 233

BALANSEN	Regnskap 2022	Regnskap 2021
<i>F. Memoriakonti</i>	0	0
I. Ubrukte lånemidler	96 578	91 606
II. Andre memoriakonti	19 387	1 678
III. Motkonto for memoriakontiene	-115 965	-93 285

3.7.1 Eiendeler

Anleggsmidler

Balansen viser at verdien av anleggsmidlene har økt med 542 mill. kroner til 6.354 mill. kroner fra 31.12.2021 til 31.12.2022. Aktiverte investeringer i faste eiendommer og anlegg med fradrag for avgang og avskrivninger utgjør en økning på 392 mill. kroner, mens verdien på utstyr, maskiner og transportmidler har blitt redusert med 1 mill. kroner siden 31.12.2021.

Av de finansielle anleggsmidlene utgjør aksjer og andeler omlag 15,9 pst. av verdiene, og er per 31.12.2022 bokført med 86,7 mill. kroner. Av dette utgjør egenkapitaltilskudd til KLP den største andelen, og er på 63,6 mill. kroner. Note nr 5 i regnskapsdokumentet gir en fullstendig oversikt over aksjer og andeler som kommunen besitter per 31.12.2022.

Verdien på utlån står for de resterende 84,1 pst. av kommunens finansielle anleggsmidler, og er per 31.12.2022 bokført med 459,1 mill. kroner. Kommunens utlån består av sosiale utlån og startlån, i tillegg til utlån til Holmestrand småbåthavn DA (HSDA), Sande golfklubb, Sande menighetscenter og Holmestrand internasjonale Montessoriskole. Saldo per 31.12.2022 viser 400,9 mill. kroner i startlån og 45,7 mill. kroner til HSDA. Til sammen utgjør disse to 97 pst. av kommunens utlån.

Kommunens pensjonsmidler har økt med 99,8 mill. kroner i løpet av året, og er på 2.134,3 mill. kroner per 31.12.2022.

Omløpsmidler

Omløpsmidlene har økt med 2,4 mill. kroner til 1.084 mill. kroner i løpet av 2022. Bankinnskudd per 31.12.2022 viser videre en saldo som er 10,2 mill. kroner høyere enn den var per 31.12.2021, mens verdien på kommunens aksjer og andeler knyttet til finansielle omløpsmidler har blitt redusert med 21,5 mill. kroner i løpet av 2022. Det vises til egen finansrapport om forvaltningen av kommunens finansielle midler i 2022. De kortsiktige fordringene økt med 13,6 mill. kroner, av disse utgjør premieavviket 1,7 mill. kroner.

3.7.2 Egenkapital og gjeld

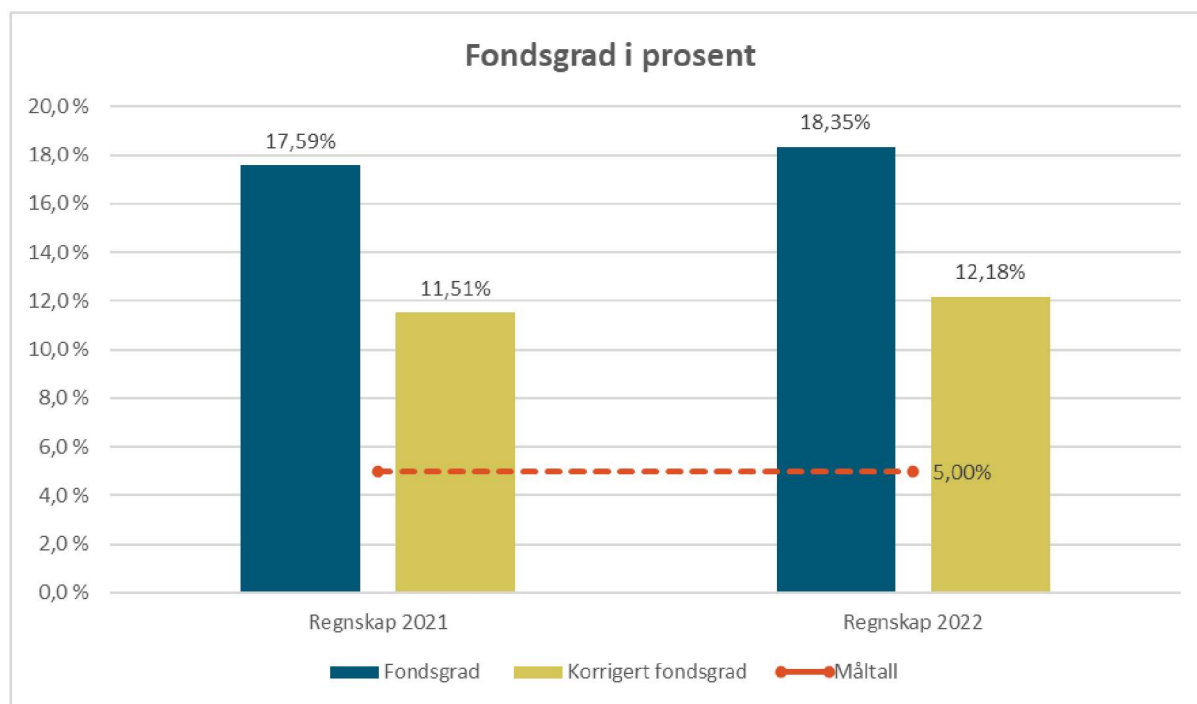
Bokført egenkapital per 31.12.2022 var 1.950 mill. kroner, en økning på 126,8 mill. kroner fra 2021. Av kommunens samlede egenkapital for drift utgjorde disposisjonsfond 413,7 mill. kroner og bundne driftsfond 76 mill. kroner. For den samlede egenkapitalen for investeringer utgjorde ubundne investeringsfond 157,1 mill. kroner og bundne investeringsfond utgjorde 25,3 mill. kroner.

Egenkapital drift

Disposisjonsfond

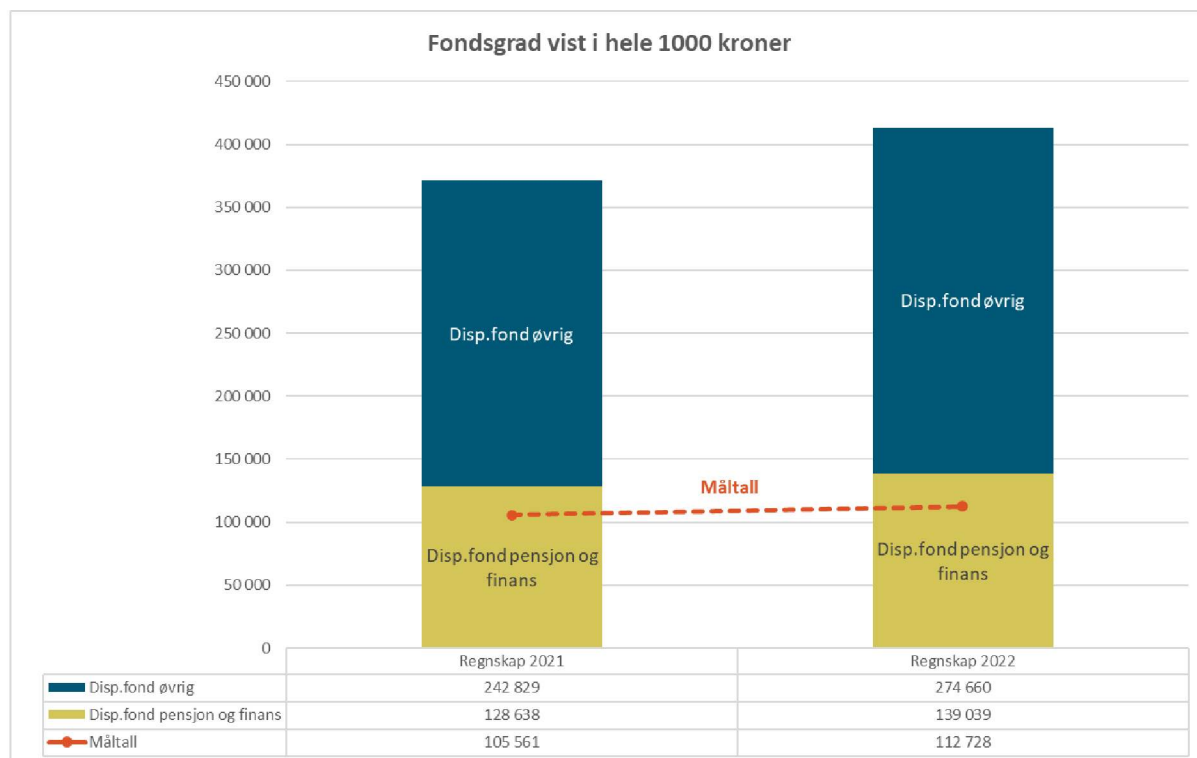
Samlet disposisjonsfond økte med 42,2 mill. kroner og utgjorde 413,7 mill. kroner per 31.12.2022. Felles disposisjonsfond utgjorde 213,8 mill. kroner per 31.12.2022, mens pensjonsfondet utgjorde 107,4 mill. kroner. Bufferfond finans hadde en saldo på 31,6 mill. kroner ved utgangen av 2022. Dette fondet ble styrket i løpet av året med 10,5 mill. kroner. Kommunens handlingsregel for disposisjonsfond er Fondsgrad og er et mål på nivået på disposisjonsfondet. Fondsgraden viser disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter og skal minst være 5 pst av brutto driftsinntekter. Disposisjonsfond er kommunens

“bufferkonto” mot blant annet uforutsette utgifter, sikkerhet mot plutselige renteøkninger og buffer mot fremtidige pensjonsforpliktelser. For å få et mest korrekt bilde av Fondsgraden bør pensjonsfond og bufferfond trekkes ut. Den totale fondsgraden endte på 18,3 pst mot 17,6 pst i 2021. Den korrigerte Fondsgraden ble 12,2 pst mot 11,5 pst i 2021.

Fondsgrad i prosent

Fremstilt i kroner, viser diagrammet nedenfor at måltallet per 31.12.2022 utgjorde 112,7 mill. kroner. Disposisjonsfond pensjon og finans samlet utgjorde 139,4 mill. kroner.

Fondsgrad vist i hele 1000 kroner

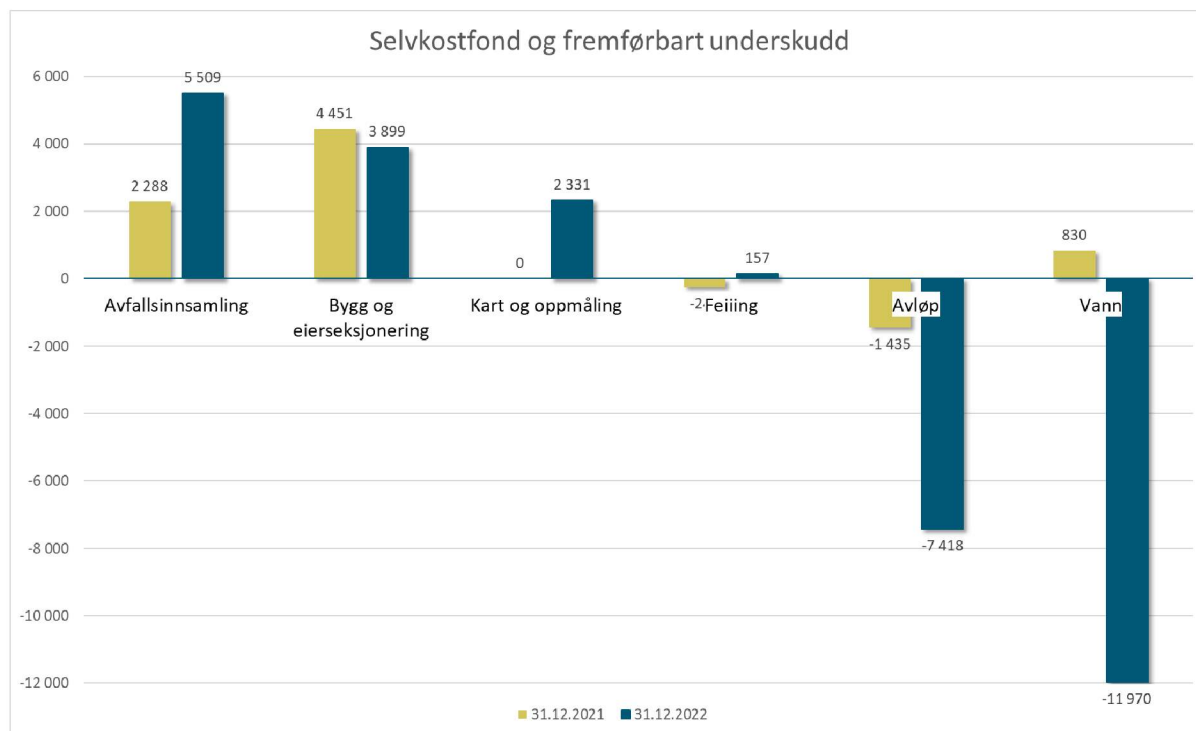
Bundne driftsfond

Bundne driftsfond består av blant annet ubrukte midler fra statstilskudd og kan bare benyttes til det formålet det er ment til.

Per 31.12.2022 stod det 76 mill. kroner på bundne driftsfond. Av de største fondene utgjør blant annet 11,9 mill kroner selvkostfond, 7,5 mill. kroner er knyttet til vern av kommuneskog for arealandel av Petersetra og Trestikledalen naturreservat (KST sak 109/20) og 4,7 mill. kroner gjelder Heis i Fjell.

Selvkostfondene hadde en saldo på tilsammen 11,9 mill. kroner, hvorav 5,5 mill. kroner er knyttet til området for avfallsinnsamling, 3,9 mill. kroner til bygg og eierseksjonering og 2,3 mill. kroner er knyttet til kart og oppmåling. Selvkostområdene er underlagt et regelverk om fem års utjevning av selvkostfond og fremførte underskudd. Dette betyr at kommunen innen fem år skal innarbeide overskudd og underskudd tilknyttet selvkostområdet i gebyrgrunlaget for kommunale avgifter. Svingninger i kommunale avgifter som følge av bruk og avsetning til selvkostfond vil kunne forekomme. Det tilstrebes å ha så gode rutiner som mulig i forhold til utjevning av selvkostfond, slik at påvirkningen på de kommunale avgiftene stabiliseres over tid.

Fremført underskudd fremkommer i balansen under punkt F. II Andre memoriakonti. Memoriakontoene er "huskekontoe" for blant annet ubrukte lånemidler og fremførbart underskudd på selvkost. I 2022 har saldoen på fremførbare underskudd på selvkost økt med 17,7 mill. kroner til 19,3 mill. kroner per 31.12.2022. De fremførte underskudd som kommunen har i balansen per 31.12.2022 er knyttet til selvkostområdene avløp med 7,4 mill. kroner og vann med 11,9 mill. kroner. I figuren nedenfor vises en samlet oversikt over saldo per 31.12.2021 og 2022 for både selvkostfond og fremførbart underskudd på de ulike områdene.

Selvkostfond og fremførbart underskudd

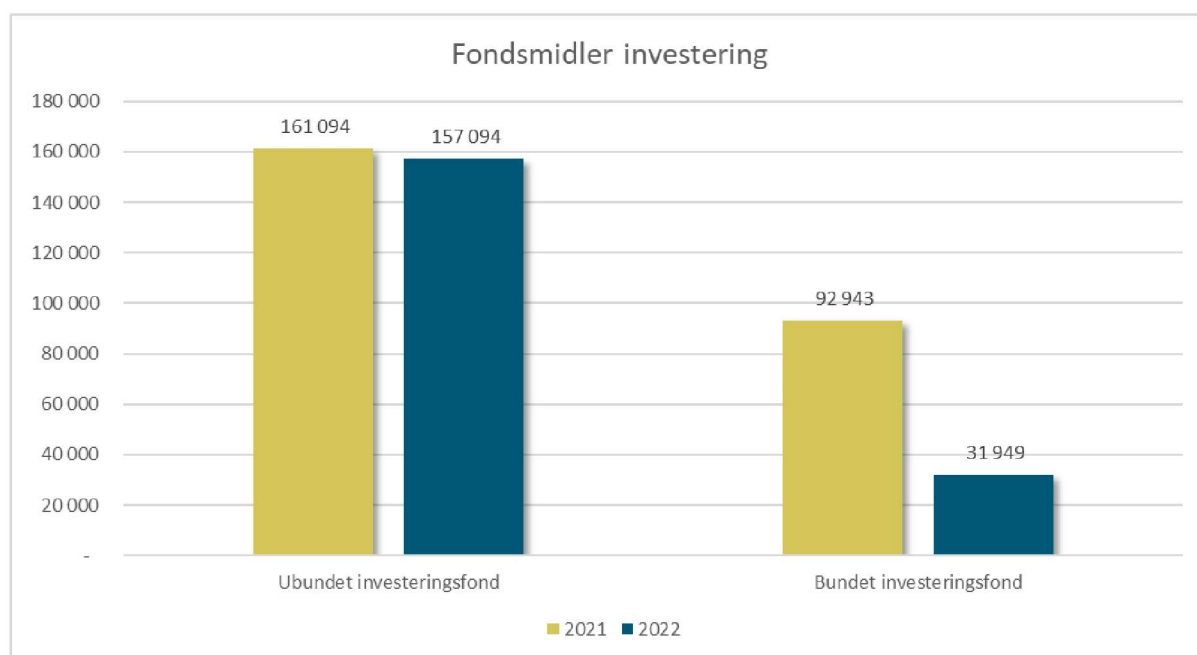
Egenkapital investering

Ubundet investeringsfond

Ubundet investeringsfond er redusert med 4 mill. kroner i 2022. Dette gjelder egenkapitaltilskudd til KLP.

Bundet investeringsfond

Bundet investeringsfond er redusert med 60,9 mill. kroner og gjelder ekstraordinære innbetalinger på startlån

Fondsmidler investering

Gjeld

Langsiktig gjeld

Langsiktig gjeld inkludert pensjonsforpliktelser var ved utgangen av 2022 på 5.143 mill. kroner, en økning på 366,6 mill. kroner fra 31.12.2021 til 31.12.2022. Pensjonsforpliktelsen er økt med 149,2 mill. kroner, kommunens øvrige gjeld har økt med 217,4 mill. kroner. Låneopptaket for 2022 ble tatt opp i mai og november.

Kortsiktig gjeld

Kommunens kortsiktige gjeld inkl. leverandørgjeld har i løpet av regnskapsåret 2022 økt med 51,4 mill. kroner og utgjør pr. 31.12.2022 344,7 mill. kroner. Leverandørgjelden har økt med 30,3 mill. kroner til 121,4 mill. kroner i 2022. Annen kortsiktig gjeld består av blant annet skyldig arbeidsgiveravgift, forskuddstrekk og avsetning feriepenger og har økt med 21,1 mill. kroner til 223,3 mill. kroner pr. 31.12.2022.

3.8 § 5-9 Budsjetttavvik og årsoppgjørdisposisjoner

Oversikt over budsjetttavvik og årsavslutningsdisposisjoner er vist i tabellene nedenfor med en oversikt over disposisjoner på drift og en oversikt over disposisjoner på investering.

3.8.1 Driftsregnskapet

Mindreforbruk på drift utgjør 36,9 mill. kroner før strykninger, jfr. tabell 1 nedenfor. I motsetning til tidligere, hvor mindreforbruket skulle disponeres av kommunestyret i forbindelse med behandling av årsregnskapet, skal man i følge nye regnskapsregler redusere et mer- eller mindreforbruk så langt som mulig. Blant annet skal budsjettert bruk av disposisjonsfond strykes hvis det ikke er behov for å bruke av disposisjonsfond. I Holmestrand er det vedtatt brukt 75,9 mill. kroner av disposisjonsfond i 2022. Dette blir strøket med 36,9 mill. kroner for 2022.

3.8.2 Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet for 2022 viser udekket beløp på 31,4 mill. kroner. Dette må dekkes inn i 2023 og kan gjøres i forbindelse med avleggelse av regnskap 2022.

Driftsregnskapet - tabell 1		Vedtatt KST	Vedtatt deleg. organ	Sum
1.	Netto driftsresultat			-72 406
2.	Avsetninger til bundne driftsfond			15 518
3.	Bruk av bundne driftsfond			-15 344
4.	Overføring til investering i henhold til årsbudsjett og fullmakter	30 000		30 000
5.	Avsetning til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjett og fullmakter	81 292		81 292
6.	Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-75 980		-75 980
7.	Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk			
8.	Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)			-36 920
9.	Strykning av overføring til investering			
10.	Strykning av avsetninger til disposisjonsfond			
11.	Strykning av dekning av tidligere års merforbruk			
12.	Strykning av bruk disposisjonsfond	36 920		36 920
13.	Mer- eller mindreforbruk etter strykninger			
14.	Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger			
15.	Bruk av disposisjonsfond for inndeckning av tidligere års merforbruk			
16.	Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk			
17.	Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond			
18.	Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk).			0

Investeringsregnskapet - tabell 2		Vedtatt KST	Vedtatt deleg. organ	Sum
1.	Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån			442 920
2.	Avsetninger til bundne investeringsfond			11 774
3.	Bruk av bundne investeringsfond			-72 769
4.	Budsjettert bruk av lån	-316 538		-316 538
5.	Overføring fra drift i henhold til årsbudsjett og fullmakter	-30 000		-30 000
6.	Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjett og fullmakter			
7.	Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjett og fullmakter	-4 000		-4 000
8.	Dekning av tidligere års udekket tap			

Investeringsregnskapet - tabell 2		Vedtatt KST	Vedtatt deleg. organ	Sum
9.	Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)			-31 387
10.	Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond			
11.	Strykning av bruk av lån			
12.	Strykning av overføring fra drift			
13.	Strykning av bruk av ubundet investeringsfond			
14.	Udekket eller udisponert etter strykninger			31 387
15.	Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond			
16.	Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)			31 387

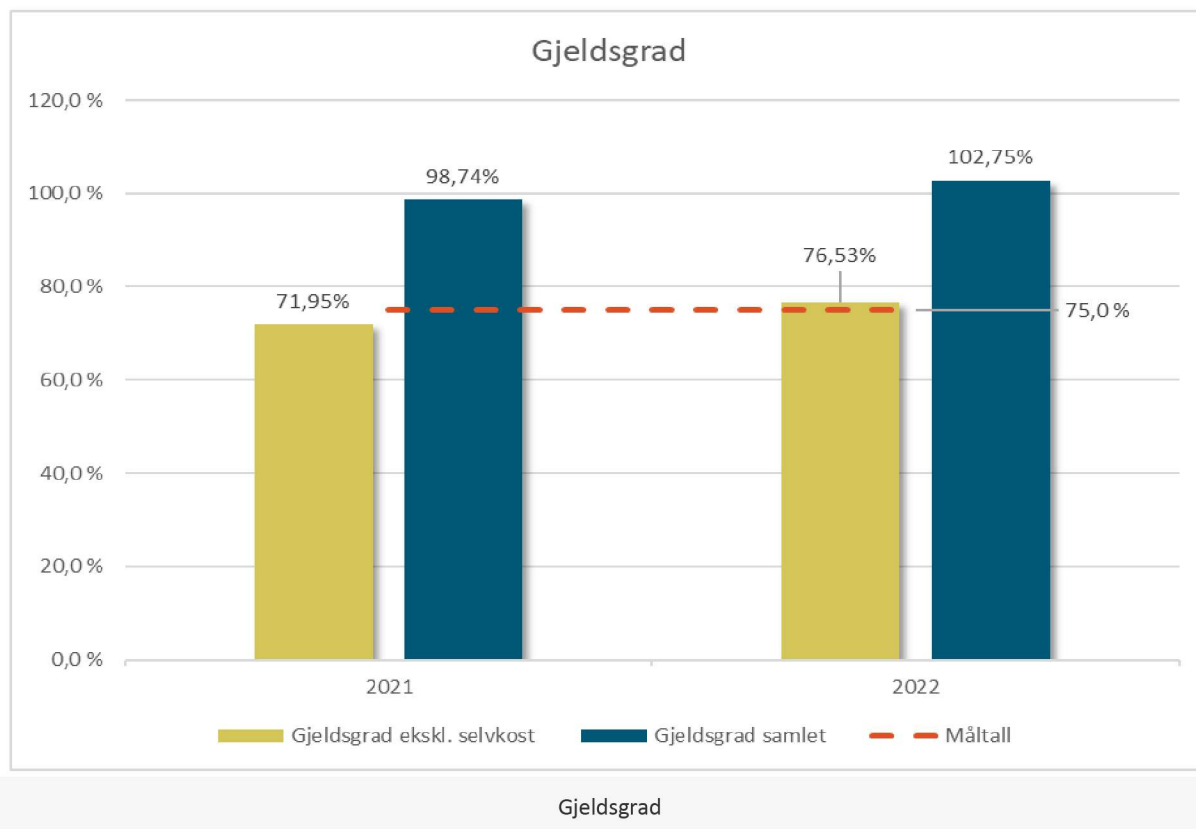
3.9 Utvikling lånegjeld

Netto lånegjeld er langsiktig gjeld fratrukket pensjonsforpliktelser, utlån og ubrukte lånemidler og kan fremstilles som vist i tabellen nedenfor:

Beløp i 1000	R 2022	Låneopptak 2022	R 2021
<i>Langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser</i>	2 908 394	321 510	2 690 998
- Lån til videreutlån	449 465	0	467 615
- Lån til andres investeringer	45 709		47 208
- Ubrukte lånemidler	96 578		91 606
Netto lånegjeld	2 316 642	321 510	2 084 569
Herav VAR	704 418		660 132

Kommunens netto lånegjeld var ved utgangen av 2022 på 2.316,6 mill. kroner, noe som er en økning på 232,1 mill. kroner fra foregående år.

Gjeldsgraden som er kommunens handlingsregel nr. 1 er sier at netto lånegjeld ikke skal overstige 75 pst. av brutto driftsinntekter. Av samlet netto lånegjeld er omtrent 30 pst av lånegjelden knyttet til VAR-området og er selvfinansierende. Den resterende gjelden vil belaste driftsregnskapet med renter og avdrag og må dekkes av frie inntekter. Nedenfor er en oversikt over gjeldsgraden både samlet og eksklusiv selvkost:

3.10 Likviditetsanalyse

For å foreta en best mulig likviditetsanalyse, er det nødvendig å korrigere balansen for enkelte forhold som påvirker kommunens økonomiske stilling. Tabellen nedenfor viser derfor en korrigert balanse, og danner grunnlaget for den økonomiske analysen som redegjøres for videre i dette kapittelet. Inkludert i anleggsmidlene, ligger midler til videre utlån. Neste års avdrag bør likviditetsmessig vurderes som omløpsmidler, da dette er midler som nedbetales innen de neste 12 månedene. I oppstillingen er det brukt budsjetterte avdrag på kommunens formidlingslån som gjenstand for korrigerings.

I oppstillingen som viser kommunens eiendeler, finner man bundne selvkostfond tilknyttet kommunale selvkostområder (eks. vann, avløp, renovasjon og byggesak). Dette er innkrevde gebyrer som har vært høyere enn kommunens etterkalkyler på de respektive selvkostområdene, og som kommunen etter forskrift "skylder" innbyggerne sine i form av lavere gebyrer senere år. Dersom man følger dette resonnementet, bør ikke midlene egentlig betraktes som kommunens eiendel, men som et lån fra kommunens innbyggere - og bør likviditetsmessig omklassifiseres som gjeld. Neste års budsjetterte bruk av selvkostfond klassifiseres som kortsiktig gjeld, mens resten av fondene klassifiseres som langsiktig gjeld.

Ubenyttet kassekreditt hos kommunens bankforbindelse er en rettighet som kommunen har, men som stort sett ikke blir benyttet. Muligheten til å trekke på kassekreditten gjenspeiler likevel en handlefrihet i forhold til likviditet som bør synliggjøres i en likviditetsanalyse. Kommunen har en kassekreditt på 30,0 mill. kroner som til enhver tid representerer ledig likviditet. Omløpsmidlene må derfor korrigeres for dette forholdet. Det samme må kortsiktig gjeld.

Beløp i 1000	Regnskap 2022	Regnskap 2021	Endring
(A) Anleggsmidler	6 353 795	5 811 357	542 438
Neste års avdrag startlån	-3 000	-3 000	0
Korrigerte anleggsmidler	6 350 795	5 808 357	542 438
(B) Omløpsmidler	1 084 253	1 081 877	2 376
Premieavvik	-77 593	-75 912	1 681
Neste års avdrag startlån	3 000	3 000	0
Ubenyttet kassakreditt	30 000	30 000	0
Korrigerte omløpsmidler	1 039 660	1 038 965	695
SUM Korrigerte eiendeler	7 390 455	6 847 322	543 113
(C) Egenkapital Kap. 2.5	1 950 649	1 823 775	126 874
VAR-fond klassifisert som gjeld	11 896	7 569	4 327
Premieavvik	-77 593	-75 912	-1 681
Korrigert egenkapital	1 884 952	1 755 432	129 520
Langsiktig gjeld Kap. 2.4	5 142 686	4 776 125	366 561
Neste års avdrag	-84 465	-90 710	6 245
Andel selvkostfond langsiktig gjeld	-11 896	-6 511	-5 385
Korrigert langsiktig gjeld	5 046 325	4 678 904	367 421
Kortsiktig gjeld Kap. 2.3	344 713	293 333	51 380
Neste års avdrag	84 465	90 710	-6 245
Andel selvkostfond kortsiktig gjeld	0	-1 057	1 057
Ubenyttet kassakreditt	30 000	30 000	0
Korrigert kortsiktig gjeld	459 178	412 986	46 192
SUM Korrigert egenkapital og gjeld	7 390 455	6 847 322	543 133

3.10.1 Soliditet

Soliditet er et finansielt nøkkeltall som angir hvor solid kommunens balanse er, dvs. i hvor stor grad kommunen er i stand til å gjøre opp sine forpliktelser til forfall. Et av de vanligste soliditetsmålene er egenkapitalandelen. De eiendeler som ikke er finansiert med egenkapital finansieres med såkalt fremmedkapital eller gjeld. Egenkapitalens størrelse i forhold til kommunens øvrige kapital beskriver dermed kommunens langsiktige betalingsevne.

Begrepet soliditet kan forklare organisasjoners evne til å tåle tap, da soliditeten viser hvor lenge man kan opprettholde et negativt resultat før man går konkurs, eventuelt hvor stort trykk som tåles uten påvirkning på driften uten at det tas vesentlig finansiell risiko. Soliditeten viser også hvor mye av eiendelene som kan gå tapt før kreditors fordringer kommer i fare. Både gjeldsgraden og egenkapitalprosenten gir informasjon om soliditeten.

Egenkapitalprosenten gir informasjon om hvor stor andel av kommunens samlede eiendeler som er finansiert med egenkapital. Jo høyere egenkapitalprosent, desto bedre er soliditeten. En normal tommelfingerregel er at egenkapitalen bør ligge på rundt 30 pst.

Man kan imidlertid spørre seg om tilsvarende bør gjelde for en kommune. Uansett må en kommune ikke påta seg vesentlig finansiell risiko, og må være i stand til å betale sine forpliktelser til enhver tid. Hva

som ligger i begrepet vesentlig finansiell risiko vil være gjenstand for diskusjon, men dersom tjenesteproduksjonen påvirkes av den finansielle risikoen som tas, vil dette være tegn på dårlig soliditet.

Betydelige låneopptak over tid vil forverre soliditeten. For Holmestrand kommune er egenkapitalprosenten 25,5 pst. i løpet av 2022. Kommunen ligger sånn sett i nedre grense i forhold til anbefalt nivå.

3.10.2 Likviditetsvurdering

Likviditeten i kommunen er preget av store variasjoner gjennom året. Kommunen må ha en viss likvid beholdning for å håndtere tidsforskjeller mellom inn- og utbetalinger, og dermed sikre at kommunen er i stand til å utføre sine betalingsforpliktelser til forfall. Størrelsen på denne beholdningen vil være avhengig av størrelsen på variasjonen i likviditetsbeholdningen.

Fordi noen omløpsmidler er mer likvide enn andre, er det vanlig å skille mellom mest likvide og minst likvide omløpsmidler. De mest likvide omløpsmidlene er midler som kan omgjøres til betalingsmidler innen tre måneder. Holmestrand kommune har også aksjer kategorisert som finansielle omløpsmidler, og som også inngår i de mest likvide omløpsmidlene.

De minst likvide omløpsmidlene er til gjengjeld andre fordringer og eventuelle premieavvik, som er midler som først kan omgjøres til betalingsmidler i løpet av tre til tolv måneder.

Holmestrand kommune har per dags dato 77,6 mill. kroner i premieavvik klassifisert som omløpsmidler.

Beløp i 1000	Regnskap 2022	Regnskap 2021	Endring
(B) Omløpsmidler Kap.2.1	1 084 253	1 081 877	2 376
Premieavvik	-77 593	-75 912	-1 681
Neste års avdrag startlån	3 000	3 000	0
Ubenyttet kassekreditt	30 000	30 000	0
Mest likvide omløpsmidler	1 039 660	1 038 965	695
Minst likvide omløpsmidler	77 593	75 912	1 681
Korrigerte omløpsmidler	1 039 660	1 038 965	695
Betalingsmidler	319 929	309 693	10 236
Ubenyttet kassekreditt	30 000	30 000	0
Grunnlag likviditetsgrad 3	349 929	339 693	10 236

Arbeidskapitalen viser kommunens handlefrihet og evne til å møte betalingsforpliktelser etter at kortsiktig gjeld er dekket. Arbeidskapitalen har økt med 46,9 mill. kr i løpet av 2022, jf. tabellen under. Balansen inneholder egenkapital til vedtatte investeringsprosjekter. Dette er midler som ikke kan nyttes til å dekke ordinære driftsutgifter, og arbeidskapitalen bør derfor korrigeres for ubrukte lånemidler og fondsmidler til investeringer. En slik korreksjon medfører at man får frem nøkkeltallet driftslikviditet.

Driftslikviditeten viser kommunens evne til å dekke løpende driftsutgifter uten å måtte "låne" midler fra investeringsfond eller ubrukte lånemidler for å dekke løpende forpliktelser.

Trekkes bundne fond fra driftslikvidene kan vi se at kommunen har økt sine likvider for ordinær drift med 139,4 mill. kroner i løpet av 2022.

Likviditetsgrad 1 tar utgangspunkt i omløpsmidlene sett i forhold til kortsiktig gjeld. Anbefalt er at nøkkeltallet er større enn 2 fordi noen av omløpsmidlene er mindre likvide. Likviditetsgrad 1 i Holmestrand er 2,3 i 2022, og ligger dermed innenfor anbefalt nivå.

Likviditetsgrad 2 tar utgangspunkt i de mest likvide omløpsmidlene, jfr. tabellen ovenfor. Nøkkeltallet bør være større enn 1. Likviditetsgrad 2 i Holmestrand er 2,3 i 2022.

Likviditetsgrad 3 kalles for kontantgraden, og viser hvorvidt tilgjengelige kontanter og eventuelt ubenyttet kassekreditt alene kan dekke kommunens betalingsforpliktelser (kortsiktig gjeld). Nøkkeltallet bør være større enn 0,3. Pr. 31.12.2022 var likviditetsgraden 0,8, og er det samme som for 2021. Forskjellen mellom likviditetsgrad 3 og de to andre likviditetsgradene, er at også kortsiktige fordringer i tillegg til finansielle omløpsmidler er trukket fra og at det kun er midler på bok som vurderes opp mot kommunens kortsiktige gjeld.

Likviditetsutvikling	2022	2021
Omløpsmidler	1 039 660	1 038 965
Kortsiktig gjeld	459 178	412 986
Arbeidskapital	1 498 838	1 451 951
<i>Heftelser på arbeidskapitalen:</i>		
Ubrukte lånemidler til investeringer	-96 578	-91 606
Ubundne/ bundne fond investeringer	-157 655	-254 037
Driftslikvider	1 244 605	1 106 308
Bundne driftsfond ekskl. VAR-fond	-64 128	-68 751
Likvider for ordinær drift	1 180 477	1 037 557
Arbeidskapital i % av driftsinntektene	66,5	68,8
Likviditetsgrad 1 (anbefalt nivå > 2)	2,3	2,5
Likviditetsgrad 2 (anbefalt nivå > 1)	2,3	2,5
Likviditetsgrad 3 (anbefalt nivå > 0,3)	0,8	0,8

3.11 Beredskapsarbeidet

Koronapandemien

Beredskapsarbeidet i kommunen var i starten av året fortsatt preget av koronapandemien. Det ble gjort en grundig innsats i de ulike tjenestene for å sikre kontinuitet i daglig drift da det var en overhengende fare for at svært mange skulle bli smittet og bli borte fra jobb samtidig. Det ble også gjort mange og gode tiltak for å begrense smittespredning. Da det etter hvert ble klart at den dominerende virusvarianten gav mindre alvorlig sykdom enn de tidligere variantene, og vaksinene som var gitt gav god beskyttelse, opphevet Regjeringen alle restriksjoner. Kriseledelsen avsluttet arbeidet med pandemien. Kommunen ble bedt om å opprettholde tilbud om vaksiner og testing, og koronasenteret var derfor fortsatt i drift.

Krigen i Ukraina

I slutten av februar startet krigen i Ukraina, og kommunen ble bedt om å ta imot flyktninger. Det var stor vilje i befolkningen til å hjelpe. Det ble utpekt en egen koordinator som koblet sammen kommunens ulike tjenester, frivillige organisasjoner, og andre som ønsket å bidra. Arbeidet ble etter hvert organisert av de ordinære tjenestene, og det var ikke lenger behov for ekstra koordinering.

Jod-tabletter

Som en følge av at det er en rekke atomkraftverk i Ukraina, og fare for krigshandlinger ved disse med påfølgende mulige utslipp av radioaktiv forurensning, har kommunen oppdatert plan for utdeling av jodtabletter. Tablettene er plassert på kommunens bo- og behandlingssenter. Informasjon ble lagt ut på kommunens hjemmesider.

Ekstremvær

Kommunen mottar ofte varsel om ekstremvær som mye vind eller store nedbørsmengder over korte tidsrom. Kommunens vaktordninger er ekstra oppmerksomme på mulige konsekvenser av dette. I forbindelse med et slikt varsel om en periode med ekstremt kraftige vindkast arrangerte Statsforvalteren informasjonsmøter i samarbeid med Meteorologisk institutt før, under og etter perioden. Vinden rammet i liten grad kommunen.

Bortfall av eget datanettverk

I forbindelse med anleggsarbeid ble fiberkabelen som sikrer kommunens eget datanettverk berørt. Kriseledelsen ble samlet for å undersøke om denne hendelsen ville gi noen utfordringer for drift av kommunens ulike tjenester. Det ble iverksatt tiltak for å sikre tilgang til pasientjournaler. Feilen ble rettet i løpet av dagen.

Akutt forurensning

Kommunen hadde et utslipp fra en av de kommunale pumpestasjonene. Forurensningen gikk ut i en bekk, og ble spredd langs store deler av bekkeløpet. Området var registrert som en svært viktig naturtype som ville bli skadet og redusert dersom det ble igangsatt opprydningsarbeid. Det ble derfor ikke gjort tiltak ut over å overvåke området da denne type forurensning brytes ned over tid.

Beredskapsrådet

Kommunen har gjennomført et kort orienteringsmøte med beredskapsrådet på slutten av året. I møtet ble det planlagt for mer aktivitet i 2023 da kommunen ønsker å involvere Beredskapsrådet i arbeidet med revisjon av overordnet ROS-analyse.

Planverk

Kommunens beredskapsplanverk oppdateres og bygges kontinuerlig. Kommunens atomberedskapsplan er blant annet oppdatert etter at Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet, DSA, oppdaterte malen for kommunale planer.

Brannsikringsplan tett trehusbebyggelse

Kommunen har søkt og fått midler til å kartlegge mulige tiltak for å bedre brannsikring i den tette trehusbebyggelsen i Holmestrand sentrum. En konsulent ble leid inn for å kartlegge området og komme med forslag til konkrete og prioriterte tiltak. Et utkast til plan er utarbeidet og delt ut til alle beboere og boligeiere i de områdene det gjelder. Kommunen har søkt om midler til å støtte opp om prioriterte tiltak.

Øvelser

Kommunens virksomheter har gjennomført årlige øvelser i tråd med egne planer. Det er ikke gjennomført øvelser i kriseledelsen da det har vært mye god trening og øvelse i beredskapsarbeid forbundet med håndteringen av pandemien.

Beredskapsnettverket i Vestfold

Beredskapsnettverket i Vestfold har hatt flere korte teams-møter og fysiske møter der ulike tema som har vært nyttig å diskutere på tvers av kommunene er tatt opp. Det er en god kultur for deling av kunnskap og erfaring, og er et verdifullt og nyttig samarbeid.

Godt Vann

Godt Vann-samarbeidet har opprettet et nettverk som skal ha rådgivende funksjon i forbindelse med

beredskapsarbeid ut i kommunene, sette beredskap i fokus, bidra til erfaringsutveksling og et styrket fagmiljø.

3.12 Koronaåret 2022

Koronapandemien har preget hverdagen også i 2022. På starten av året hadde de fleste virksomhetene høyt sykefravær og økte vikar- og overtidskostnader relatert til pandemien.

Det var lenge uavklart om Holmestrand kommune ville motta kompensasjon for koronapandemien i 2022. Totalt er det i 2022 regnskapsført 31,8 mill. kroner i direkte utgifter samt mindreinntekter knyttet til pandemien i kommunens virksomheter. Etter nysalderingen av Statsbudsjettet for 2023 ble det avklart at kommunene ville motta kompensasjon, og Holmestrand mottok totalt 33,7 mill. kroner over rammetilskuddet. Alle programområdene har fått kompensert koronautgiftene fullt ut.

Vaksinasjonsarbeidet i Holmestrand kommune har hatt en kostnad på 3 mill. kroner i 2022. Hovedvekten av kostnadene har vært lønn. Kostnadene relatert til dette er også kompensert over rammetilskuddet.

3.13 Hendelser etter balansedagen

3.13.1 Andre opplysninger til årsregnskapet

Usikre forpliktelser

Noteopplysninger om vesentlige usikre forpliktelser som ikke regnskapsføres bør inneholde: En kort beskrivelse av forpliktelsen, et mulig anslag på virkning på resultat og balanse dersom forpliktelsen var blitt regnskapsført, antydning om usikkerhet i tidspunkt og beløp og eventuell mulighet for regress. Holmestrand kommune er ikke kjent med usikre forpliktelser som kan ha betydning for vurdering av årsregnskapet.

Hendelser etter balansedagen

Hvis kommunen etter balansedagen får informasjon om forhold som eksisterte på balansedagen, bør kommunen gi noteopplysninger om disse forholdene. Det samme gjelder for hendelser etter balansedagen som ikke medfører regnskapsmessige konsekvenser, men som er av en slik betydning at manglende informasjon om disse vil påvirke regnskapsbrukernes evne til å foreta korrekte vurderinger og beslutninger på bakgrunn av årsregnskapet.

Selvkostområde Vann

Avregning selvkost fra Vestfold Vann IKS for 2022 er anslått til å utgjøre 2 176 000 kr. Denne blir belastet selvkostområdet i 2023. Avregningen kommer i mai 2023.

Ressurskrevende tjenester

Det er en viss usikkerhet knyttet til beregning for ressursinnsats tilknyttet tilskuddsordningen for ressurskrevende tjenester og om kommunens ressursinnsats er annerledes enn hva som ble lagt til grunn ved avsetningen for 2022.

Krisesituasjonen i Ukraina

Det er fortsatt usikkerhet i forhold til situasjonen i Ukraina med tanke på konsekvenser for Holmestrand. Finansporteføljen viser nedgang i 2022 og det er fortsatt usikkerhet om hvordan det kan utvikle seg videre.

Usikre forpliktelser / kan bli rettsvist

Solsiden Holmestrand AS har sendt kommunen en faktura på 5,6 mill. kroner, som kommunen har nektet å betale da man mener at kravet ikke er reelt. Kommer det en sak for tingretten, vil kravet være 5,6 mill. kroner med (antakelig) et rentetillegg fra juni 2022 og krav om sakskostnader.

3.14 Pågående rettsvister

Holmestrand Kommune var per 31.12.2022 involvert i følgende rettsvister:

1. Tvist angående tvangsmulkt og krav om erstatning i byggesak

- Kommunen er saksøkt
- Krav på inntil 5 mill. kroner pluss sakskostnader

2. Tvist etter husleieloven – Revåveien 60

- Kun fastsettelseskrav, ikke et økonomisk krav
- Dom i saken i 2023. Dommen er ikke rettskraftig

3. Tvist knyttet til MS Breiangen

- I prosess

4. Tvist knyttet til anleggsbidrag Bjerkøya (VA)

- Kommunen har reist søksmål mot eiere av 13 hytter.
- Kravet på totalt kr 0,86 mill. kroner

3.15 Sykefravær

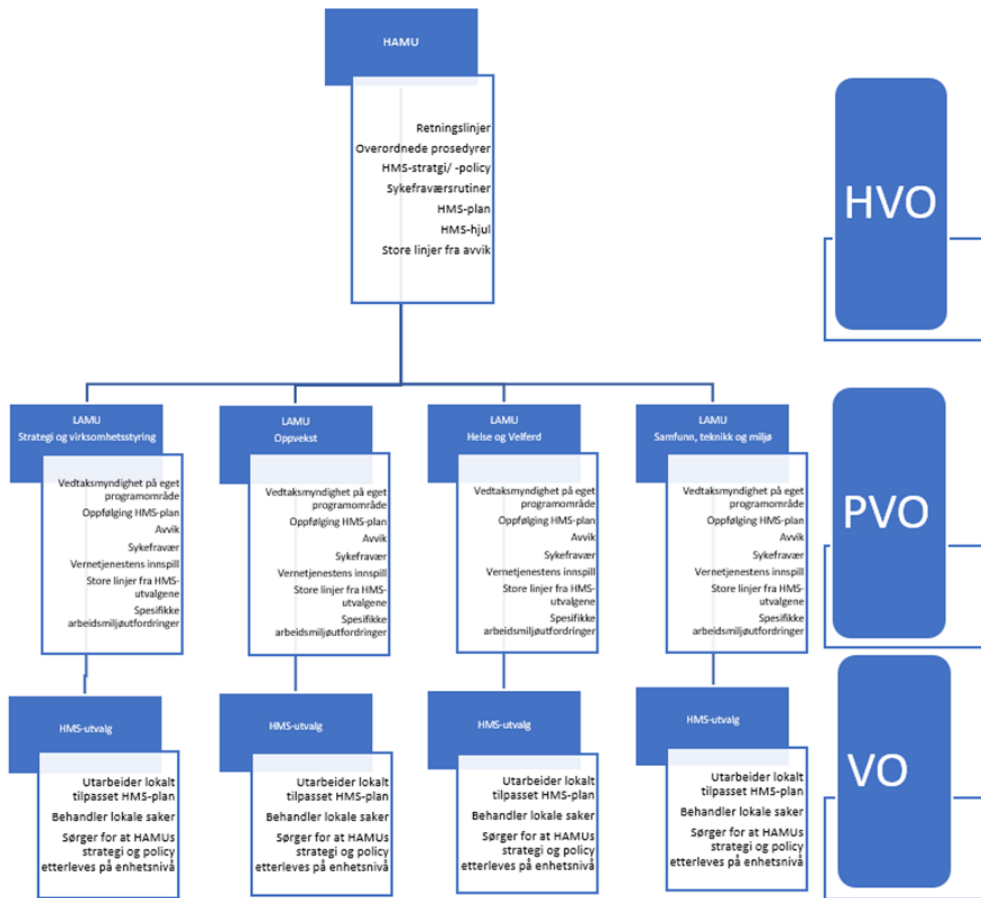
Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,41 %	6,32 %	8,72 %
Årlig sykefravær 2021	2,79 %	6,60 %	9,39 %
Årlig sykefravær 2022	3,32 %	6,59 %	9,91 %

3.16 HMS

3.16.1 HMS og arbeidsmiljø

Det overordnede HMS-målet til Holmestrand kommune er å utvikle kommunen som forebyggende arbeidsplass, der ansatte opplever trivsel og godt samarbeid. Gjennom ledernes systematiske HMS-arbeid, arbeid for et inkluderende arbeidsliv og godt samarbeid med tillitsvalgte og vernetjeneste, fokuseres det på å sikre helsefremmende arbeidsplasser og et forsvarlig arbeidsmiljø for alle ansatte.

Det er også et mål å forebygge arbeidsrelaterte lidelser og skader og å øke nærværet. I forbindelse med det systematiske HMS-arbeidet, er det i samarbeid med kommunens bedriftshelsetjeneste, Avonova, utarbeidet en ny HMS-organisasjon, der HMS i Holmestrand kommune er organisert med ett hoved-AMU (HAMU), lokalt AMU (LAMU) innenfor hvert programområde og HMS-grupper i virksomhetene/relevante verneområder. En slik organisering er ment å sikre at alle programområder jobber systematisk med HMS-arbeid samt sikre god informasjonsflyt i hele kommunen. LAMU tilknyttet det enkelte programområdet vil gjennom denne organiseringen være tettere på risikobildet innenfor det aktuelle programområdet, og vil ha bedre forutsetninger for å iverksette tiltak tilpasset det konkrete risikobildet. Saker skal behandles på lavest mulig nivå.

Nærværarbeid

En nødvendig forutsetning for økt nærvær er at de ansatte opplever en arbeidsplass med et godt arbeidsmiljø, hvilket er nært knyttet til organisering, planlegging og gjennomføring av arbeidet på den enkelte arbeidsplass.

I samarbeid med Nav Arbeidslivssenter, ble det i 2022 igangsatt et særskilt prosjekt knyttet til forebyggende sykefraværarbeid. Prosjektet benytter verktøyet utviklet av Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) og skjer ved ett av kommunens bo- og behandlingssenter. I tillegg ble det igangsatt en pilot ved et annet bo- og behandlingssenter, der formålet var å se nærmere på sammenhengen mellom økt grunnbemanning og sykefravær. Begge disse prosjektene videreføres i 2023.

Mestringsorientert ledelse

Ledere i Holmestrand kommune skal utøve "mestringsorientert ledelse". I 2022 har kommunen utviklet en lederplakat, basert på verdiene fra den tidligere vedtatte arbeidsgiverpolitikken for kommunen og på adferd som underbygger mestringsorientert ledelse. Lederplakaten tydeliggjør forventninger til kommunens ledere i deres arbeid for å sikre gode tjenester til kommunens innbyggere.

3.17 Likestilling

3.17.1 Likestilling, mangfold og heltidskultur

Ifølge Likestillings- og diskrimineringsloven § 24, skal offentlige myndigheter redegjøre for hvordan det arbeides med å omsette prinsipper, prosedyrer og standarder for likestilling og ikke-diskriminering, til

handling. Holmestrand kommune har forankret likestillings- og diskrimineringsarbeidet i kommunens ansettelsesreglement og lønnspolitikk.

Ved stillingsutlysninger oppfordres alle kvalifiserte kandidater til å søke stilling i kommunen uavhengig av alder, kjønn, seksuell orientering, funksjonshemning og nasjonal eller etnisk bakgrunn. Ansettelse gjøres på bakgrunn av kvalifikasjonsprinsippet, der den best kvalifiserte tilbys stillingen. Holmestrand kommunes lønnspolitikk skal sikre likelønn blant kvinner og menn. Det fremgår av lønnspolitikken at det ikke skal være lønnsforskjeller basert på kjønn, rase, religion eller legning. Kriterier som benyttes i lokale forhandlinger skal være kjønnsnøytrale og skal brukes slik at de fremmer likestilling. Gjennomsnittsinntekten for kvinner er lavere enn for menn. Dette skyldes at det er flest kvinner som er ansatt i stillingskategorier som er lavere lønnet. I tillegg er det flest kvinner som er ansatt i deltidsstillinger.

Det følger av likestillings- og diskrimineringsloven § 26, 2. ledd bokstav a, at ufrivillig deltidsarbeid skal kartlegges. Det er i de kvinnedominerte yrkene det er flest deltidsstillinger. Det er høyt prioritert, både hos arbeidsgiver, fagforeninger, vernetjeneste og folkevalgte, å etablere en heltidskultur i Holmestrand kommune. Å få flere til å jobbe heltid vil gi bedre tjenester, et bedre arbeidsmiljø og et styrket omdømme som arbeidsgiver. Dette vil også ha en likestillingsfremmende virkning. Holmestrand kommune har blant annet utarbeidet og implementert rutiner rundt ansettelsesprosesser som sikrer deltidsansattes lovfestede fortrinnsrett til utvidet stilling. Ved ledige stillinger som skal kunngjøres, tilstreber arbeidsgiver å alltid lyse ut en heltidsstilling.

Det ble i kommunestyrets budsjettvedtak for 2022 satt av 800.000 kroner for årene 2022 og 2023 til heltidskulturarbeidet. Kommunen har i den forbindelse inngått samarbeid med KS-konsulent, som bistår i arbeidet. Satsningen ble i løpet av 2022 innrettet mot samtlige av kommunens områder, og skal gjenspeiles i interne strategi- og styringsdokumenter. Heltidskulturarbeidet har dermed også en kobling til kommuneplanens samfunnsdel som ble vedtatt i 2022. Ved inngangen til 2022 var andelen heltidsstillinger i Holmestrand kommune på 56,38 pst. I mars 2022 vedtok kommunestyret en opptrappingsplan for måloppnåelse knyttet til heltidsansatte i Holmestrand kommune. Målet for 2022 ble satt til 60 pst. Pr desember 2022 var heltidsandelen på 60,5 pst og målet ble dermed oppnådd.

3.17.2 Kjønnsbalanse og avlønning

Per 1.12.2022 var det 1543 faste ansatte i kommunen. Av disse var 1300 kvinner og 243 menn. Dette utgjør 84,25 pst kvinner og 15,75 pst menn.

Tabell 1 viser oversikt over kjønnsbalansen i kommunen. Her er både faste ansatte, midlertidige ansatte, samt timelønnede og oppdragstakere medregnet. Tabellene er basert på PAI-statistikk per 01.12.22.

PAI står for personaladministrativt informasjonssystem, og er et register med lønns- og personalopplysninger om samtlige ansatte i kommunal sektor.

Kjønnsbalanse		Midlertidig ansatte		Deltidsarbeid			
Antall kvinner	Antall menn	Midlertidig ansatte kvinner	Midlertidig ansatte menn	Faktisk deltidsarbeid		Ufrivillig deltidsarbeid	
				Deltid kvinner	Deltid menn	Ufrivillig deltid kvinner	Ufrivillig deltid menn
2 089	553	789	310	1 384	337	---	---

Ufrivillig deltid er ikke kartlagt for 2022. Slik kartlegging blir gjennomført for 2023.

Tabellen nedenfor viser uttak av foreldrepermisjon i antall uker mellom kjønnene.

Uttak av foreldrepermisjon	
Kvinner uttak av foreldrepermisjon (gjennomsnitt antall uker)	Menns uttak av foreldrepermisjon (gjennomsnitt antall uker)
22	15

Øverste ledernivå består av kommunedirektør, fire kommunalsjefer og HR- og Stabsleder. Det har vært endringer i disse rollene gjennom året, men ved utgangen av 2022 var tre av seks i ledergruppen, kvinner.

Kjønnfordeling på ulike stillingsnivå/grupper				
Beskrivelse av stillingsnivå/-gruppe	Kvinner	Menn	Andel kvinner	Total
Øverste adm.ledelse	3	3	50 %	6
Virksomhetsledere	28	8	78 %	36
Avdelingsledere	32	10	76 %	42
Øvrige ansatte	2026	532	79 %	2558

Tabellen nedenfor viser en oversikt over gjennomsnittlig årslønn fordelt på kjønn og kapitler i Hovedtariffavtalen (HTA):

Kapittel	Gjennomsnittslønn	Gjennomsnittslønn kvinner	Gjennomsnittslønn menn
Kapittel 3	755 771	730 554	830 412
Kapittel 4	489 550	491 522	470 069
Kapittel 5	730 320	723 738	737 841

Tabellen baseres på rapportering i PAI pr. 01.12.21 og inneholder både faste og midlertidig ansatte samt vikarer. Gjennomsnittslønnen er beregnet ut fra avtalt grunnlønn i 100 pst stilling.

Ansatte i Holmestrand kommune er avlønnnet ut fra aktuell stillingskode og tilhørende kapittel plassering i Hovedtariffavtalen (HTA). Det er kapittel 3, 4 og 5 som angir bestemmelser knyttet til avlønnning.

Ansatte i kapittel 3 er kommunedirektør, kommunalsjefer, virksomhetsledere, rektorer og avdelingsledere.

Ansatte i kapittel 4 i HTA lønnes ut fra et garantilønnsystem der kompetanse og ansiennitet er avgjørende for lønnplassering. De ulike kompetansenivåer for lønnplassering er:

- Stillinger uten særskilt krav til utdanning
- Fagarbeiderstillinger/tilsvarende fagarbeiderstillinger
- Stillinger med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning
- Lærer og stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning

- Adjunkt og stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning
- Adjunkt med tilleggsutdanning og stillinger med krav om 5-årig U/H-utdanning
- Lektor og stillinger med krav om mastergrad
- Lektor med tilleggsutdanning
- Ledere i gruppe 2 (med personlig avlønning)
- Læringer, avlaster- og besøkshjem

Ansatte i kapittel 5 i HTA er blant annet rådgivere, ingeniører, jordmor, lege, samt noen ledere.

I kapittel 3 (ledere) og kapittel 5 (hovedsakelig akademikere) er det personlig avlønning, og kompetanse og markedsforhold er viktige momenter for lønns plassering. Gjennomsnittslønnen er høyere for menn enn for kvinner. I kapittel 4, der flertallet av kommunens ansatte hører innunder, er andelen kvinner ca. 79 pst. Gjennomsnittlig lønn er høyere for kvinner enn for menn. I denne beregningen er ikke ansiennitet hensyntatt. Gjennomsnittsalderen for kvinner i kapittel 4 er 42 år, mens gjennomsnittsalderen for menn er 39 år. Ettersom høyere ansiennitet medfører høyere lønn, kan høyere gjennomsnittlig alder for kvinner være en av årsakene til denne ulikheten.

3.18 Etisk standard

God etisk standard på tjenesteyting og myndighetsutøvelse er en forutsetning for at innbyggerne skal ha tillit til kommunen. Holmestrand kommunes etiske retningslinjer skal sikre en god etisk praksis og definerer en felles standard for folkevalgte og ansatte i kommunen. Det legges stor vekt på redelighet, ærlighet og åpenhet i kommunen. Både folkevalgte og ansatte har ansvar for å etterleve disse prinsippene. Folkevalgte og ansatte skal være seg bevisst at de danner grunnlaget for innbyggernes tillit og holdning til kommunen. Som forvaltere av samfunnets fellesmidler stilles det spesielt strenge krav til den enkelte ansattes og folkevalgtes etiske holdninger i sin virksomhet for kommunen.

Informasjon om kommunens etiske retningslinjer er lett tilgjengelig på kommunens intranett og i internkontrollverktøyet, Compilo. Det står nedfelt i de etiske retningslinjene at disse skal gjennomgås i personalgruppene årlig. Dette for å sikre bevissthet om retningslinjene, men også om ulike utfordringer man kan møte rundt temaet.

3.19 Anskaffelser

Det har vært stor aktivitet på innkjøpsområdet i 2022. Det er gjennomført drøye 80 konkurranser i egenregi.

Anskaffelsesstrategien har hatt fokus i 2022, også i forhold til hvorledes Holmestrand kommune kan legge til rette for lokale leverandører innenfor det juridiske handlingsrommet. Anskaffelsesstrategien har vært operativ siden 2020 og det har vært vurdert om den bør revideres. Holmestrand kommune har også bistått eksterne aktører med kompetanse innen faget anskaffelser og utarbeidelse av anskaffelsesstrategier.

Holmestrand kommune deltar i et toårig prosjekt i regi av Fylkeskommunen som omhandler utarbeidelse av miljøkrav og -kriterier i anskaffelser. Dette gjelder i hovedsak bygge- og anleggskontrakter, men vil også kunne bli benyttet til andre anskaffelser.

Samarbeidet med Holmestrand Næringsforening er velfungerende. De har blant annet ansvar for å ivareta oversikten over lokale leverandører. Å registrere seg som mulig leverandør til Holmestrand kommune er et tilbud til alle næringsvirksomheter, også de som ikke er tilknyttet Holmestrand Næringsforening.

Kommunen ble ved én anledning innklaget til KOFA (Klagenemnda for offentlige anskaffelser), der kommunen ikke fikk medhold.

Seriøsitetsbestemmelser knyttet til bygg- og anleggskontrakter benyttes der det er krav til dette. Disse bestemmelsene er under revisjon og vil etter all sannsynlighet bli endret noe i 2023.

Holmestrand kommune har deltatt i flere nettverk knyttet til miljøfokus og innovasjon i offentlige anskaffelser. Prosjektrådgiver knyttet til miljøfokus har fått forlenget sitt engasjement med ett år. Holmestrand kommune har benyttet denne ressursen i mange av anskaffelsene, noe som har vært med på å øke miljøfokus på alle områder.

3.20 Internkontroll

Året har til dels vært preget av endringer i organiseringen av tjenester i kommunen og det kontinuerlige arbeidet med å samordne mange ulike funksjoner og tjenester, samt utvikle felles standarder og rutiner.

De ulike programområdene har fokus på læring etter analyser av innmeldte avvik gjennom internkontrollverktøyet Compilo.

Utvikling og etablering av rutiner og prosedyrer er et kontinuerlig arbeid. Målet om å ferdigstille dette arbeidet i 2022 ble i all hovedsak nådd, men det gjenstår fortsatt noe arbeid. Implementering av modul for risikostyring ble startet opp i 2022.

3.21 Status mål og planer

Alle kommuner skal ha en kommuneplan. Den består av en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel. Kommuneplanen er det viktigste dokumentet for overordnet og langsiktig styring av kommunen, gjerne med en tidshorison på 10–20 år fremover. Kommunestyret vedtok 28.09.22 kommuneplanens samfunnsdel 2022–2035. Dette er første samfunnsdelen for den nye kommunen.

Samfunnsdelen er bygd opp rundt fire innsatsområder: 1) god helse og livskvalitet gjennom hele livet, 2) attraktive by- og bygdesenter, 3) vekst og verdiskaping samt 4) klima- og miljøvennlig utvikling. Disse innsatsområdene støtter opp under vår visjon: «Sammen skaper vi Holmestrand kommune – åpen, trygg og trivelig». Hver av de fire innsatsområdene har et eget overordnet mål. Deretter har det enkelte hovedtema fire til syv underbyggende delmål som viser hvilke fokus som skal vektlegges for å påvirke utviklingen i en retning som bygger opp under det overordnede målet. Hvert delmål er videre konkretisert i strategier eller tiltak som i hovedsak faller inn under kommunens ansvar, oppdrag eller mulighet til å påvirke.

I arbeidet med samfunnsdelen i Holmestrand har en kommet frem til åtte av FNs bærekraftsmål som peker seg ut og som vi ønsker å arbeide spesielt med. Disse er:

- God helse og livskvalitet (bærekraftsmål nr. 3)
- God utdanning (bærekraftsmål nr. 4)
- Anstendig arbeid og økonomisk vekst (bærekraftsmål nr. 8)
- Industri, innovasjon og infrastruktur (bærekraftsmål nr. 9)
- Mindre ulikhet (bærekraftsmål nr. 10)
- Bærekraftige byer og lokalsamfunn (bærekraftsmål nr. 11)
- Stoppe klimaendringene (bærekraftsmål nr. 13)
- Samarbeid for å nå målene (bærekraftsmål nr. 17)

Innsatsområde 1: God helse og livskvalitet gjennom hele livet

Overordnet mål:

Holmestrand er en kommune med trygge rammer og små forskjeller som fremmer helse, mangfold og inkludering.

Delmål:

- Utvikle helsefremmende og sosialt bærekraftige lokalsamfunn.
- Ha synlige arenaer for tidlig innsats og forebygging.
- Sikre trygghet, mestring og læring for barn og unge.
- Bygge et aldersvennlig samfunn.
- Tilrettelegge for at innbyggere kan oppleve, delta i og skape kultur- idrett- og fritidsaktiviteter.
- Sikre at alle innbyggere har mulighet til deltakelse i frivilligheten.
- Sikre bærekraft i lokalsamfunnet og i kommunens tjenester.

Innsatsområde 2: Vekst og verdiskaping

Overordnet mål:

Holmestrand er en næringsoffensiv og bovennlig kommune.

Delmål:

- Skape flere arbeidsplasser ved å sikre rammer for vekst og utvikling.
- Tilrettelegge for omstilling og innovasjon.
- Være en attraktiv kommune for eksisterende og nye bedrifter, innbyggere og besøkende.
- Tilrettelegge for nytenkning og utvikling i kommunens egen virksomhet.

Innsatsområde 3: Attraktive by- og bygdesenter

Overordnet mål:

Holmestrand har attraktive by- og bygdesenter der folk vil bo, arbeide og reise til

Delmål:

- Styrke og utvikle kommunens eksisterende senter.
- Tilrettelegge for miljøvennlig transport og mobilitet.
- Skape bo- og levemiljø med kvalitet, aktivitet og opplevelser.
- Sikre forsvarlige og bærekraftige rammer for by- og stedsutvikling i gjennom kommunal planlegging og forvaltning.

Innsatsområde 4: Klima- og miljøvennlig utvikling

Overordnet mål:

Holmestrand er et klima- og miljøvennlig samfunn som fremmer bærekraftig utvikling, beholder helse og sikrer naturmangfold.

Delmål:

- Redusere klimagassutslipp i tråd med nasjonale mål.
- Tilpasse og forberede samfunnet på klimaendringer.
- Bevare og ivareta natur og friluftsliv samt sikre god miljøtilstand i vassdrag og Oslofjorden.
- Omstille kommunens egen virksomhet i en klima- og miljøvennlig retning.

Parallelt pågår det en prosess med kommuneplanens arealdel. Planforslag til kommuneplanens arealdel forventes lagt ut på høring våren 2023. Planforslaget forventes førstegangsbehandlet i september 2023.

3.22 Kommunens planarbeid

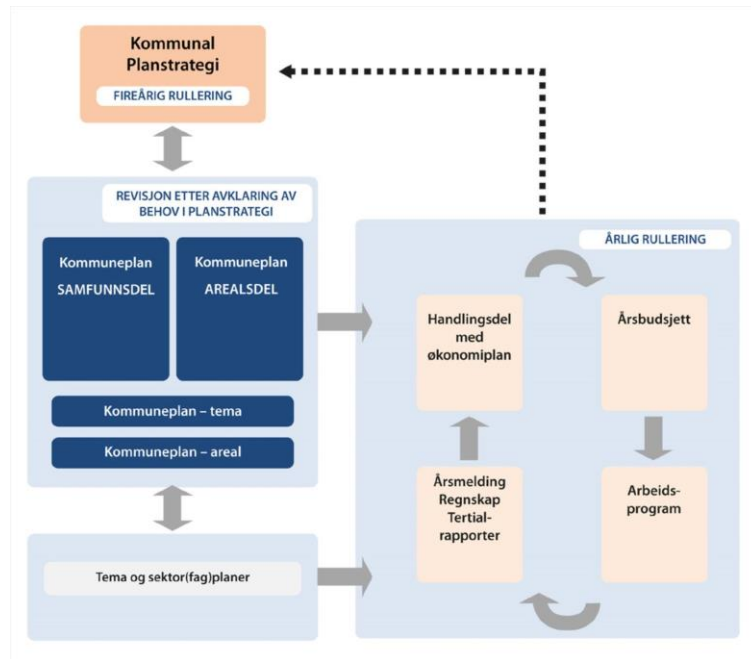
Kommunestyret skal senest ett år etter konstituering ha utarbeidet og vedtatt en kommunal planstrategi. Kommunal planstrategi skal blant annet avklare kommunens planbehov for inneværende kommunestyreperiode, samt peke på hvilke planoppgaver som skal prioriteres. Kommunestyret vedtok 16.12.20 kommunal planstrategi 2020–2024. Planstrategien sier at det skal gjennomføres full revisjon av kommuneplan. Samfunnsdel er vedtatt, mens arbeidet med arealdel pågår fortsatt. Flere viktige planarbeide er ferdigstilt, deriblant barnehage- og skolebruksplan samt kulturplan. Andre viktige planarbeid i kommunestyreperioden som enda pågår er blant annet strategisk næringslivsplan og kommunedelplan for klima, energi og miljø. I løpet av høsten 2023 skal kommuneadministrasjonen igangsette arbeidet med ny kommunal planstrategi for kommunestyreperioden 2023–2027.

I det kommunale plansystemet legger kommuneplanen de overordnede rammene og gir et ankerpunkt for planleggingen som knytter sammen kommunes øvrige planer. Samfunnsdelen viser retning for hvordan kommunen skal utvikles som samfunn og organisasjon gjennom et sett overordnede mål og føringer. Selve gjennomføringen av samfunnsdelen, omtalt som handlingsdelen, skjer gjennom kommunens økonomiplan og budsjett/handlingsprogram. Etter plan- og bygningsloven §11-1, og kommuneloven §14-2 bokstav a, kan økonomiplanen inngå i eller utgjøre handlingsdelen. Holmestrand kommune har valgt denne løsningen. Arealdelen viser, ved hjelp av et plankart, bestemmelser og beskrivelse, hvordan arealene i kommunen skal utvikles og forvaltes i tråd med fastsatte mål i samfunnsdelen. Det er vanlig at samfunnsdelen inneholder en arealstrategi som sikrer god kobling og sammenheng med arealdelen. Kommuneplanen, både samfunnsdel og arealdel, kan videre utdypes i underordnede planer. Dette kan gjøres gjennom kommunedelplaner, temaplaner, virksomhetsplaner, strategidokumenter, reguleringsplaner m.m.

En oversikt over sammenhengen i plansystemet er vist i illustrasjonen under.

Forslag til handlingsprogram skal gjøres offentlig minst 14 dager før kommunestyrets behandling, jf. Plan- og bygningslovens §11-4. For den årlige rullering av handlingsprogrammet skal kommunen innhente synspunkter fra berørte organ som har ansvar for gjennomføring av tiltak. Kommuneplanens handlingsprogram er et viktig strategisk verktøy som brukes til å sikre gjennomføring av kommuneplanens samfunnsdel.

Kommunedirektøren legger med dette dokumentet fram forslag til handlingsprogram, økonomiplan og årsbudsjett i ett og samme dokument.

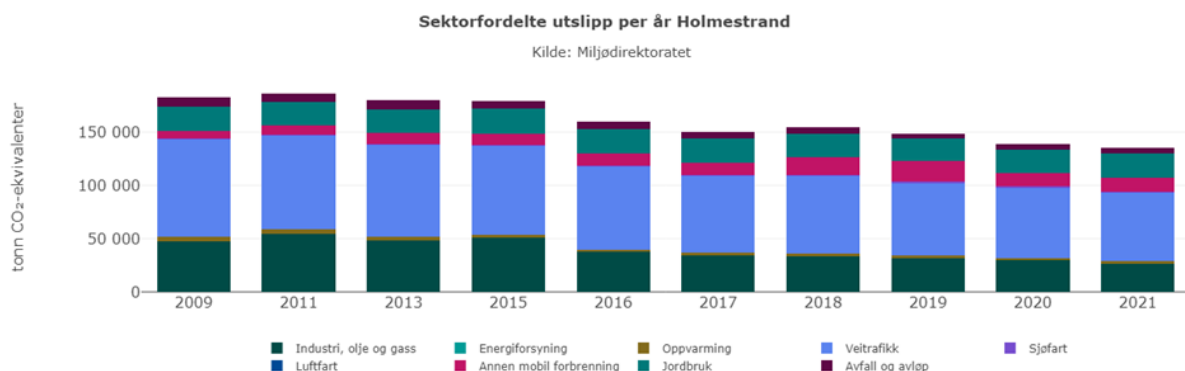

Sammenhengen i det kommunale plansystemet

3.23 Klima- og miljøutfordringer

Klima- og miljøutfordringene er globale og påvirker oss lokalt, og kommunene har en viktig rolle i å lykkes med klimaomstillingen. Det trengs en bred innsats og samarbeid innenfor en rekke områder for å forebygge og tilpasse oss klimaendringer og for å ivareta naturgrunlaget.

Holmestrand kommune er bevisst sin rolle i å sikre en klima- og miljøvennlig utvikling, og er i gang med å kutte sine klimagassutslipp. Utslippsregnskap publiseres etterskuddsvis, men siste publiserte tall viser at de direkte utslippene fra Holmestrandssamfunnet fra 2020 til 2021 ble redusert med 2,4 pst. Fra 2009 til 2021 har nedgangen vært på om lag 26 pst.

Sektorbaserte direkte utslipp av Co2-ekvivalenter per år innenfor Holmestrand kommune sine geografiske grenser

Holmestrand kommune har i 2022 vedtatt ny samfunnsdel med kommunes overordnede mål for planperioden frem mot 2035. Her er klima- og miljø vedtatt som ett av fire innsatsområder. Klima- og miljøarbeidet i kommunen skjer kontinuerlig gjennom store og små tiltak, slik som oppgradering av VA-infrastruktur, krav i anskaffelser, prosjekter med bekjempelse av fremmede arter, utskifting til

nullutslippsbiler, ENØK-tiltak, etablering av solceller på egne bygg og utbygging av nye gang- og sykkelveier. I 2022 ble også anbudskonkurransen for levering av varme til nye skolelokaler i Sande slutført. Utslippsresultatene herfra vil synliggjøres etter hvert som anlegget kommer i stand. Holmestrand kommunes første klimaregnskap og -budsjett ble utarbeidet i 2022, og årlig oppfølging vil inngå som en del av Handlings- og økonomiplanen.

Arbeidet med ny kommunedelplan for klima, energi og miljø ble igangsatt og har pågått gjennom 2022. Planarbeidet vil sammen med kommuneplanen legge det overordnede grunnlaget for kommunes arbeid med oppfølging av [Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning](#). Kommunedelplan klima, energi og miljø legges frem for første behandling i formannskapet i mars 2023. Etter fremdriftsplanen jobbes det ut i fra målsetningen om at kommunedelplanen kan legges frem for endelig behandling i innværende kommunestyreperiode, med sluttbehandling i juni, senest august 2023.

Hovedformålet med det pågående planarbeidet er at Holmestrand kommune har mål, strategier og tiltak som fører til videre reduksjon av klimagassutslipp, redusert energibruk og økt miljøvennlig energiproduksjon og omlegging. Planen vil også omhandle tilpasning til klimaendringene (klimatilpasning), økt opptak av klimagasser, samt andre miljøtemaer som basert på kjent kunnskap vurderes å bli særlig viktige frem mot 2030. Planen skal ta for seg forhold som omhandler både Holmestrand kommune som virksomhet og Holmestrand kommune som samfunn, jf. [Planprogram - kommunedelplan klima, energi og miljø](#).

4 ØKONOMISK ANALYSE

4.1 Utvikling i netto driftsresultat

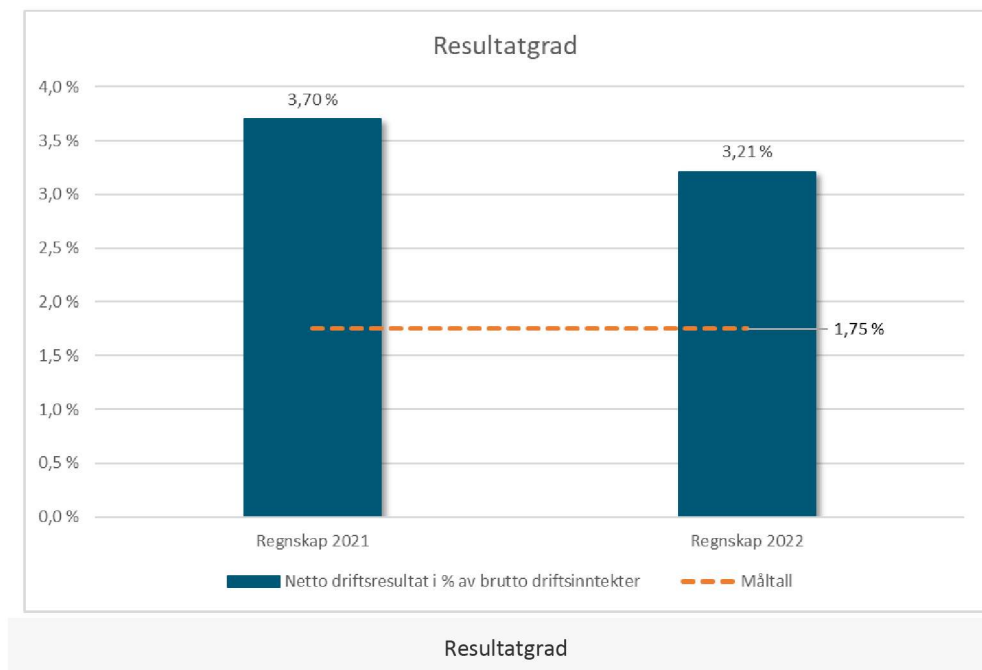
Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Regnskap 2022
Bruk av avsetninger				
Bruk av bundne driftsfond	-32 904	-4 948	-9 170	-15 344
Bruk av disposisjonsfond	0	-60 055	-75 980	-39 060
Sum bruk av avsetninger	-32 904	-65 003	-85 150	-54 404
Avsetninger				
Overføring til investering	3 330	30 000	30 000	30 000
Avsetninger til bundne driftsfond	27 975	3 725	17 725	15 518
Avsetninger til disposisjonsfond	79 694	51 100	81 292	81 292
Sum avsetninger	110 999	84 825	129 017	126 810
Netto driftsresultat	-78 095	-19 822	-43 867	-72 406
Sum driftsinntekter	-2 111 226	-1 983 662	-2 063 263	-2 254 564
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter	3,7 %	1,0 %	2,1 %	3,2 %

For 2022 er det et positivt netto driftsresultat på 72,4 mill. kroner, noe som er 28,5 mill. kroner bedre enn revidert budsjett. Netto driftsresultat i pst. av brutto driftsinntekter er 3,2 pst.

Netto driftsresultat viser kommunens økonomiske resultat av den ordinære driften når man tar hensyn til finansposter, men holder utenfor de pliktige avsetningene. Det er et krav til balansen (jf. Kommuneloven) at driftsresultatet skal dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger.

En anbefalt målsetning fra departement og statsforvalter er at man over tid oppnår et netto driftsresultat på minimum 1,75 pst. av brutto driftsinntekter. Dette for å sikre en økonomisk bærekraftig drift som sørger for at man kan opprettholde den kommunale tjenesteproduksjonen og levere gode og stabile tjenester til innbyggerne over tid. Dette er også i tråd med kommunens egen handlingsregel for økonomisk bærekraft.

4.2 Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2022	Rev.bud. 2022	Regnskap 2022
Frie disponible inntekter				
Rammetilskudd	-742 407	-748 686	-710 134	-725 929
Inntekts- og formuesskatt	-814 471	-768 501	-871 274	-929 459
Eiendomsskatt	-13 523	-28 471	-28 471	-28 914
Andre generelle driftsinntekter	-26 222	-22 731	-24 272	-35 739
Sum Frie disponible inntekter	-1 596 623	-1 568 389	-1 634 151	-1 720 042

Kommunens frie inntekter består av skatt på inntekt og formue, rammetilskudd og eiendomsskatt. Disse inntektene kan kommunen disponere fritt uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regelverk. For Holmestrand kommune utgjorde frie inntekter 74,7 pst. av samlet inntektsgrunnlag for kommunen i 2021. Vekst i frie inntekter må dekke forventet befolkningsvekst og endringer i befolkningssammensetningen, reell vekst i pensjonskostnadene for kommunesektoren, samt reell underliggende utgiftsvekst som følge av flere med behov for kommunale hjelpetiltak, ut over det som vil være en del av sektorens demografikostnader.

Kommunens frie inntekter i form av skatt og rammetilskudd viser en samlet merinntekt på 74 mill. kroner sammenlignet med revidert budsjett. Sammenlignet med opprinnelig budsjett mottok Holmestrand kommune 138,2 mill. kroner i merinntekter. Dette inkluderer koronakompensasjon på 33,7 mill. kroner utbetalt over rammetilskuddet. Koronakompensasjonen er fordelt programområdene etter innrapporterte merutgifter. Det vises for øvrig til eget kapittel om koronaåret 2022. Skatteinngangen i 2022 har vært betraktelig høyere enn det nasjonale anslaget til staten, noe som har slått positivt ut for Holmestrand kommune. Totalt er skatteinntektene 161 mill. kroner høyere enn opprinnelig budsjett for 2022. Skatteinntektene er oppjustert med 102,8 mill. kroner i budsjettet for 2022.

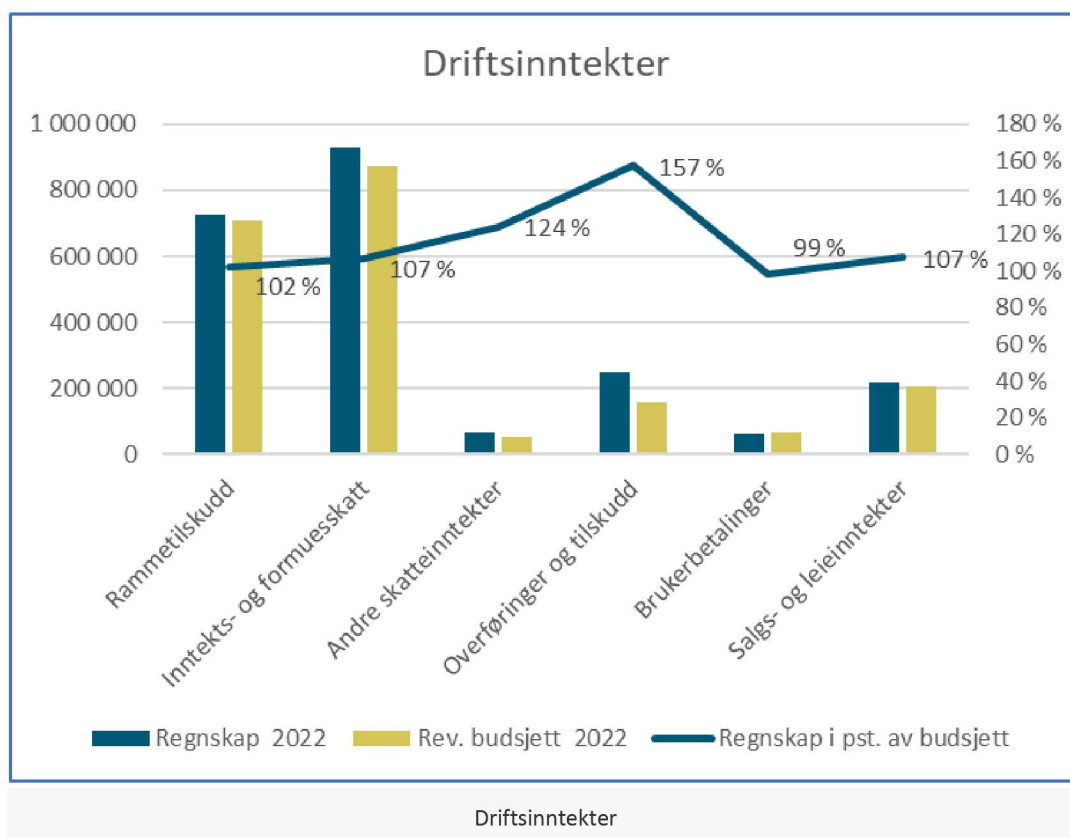
Årsaken til de økte skatteinntektene er et resultat av avregninger for inntektsåret 2021. Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet ble det vedtatt en økning i utbytteskatten fra 2022. Dette førte til at

mange skattytere tok ut ekstraordinært utbytte i 2021. Det ble bare i begrenset grad innbetalt tilleggsforskudd i 2021 for det ekstraordinære utbyttet, med den følge at skatten på dette utbyttet kom som innbetalt restskatt i 2022. Økte uttak av utbytter i 2021, kombinert med blant annet lave renter og dermed også lave rentefradrag, medførte også at kommunenes andel av samlet skatt fra personlige skatteyttere til alle skattekreditorer ble undervurdert i den løpende foreløpige fordelingen av skatteinntektene gjennom 2021. Dette resulterte i at kommunen først fikk disse inntektene tilført i november 2022. Skatteinntektene Holmestrand kommune fikk for ekstraordinær utbytteskatt i 2022 vil ikke videreføres i 2023.

Eiendomsskatten for 2022 viser en inntekt på 28,9 mill. kroner som er 0,4 mill. kroner høyere enn revidert budsjett. Dette er i tråd med tidligere prognoser.

4.3 Driftsinntekter og driftsutgifter

Driftsinntekter

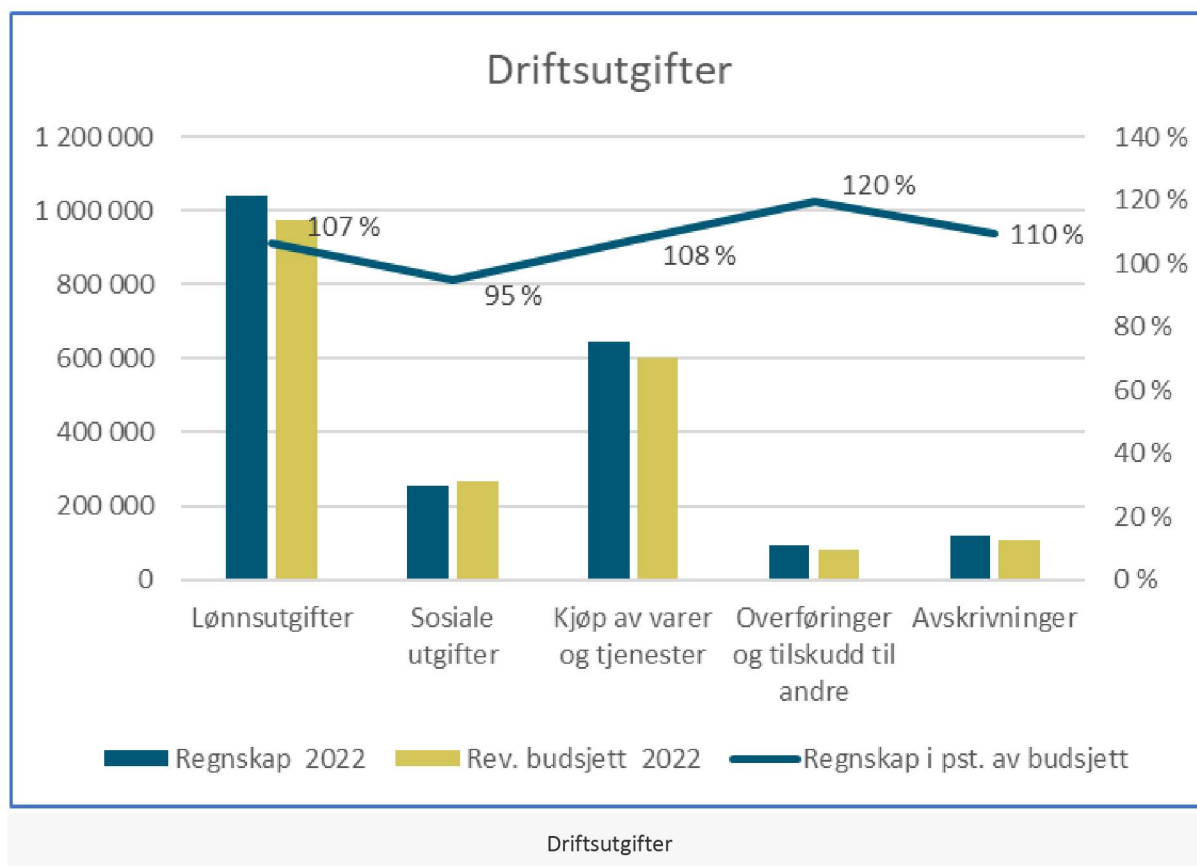

Holmestrand kommune hadde i 2022 merinntekter på tilsammen 191,3 mill. kroner sammenlignet med revidert budsjett. Hovedårsakene til dette er økte skatteinntekter og overføringer med krav til motytelse, herunder refusjon sykelønn. Merinntekten på refusjon sykelønn var 41,9 mill. kroner, og refusjon fra staten, fylkeskommuner og andre kommuner utgjorde samlet 16,3 mill. kroner i merinntekt. Eksterne finansinntekter utgjorde imidlertid en mindreinntekt på 30,3 mill. kroner, og brukerbetalinger ble 0,9 mill. kroner lavere sammenlignet med budsjett.

Dersom økte inntekter motsvares av økte utgifter innenfor en virksomhet, slik som refusjon sykelønn og utgifter til sykevikarer, foretas det som regel ikke budsjettendringer gjennom året.

Driftsutgifter

Lønnsutgifter inkludert sosiale utgifter utgjorde 104 pst av budsjettet nivå i 2022, noe som tilsvarer 50,6 mill. kroner. Korrigert for sykepengerefusjon var kommunens netto lønnskostnader 8,8 mill. kroner lavere enn budsjettet.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i og erstatter kommunens tjenester viste et merforbruk på 45,9 mill. kroner, og overføringer til andre viste et merforbruk på 15,5 mill. kroner. Eksterne finansutgifter var 15,9 mill. kroner høyere enn budsjettet, og det ble betalt 4,6 mill. kroner mer enn budsjettet i avdrag på lån.

Samlet sett var kommunens utgifter 142,9 mill. kroner høyere enn budsjettet, og inntektene 161 mill. kroner høyere enn budsjettet. Oppsummert viser regnskapsgjennomgangen at det er til dels store avvik innenfor artsgruppene, og at det kan være behov for å gjøre hyppigere budsjettjusteringer gjennom året for å unngå avvik. Virksomhetene styres imidlertid etter rammekontroll, slik at det er eventuelle vesentlige avvik i forhold til regnskapskjema 1B som legges til grunn når det vurderes om kommunen har tilstrekkelig god økonomistyring eller ikke.

Pensjonskostnader utgjør en stor del av kommunens totale kostnader. Samlet for kommunen var netto pensjonskostnader inkludert administrasjonskostnader (ekskludert arbeidsgiveravgift) på 102,1 mill. kroner. Regnskapsføringen av pensjonskostnadene følger et regelverk der det skilles tydelig mellom pensjonskostnad og pensjonspremie. Pensjonskostnad er en aktuarberegnet størrelse, mens pensjonspremien er det som faktisk innbetales. Premieavviket gir resultateffekt det året det oppstår, og skal deretter «snus» i påfølgende regnskapsår, etter hvilken amortiseringstid den enkelte kommune har valgt. Holmestrand kommune har syv års amortisering. Premiefondet ble benyttet til å betale reguleringspremien for 2022.

Tabellen under gir oversikt over variasjonene mellom pensjonsinnbetalinger og pensjonskostnad som kommer til uttrykk via premieavviket det enkelte år. Størrelsene er oppgitt inkludert arbeidsgiveravgift.

Beløp i hele 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022
Reguleringspremie	-83 315	-74 991
Bruk av premiefond	83 315	74 991
Amort premieavvik	20 772	18 985
Årets premieavvik	-19 688	-20 667
Sum	1 084	-1 682

Avviket mellom pensjonskostnad og pensjonspremie kommer til uttrykk i driftsregnskapet via premieavviket. Premieavvik og reguleringspremie kan variere mye hvert enkelt år.

4.4 Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. bud.	Rev.bud. 2022	Regnskap 2022
Finansinntekter/-utgifter				
Renteinntekter	-10 262	-11 040	-11 040	-16 478
Utbytter	-1 490	-108	-108	-1 312
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-18 355	-14 600	-14 600	22 246
Renteutgifter	29 116	44 036	44 036	59 744
Avdrag på lån	90 710	79 859	79 859	84 465
Sum Finansinntekter/-utgifter	89 719	98 147	98 147	148 665

- Kommunens likviditet til dekning av løpende betalingsforpliktelser har vært tilfredsstillende. Stor investeringsaktivitet medfører at budsjetterte låneopptak må tas opp etter hvert, og i 2022 er det foretatt låneopptak både i vår og i høst for å ha nok likviditet til løpende investeringer.
- Til sammen er det tatt opp lån på 321,51 mill. kroner.
- Renteinntekter viser positivt avvik på 5,4 mill. kroner, på grunn av økt rente 2022.
- Renteutgifter viser negativt avvik på 15,8 mill. kroner på grunn av økt rente 2022.
- Det har vært negativ avkastning på Holmestrand kommunens kraftfond på 15,7 mill. kroner i 2022, tilsvarende - 4,13 prosent. Det er budsjettert med en positiv avkastning på 14,6 mill.kroner. I tillegg viser likviditetsporteføljen en negativ avkastning på 5,3 mill. kroner. Til sammen blir det da et negativt budsjettavvik på 36,7 mill. kroner. Nedgangen har sammenheng med krig og stor usikkerhet i markedene.
- Per 31.12.22 er bufferfond finans på 31,6 mill. kroner, fondet ble økt med 10,5 mill. kroner for å ta høyde for tap på finansielle plasseringer.
- Ved utgangen av 2022 er samlet gjeld 2.908 mill. kroner. Herav er kommunens lån til egne finansieringsformål 1.708,8 mill. kroner. Da er det trukket fra startlån (videre utlån), utlån til andres investeringer og den gjelden som gjelder VAR (vann, avløp og renovasjon).
- Det er ikke tatt opp lån til videre utlån (startlån) i 2022. Videre utlån i 2022 er finansiert med bruk av bundet investeringsfond, som stammer fra ekstraordinære nedbetalinger på tidligere videre utlånte midler.
- Det er ikke avdekket vesentlige avvik i forvaltningen i 2022. Nytt finansreglement ble vedtatt høsten 2021.

For ytterligere informasjon henvises til den årlige finansrapporten.

5 ØKONOMISK STATUS INVESTERING

Tabellen nedenfor viser oversikt over kommunens investeringsprosjekter. Klikk på investeringsnavnet for å få detaljert informasjon over det enkelte investeringsprosjektet.

5.1 Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Rev. bud.	Regnskap	Status
Bytte trådløse sendere	1 500	323	1 500	323	Forsinket
Digitalisering byggesaksarkiv	3 527	4 482	751	1 706	Forsinket
Endret produksjonslinje kjøkken - Holmestrand BBS	1 000	674	326	0	Iht. plan
ENØK tiltak kommunale bygg	-	-	1 000	691	Forsinket
Formålsbygg Gullhaug	126 136	10 740	5 000	1 072	Forsinket
Forsterke eller legge fastdekke på grusveier	-	-	1 000	930	Iht. plan
Garderobe / spiserom Rovebakken	500	0	500	0	Forsinket
Gressklippere - utskifting gammel samt ny gressklipper Hvitstein stadion	800	0	800	0	Forsinket
Hjulgraver brukt maskin	600	0	600	0	Forsinket
Hjullaster L50	1 200	1 475	1 200	1 475	Ferdig
Hof flerbrukshus	58 711	60 960	0	90	Ferdig
Holmestrand og Hof BBS - elektronisk legemiddelhåndtering lukket sløyfe	1 800	0	1 800	0	Forsinket
Hus 60 utbedringer (Revåveien 60)	5 000	4 571	5 000	4 571	Ferdig
Hvitstein stadion oppgradering	28 190	34 459	114	2 966	Ferdig
IKT, infrastruktur og fiber i institusjon og omsorgsboliger	3 000	0	3 000	0	Forsinket
Inventar og utstyr Helse og velferd	-	-	3 000	2 120	Iht. plan
Investeringsmidler til oppfølging av IKT-plan	-	-	16 988	5 376	Forsinket
Ladestasjoner	0	776	0	776	Iht. plan
Lekeapparater barnehagene	-	-	500	494	Ferdig
Lokaler hjemmetjenesten Sande lovpålegg	6 000	0	6 000	0	Forsinket
Maskin til å sette brøytetikker	500	823	500	823	Ferdig
Ny Kleiverud skole	150 200	148 382	23 044	21 115	Iht. plan
Nytt felles biblioteksystem	900	793	481	372	Forsinket
Offentlig pålegg - brann og miljørettet helsevern	-	-	1 000	0	Iht. plan
Områdemodell felles infrastruktur Sande sentrum	54 400	70 441	7 000	19 733	Iht. plan
Overføring av arkiv til Websak Sande	1 000	0	1 000	0	Forsinket
Overvann vei / kommunale eiendommer (alt 3, tidl. vedtatt løpende)	-	-	800	0	Ikke vurdert
Refusjon Solsiden - kommunens eiendom gbnr 38/42	0	3 442	0	3 442	Ferdig
Rehabilitering Kjeldås skole	5 235	4 526	1 019	309	Forsinket
Rehabilitering nærmiljøanlegg	-	-	500	321	Ferdig
Sande BBS - elektronisk legemiddelhåndtering lukket sløyfe	1 000	0	1 000	0	Iht. plan
Sentrumsskolene i Sande	518 000	474 194	244 734	268 521	Iht. plan
Sentrumsskolene i Sande - lønns- og prisstigning	40 000	51 823	30 806	42 629	Iht. plan

Investering	Totalbudsjett		Rev. bud.	Årets budsjett	
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt		Regnskap	Status
Skjærgårdstjenestens båt - egenadel reparasjon	200	0	200	0	Ferdig
Tilskudd kirken	11 100	7 800	2 500	2 500	Iht. plan
Trafikksikkerhet	-	-	5 921	381	Forsinket
Utskifting maskiner og utstyr renhold	1 050	694	350	344	Iht. plan
VA prosjekter med konsekvens for veg, fortau og veglys	4 000	0	1 000	0	Forsinket
Vann og avløp	-	-	85 709	95 006	Forsinket
Velferdsteknologi	-	-	3 500	3 025	Iht. plan
Sum øvrige prosjekter	145 070	212 947	-3 917	68 956	
Sum	1 170 619	1 094 323	456 226	550 068	

Bytte trådløse sendere

Investeringer er forsinket på grunn av manglende kapasitet hos Jarlsberg IKT, samt generelle forsinkelser på leveranse av IKT-utstyr. Resterende midler må re-budsjetteres i 2023

Hof flerbrukshus

Hof flerbrukshus ble offisielt åpnet i slutten av august 2021. Bygget inneholder bl.a. bibliotek, fritidsklubb, frivilligsentral, helsestasjon, Hof legesenter og Hof tannklinikk.

Totalt viser regnskapet et merforbruk på 1 mill. kroner i hele prosjektperioden, disse er knyttet til force majeure i forbindelse med korona.

Det jobbes med en sluttrapport for prosjektet som opprinnelig skulle legges fram for kommunestyret i første møterunde høsten 2022. Kommunen er imidlertid ikke ferdig med ettårsbefaringen enda, og rapporten avventes derfor.

Investeringsmidler til oppfølging av IKT-plan

Investeringer er forsinket på grunn av manglende kapasitet hos Jarlsberg IKT, samt generelle forsinkelser på leveranse av IKT-utstyr.

De øvrige kostnadene er knyttet til digitalisering av Holmestrandsskolen.

Overføring av arkiv til Websak Sande

Dette arbeidet er nesten ferdig. Saken ligger nå hos leverandør av systemet som har noen oppgaver igjen før prosjektet kan lukkes. Utgiftene vil først komme i 2023, og midlene må rebudsjetteres i 2023.

Tilskudd kirken

Investeringstilskudd til kirken utbetales kvartalsvis i henhold til vedtatt budsjett. Det er ingen avvik på årsbasis.

Digitalisering byggesaksarkiv

Ubrukte midler, ca. 0,7 mill. kroner ble overført fra 2021 til 2022. Gjelder sluttbetaling Hof og oppstart resten av Sandes arkiv. Overført bevilgning vil ikke være tilstrekkelig, og dekkes av byggesaksfond fra tidligere Sande kommune.

ENØK tiltak kommunale bygg

ENØK midler planlegges brukt på bl.a SD-anlegg (Sentral Drift-anlegg).

Det er brukt midler på: SD (Sentral Driftsstyring) på Holmestrand BBS, samt solcelleanlegg på Klokkerjordet skole.

Forsterke eller legge fastdekke på grusveier

Det er utført asfaltering på Kalmoveien og Fjellskarveien.

Garderobe / spiserom Rovebakken

Prosjektet er forsinket grunnet usikkerhet rundt plassering. Midlene må overføres til 2023.

Gressklippere - utskifting gammel samt ny gressklipper Hvitstein stadion

Forsinkelser med levering, bli levert 1. kvartal 2023. Midlene må overføres til 2023.

Hjulgraver brukt maskin

Innkjøp utgår og midlene benyttes for å dekke merforbruk I40057 og I40059

Hjullaster L50

Maskinen er kjøpt inn.

Hvitstein stadion oppgradering

Prosjektet er ferdigstilt. Det gjenstår noen kostnader for lysanlegg.

Kvaliteten for prosjektet er langt over hva man først kunne forutse og anlegget har blitt bra. Prosjektet leveres innenfor kommunens prosjektramme.

Det er også utarbeidet en prosjektrapport som blir presentert politikere.

Ladestasjoner

Oppgradering av eksisterende ladere, samt komplettering av nye ladestasjoner til tjenestebiler og eksterne biler.

Prosjektet er igangsatt i 2022. Midler bevilget i 2023. Midler brukt i 2022 må tas av bevilgning i 2023.

Maskin til å sette brøytestikker

Maskinen er kjøpt inn.

Ny Kleiverud skole

Prosjektet følger oppsatt plan og leveres innenfor den økonomiske rammen. Det søkes om spillemidler til uteområdet. Skolebygget ble tatt i bruk av skolen i november 2021. Utomhus/lekeområdet er ferdigstilt og overlevert til kommunen. Offisiell åpning av skolen ble holdt 6. september 2022. Det foretas ettårsbefaring i november og prøvedrift avsluttes.

Det foretas arbeid i akebakken syd for bygget da det gjensto litt rundt overvannhåndtering.

Offentlig pålegg - brann og miljørettet helsevern

Arbeidet med tilsyn og oppfølging av disse er et kontinuerlig arbeid. Det jobbes med utredning og kartlegging før nødvendige tiltak iverksettes. Midler overføres til 2023.

Områdemodell felles infrastruktur Sande sentrum

Områdemodellen for felles infrastruktur i Sande sentrum er som tidligere rapport helt i sin oppstart med tanke på realisering av de ulike underprosjektene.

Kommunestyret vedtok september 2021 å innvilge delvis lånefinansiering for underprosjektet skredsikring av Sandeelva. Vedtaket sikret nødvendig fremdrift. Prosjektet ble lyst ut høsten 2021. Entreprenør ble valgt i februar 2022 og det er skrevet kontrakt. Byggesaken er i avslutningsfasen, prosjektet er ferdig detaljprosjektert og kommunen startet i begynnelsen av mai 2022. Delprosjektet var planlagt ferdigstilt i løpet av 2022, men har blitt forsinket som følge av forsinket prosjektering, høy vannføring og tele. Prosjektet ferdigstilles mars 2023.

Det ble søkt om 50 pst. tilskudd fra NVE til erosjonssikringen, men denne ble avslått.

Usikkerhetene i prosjektet er uendret og omhandler de første årene om hvorvidt planlagt utbygging gjennomføres, i det omfang og til den tid, som utbyggerne selv har meddelt. Prosjektet forholder seg til de føringer satt, i de intensjoner som følger av modellen og reguleringsbestemmelsene.

Overvann vei / kommunale eiendommer (alt 3, tidl. vedtatt løpende)

Det skal jobbes med konkrete tiltak i 2023. Midler overføres til 2023

Refusjon Solsiden - kommunens eiendom gbnr 38/42

Utbetalt ihht. avtale.

Rehabilitering Kjeldås skole

Ventilasjonsanlegget er ferdig installert.

Det skal lages flere luftspalter i utvendige murvegger, og det må gjøres utvendig arbeid med fasaden (utbedring murpuss). Utføres første halvår 2023.

Rest budsjettmidler fra 2022 må overføres til 2023.

Rehabilitering nærmiljøanlegg

Årets bevilgning er benyttet til rehabilitering av lekeapparater i Gullhaug barnehage.

Sentrumsskolene i Sande

Fremdrift: Setninger i grunnen under idrettshallen vedvarer, men følger tidsprognose til grunnteknikker. Det er inngått en avtale om delovertagelse for barneskole, utomhusareal og parkeringskjeller den 16. juni 2023. Deler av fasaden og innv. idrettshall blir overlevert tidlig høst 2023.

Økonomi: Prosjektøkonomien følger avsatt budsjett, men som tidligere rapportert har det vært en større økning i LPS (Lønns- og prisstigning) enn forutsatt. Budsjett for lønns- og prisstigning er et eget prosjekt (I20030). Prosjektet mottok 3 mill. kroner i tilskudd/klimasatsmidler fra Miljødirektoratet.

Kvalitet: Prosjektet leveres med god kvalitet og det er fokus på å redusere fremtidige drift og vedlikeholdskostnader.

Sentrumsskolene i Sande - lønns- og prisstigning

Prosjektet forholder seg til, og står ift gjeldende prosjektramme for Sentrumsskolene i Sande (I20009).

Prisstigningen har vært urovekkende høy ift. avsetningen i prosjektet. Dette skyldes flere forhold, bl.a. råvaremangel, koronapandemien og krigen i Ukraina. Det er vedtatt en økning på 25 mill. kroner i budsjettet for 2023.

Skjærgårdstjenestens båt - egenandel reparasjon

Egenandel utgår.

Trafikksikkerhet

Trafikksikkerhetsmidlene skal blant annet brukes som egenandel i henhold til omsøkte prosjekter delfinansiert av fylkeskommunen.

I 2022 ble det planlagt brukt som egenandel i prosjekt Dyegata og for øvrig tiltak vedtatt i trafikksikkerhetsplanen for 2022. Det forventes at prosjektet med Dyegata ferdigstilles i 2023, det vil si at resterende midler ved årsslutt overføres til 2023.

Utskifting maskiner og utstyr renhold

Investeringsbudsjett ble benyttet til å skifte ut gamle maskiner.

VA prosjekter med konsekvens for veg, fortau og veglys

Ikke brukt i 2022.

Vann og avløp

Prosjektet endte med overforbruk på 8 mill. De største underprosjektene har vært Vikeveien-Hauganfeltet, Vike renseanlegg, Olav Duuns vei og Bilet.

To prosjekter er utsatt og tas i 2023. Det er Oreberg Dam og kjøp av Sande Vannverk.

Formålsbygg Gullhaug

Holmestrand kommune planla opprinnelig å bygge ny barnehage på Gullhaug. Barnehagen ville blitt utvidet fra dagens 4 avdelinger til 6–8 avdelinger. Meningen var å sikre god barnehagekapasitet i et område med etablering av nye boliger og forventet befolkningsvekst. Arbeidet med ny barnehage på Gullhaug skulle igangsettes i 2020, og skulle stå ferdig i 2022. Fredly barnehage (privat) har i dag en 2 avdelings barnehage på Gullhaug, og planlegger utvidelse til 4 avdelinger. Kommunen har vært i dialog med ansatte og eiere av Fredly barnehage. Prosjektet ble 22.09.2021 stanset av kommunestyret. I kommunestyremøtet den 08.06.2022 ble det vedtatt følgende: *Etablering av formålsbygg Gullhaug; barnehage og flerbrukshall, alternativt utbygging/utvidelse av det private barnehagetilbudet i samme område gjennomføres i planperioden 2023 – 2026. Bygging av ny hall skal ha høy prioritet. Det skal utredes og vurderes privat barnehagetilbud, herunder utvidelse av Fredly barnehage, som alternativ til å bygge ny Gullhaug barnehage.*

Det vil bli lagt fram en sak for kommunestyret i møterunde 2 i 2023 der vedtaket fra sak om barnehage og skolebruksplanen (KS-094/22) vil bli behandlet.

Lekeapparater barnehagene

Pengene brukes i kommunale barnehager ut i fra en rullering etter vurderte behov. I 2022 var det lekeapparater i Hof Barnehage som ble prioritert.

Nytt felles biblioteksystem

Holmestrandbibliotekene hadde ikke et felles biblioteksystem. Et fellessystem skulle egentlig vært på plass ved kommunesammenslåingen. Kommunens anskaffelse ble utsatt da bibliotekene i Vestfold og Telemark allerede var i en fellesprosess med å anskaffe et nytt biblioteksystem. Det var nødvendig for Holmestrand å være med i fylkesprosessen for å gi innbyggere en bedre bibliotekjeneste lokalt, i tillegg til god samhandling med de andre folkebibliotekene i fylket. Fylkesprosessen ble forsinket på grunn av blant annet fylkesammenslåingen.

Leverandør er blitt valgt og det nye systemet er implementert. Å koble systemet til eksisterende utstyr på blant annet meråpen bibliotekløsning, ble dyrere enn tidligere antatt. Det ble et overforbruk i 2022. Dette finansieres med beløpet avsatt i 2023.

Endret produksjonslinje kjøkken - Holmestrand BBS

Systemet er innført på alle avdelinger. Oppstart i februar med 2 avdelinger og de andre 2 avdelinger i mars. Oppstart var noe forsinket grunnet leveringsforsinkelser i forbindelse med pandemien.

Holmestrand og Hof BBS - elektronisk legemiddelhåndtering lukket sløyfe

Anskaffelse er gjennomført og tildelt. Kontrakten blir undertegnet i løpet av august og arbeid mellom leverandør og kommunen rund selve installering og implementering av nytt system er satt i gang.

Trallene kan ikke leveres før 2023 og prosjektmidlene må overføres.

Hus 60 utbedringer (Revåveien 60)

Hus 60 er bygd om fra å være omsorgsboliger til en institusjons avdeling ved Sande BBS, avdelingen er tilrettelagt for personer som trenger særskilt skjerming og oppfølging. Kostnadene i prosjektet skyldes bygningstekniske krav og tilpasninger til brukergruppen.

Ombyggingen ble satt i gang for å forhindre videre kjøp av plass utenfor kommunen.

Evalueringsrapport fra eiendom skal foreligge.

Det gjenstår oppgradering av brannvarslingsanlegg. Rest budsjettmidler fra 2022 må overføres til 2023.

IKT, infrastruktur og fiber i institusjon og omsorgsboliger

Prosjektet ble overført fra 2021 til 2022 og er startet opp. Det er fortsatt utfordringer med tilgang til nettverksutstyr og kapasitet. Må sannsynlig overføres til 2023.

Inventar og utstyr Helse og velferd

Det er laget en oversikt over nødvendig innkjøp av utstyr for virksomhetene i Helse og velferd. Midlene er fordelt til virksomhetene etter oppsatt plan.

Enkelte problemer med levering av bestilte varer.

Lokaler hjemmetjenesten Sande lovpålegg

Prosjektet ble stanset da det viser seg at kostnadene for bygge/rehabiliterer lokale til hjemmesykepleien ble høyere enn antatt. Det vurderes nå en evt. samlokalisering i stedet. Dette er ikke avklart.

Sande BBS - elektronisk legemiddelhåndtering lukket sløyfe

Anskaffelse er gjennomført og tildelt. Kontrakten ble undertegnet i løpet av august og arbeid mellom leverandør og kommunen rund selve installering og implementering av nytt system er satt i gang.

Trallene kan ikke leveres før 2023 og prosjektmidlene må overføres.

Velferdsteknologi

Velferdsteknologi midler brukes fortløpende etter plan.

6 HR OG STAB

6.1 Beskrivelse av programområde

Etter omorganisering iverksatt per 1. april 2022, er det opprettet en stabsfunksjon direkte under Kommunedirektøren. Fagområdene HR, kommunikasjon, beredskap og innbyggjerservice er nå organisatorisk plassert under denne funksjonen. Hovedformålet med HR og stab, er knyttet til bistand til ledere, samarbeid med organisasjoner og vernetjeneste, tilrettelegging av kommunens beredskapsarbeid samt kommunikasjon innad i kommunen og med kommunens innbyggere.

6.2 Utvikling og utfordringer

Det er svært mange utviklingsprosesser som pågår i kommunens fire programområder, og HR og Stab er involvert i mange av disse. Det er få personer på hvert tjenesteområde i staben, hvilket gjør det sårbart og krevende å holde ønsket fart i utviklingsarbeidet samtidig som administrative driftsoppgaver skal gjøres. Virksomhetene har eksempelvis ingen HR- eller kommunikasjonsressurser, og få ansatte sentralt utfordrer muligheten til å drive rask og tilstrekkelig lederstøtte ute i virksomhetene. Dette vanskeliggjør prosesser som foregår lokalt, eksempelvis håndtering av ulike personalsaker, samt kommunikasjonsarbeidet innad i virksomhetene og utad med innbyggerne.

6.3 Viktige begivenheter

I Holmestrand kommune skal ledere utøve mestringsorientert ledelse, som er en av faktorene i organisasjonsutviklingsverktøyet 10-faktor. Det er i 2022 utviklet og ferdigstilt en lederplakat som tydeliggjør og operasjonaliserer hva kommunen forventer av sine ledere knyttet til utøvelse av mestringsorientert ledelse.

I mars 2022 vedtok kommunestyret en opptrappingsplan knyttet til mål for andel heltidsansatte i Holmestrand kommune. På dette tidspunktet hadde kommunen ca 56 pst heltidsansatte. Ved utgangen av 2022 hadde kommunen 60,5 pst heltidsansatte og målet for 2022 ble dermed nådd.

6.4 Status økonomi

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
120-HR avdeling	17 519	17 073	-446	-2,6 %
170-Fellestjenester	3 224	3 642	418	11,5 %
199-Kommunikasjon og beredskap	2 971	2 712	-259	-9,6 %
Sum	23 713	23 427	-287	-1,2 %

6.4.1 Kommentar til status økonomi

Det har vært en høyere kostnad på lisenser som faktureres på HR, enn det er budsjettet med. Lønn til lærlinger budsjetteres på HR-avdelingen, og deler av denne lønnskostnaden refunderes av fylkeskommunen. På fellestjenester har man gjort innsparende tiltak for å dekke opp for lisenskostnader som belastes HR, men som gjelder hele kommunen.

6.5 Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,69 %	3,81 %	4,50 %
Årlig sykefravær 2021	0,96 %	1,43 %	2,38 %
Årlig sykefravær 2022	0,92 %	4,66 %	5,58 %

6.5.1 Status sykefravær og HMS

Det er få personer knyttet til de ulike tjenesteområdene i HR og Stab. Fravær hos enkeltansatte slår dermed uforholdsmessig høyt ut på de samlede sykefraværstall.

6.5.2 Oppsummering tiltak sykefravær og HMS

Sykefravær følges opp i henhold til Holmestrand kommunes rutiner for sykefraværsoppfølging.

6.6 Status politiske vedtak

6.6.1 Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
2. Bemanning og heltidskultur	<p>Kommunestyret ba 17.02.2021 i sak KS-NH-007/21 om å få lagt fram en plan i administrasjonsutvalget for å øke grunnbemanning og redusere vikarer/innleie, samt sette måltall for hvordan kommunen skal trappe opp antall heltidsstillinger og etablere en heltidskultur.</p> <p>Så langt er ønsker om økt stillingsbrøk blant ansatte delvis kartlagt og det er meldt om at nyutdannede søkere til stillinger tilbys maksimal stillingsbrøk. Administrasjonsutvalget fikk en foreløpig rapport 07.10.2021 i sak 025/21. Kommunestyret etterlyser jevnlig rapportering som forutsatt i vedtaket.</p> <p>Kommunestyret ber om at arbeidet med å utvikle en helhetskultur intensiveres. Arbeidet med heltidskultur og økt antall heltidsstillinger i grunnbemanningen i de to største kommunale sektorene er de viktigste strukturelle grepene som kan tas for å bedre kommunens økonomiske situasjon. Mesteparten av kommunens utgifter er lønnsutgifter til ansatte og kommunen har utfordringer knyttet til rekruttering og til varige ansettelsesforhold for fagfolk i samfunnskritiske funksjoner samt utfordringer med høyt sykefravær.</p> <p>Administrasjonsutvalget oppnevner en arbeidsgruppe bestående av folkevalgte, tillitsvalgte og ansatte som intensiverer arbeidet med å innføre heltidskultur i Holmestrand kommune.</p> <p>Den allerede vedtatte strategien for innføring av heltidskultur må føre til konkrete tiltak på følgende punkter:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Holmestrand kommune har som mål å gjøre alle stillinger i kommunen til heltidsstillinger, med unntak av rekrutteringsstillinger, og andre med rett til deltid etter arbeidsmiljøloven og/eller permisjonsreglementet.	Iht. plan	Det ble jobbet systematisk i samarbeid med KS-konsulent gjennom hele 2022. Arbeidet er tidkrevende, og det tar tid å endre kultur i en stor organisasjon. Det er gjennomført arbeid i flere arbeidsgrupper ihht prosjektplan. Arbeidet fortsetter i 2023.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	<p>2. Økt grunnbemanning på bekostning av deltidsjobber og vikarbehov må sees på som et virkemiddel for å oppnå heltidskultur i kommunen</p>		
	<p>3. Arbeidsgruppa utreder konsekvensene av kun å utlyse heltidsstillinger med normale vakter på minimum 7 timer.</p>		
	<p>4. I Holmestrand kommune er 2 lærlinger per 1000 innbyggere et minimum. Arbeidet med oppfølging av lærlinger innarbeides i en stillingsinstruks ved hver virksomhet der dette er aktuelt.</p>		
	<p>5. Holmestrand kommune utreder ulike alternativ for hvordan flere ansatte i kommunen kan få fagkompetanse mens de er på jobb. Vi prioriterer ordningen med «Fagbrev på jobb». Kommunedirektøren bes legge fram en sak for kommunestyret med en ambisiøs plan for å gi ufaglærte mulighet til å bli faglærte. Dette gjelder særlig innen områdene Helse, omsorg og velferd og innen skoler og barnehager i oppvekstsektoren. I økonomiplanen settes det av 800 000 kroner i 2022 og 2023 for å satse på innføring av heltidskultur i Holmestrand kommune. Midlene tas fra disposisjonsfondet («sammenslåingsmidlene»), men Holmestrand kommune søker også om statlige prosjektmidler som regjeringen har signalisert for å gjennomføre lokale tiltak for å øke andelen heltidsstillinger.</p>		
	<p>Kommunedirektøren bes legge opp til at saken behandles i Administrasjonsutvalget for snarlig oppfølging.</p>		

7 STRATEGI OG VIRKSOMHETSSTYRING

7.1 Beskrivelse av programområde

Programområde Strategi og virksomhetsstyring består av tjenester og virksomheter som hovedsakelig jobber på tvers av alle de øvrige områdene. I tillegg til tradisjonelle stab- og støttefunksjoner som økonomi og IKT/digitalisering, omfatter området Politisk sekretariat.

7.2 Status økonomi

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
100-Strategi og utvikling	33 759	23 689	-10 070	-42,5 %
110-Politikk	7 347	6 433	-914	-14,2 %
150-Styring og analyse	19 979	22 289	2 310	10,4 %
160-Digitalisering	34 067	36 037	1 970	5,5 %
Sum	95 153	88 449	-6 704	-7,6 %

7.3 Kommentar til status økonomi

Programområde Strategi og virksomhetsstyring fikk i 2022 et merforbruk på 6,7 mill. kroner. Det er andre avvik innenfor programområdet, men netto merforbruk kan i bortimot i sin helhet knyttes til innsparingene på ubetalt spisepause, som først vil bli fordelt i budsjettet for 2023.

Av andre avvik kan det nevnes at budsjettet for overføringer til kirken ble overskredet med nesten 1,4 mill. kroner. Dette skyldes hovedsakelig at prisstigningen, og dermed deflatoren som overføringen skal justeres med, ble betydelig høyere enn budsjettet.

Når det gjelder lønnsutgifter og lisensutgifter viser disse et mindreforbruk, blant annet grunnet langtids sykefravær som ikke ble erstattet, og et senere utrullingstidspunkt for Microsoft 365 enn først antatt og budsjettet.

7.4 hovedmål

Målsetting	Vurdering måloppnåelse	Status måloppnåelse
Ansatte trives, og er stolte av å jobbe i Holmestrand kommune.	Ikke vurdert	
Holmestrand kommune er et trygt lokalsamfunn.	Ikke vurdert	
Holmestrand kommune erkjenner at jorda er i en klimakrise som også lokalt krever en aktiv klima- og miljøpolitikk og kriseberedskap	Ikke vurdert	
Holmestrand kommune har den kompetansen som trengs for å løse sine oppgaver profesjonelt og effektivt	Ikke vurdert	
Holmestrand kommune legger til rette for en målrettet, positiv by- og regionsutvikling	Ikke vurdert	
Holmestrand kommune tilrettelegger for at den enkelte kan ivareta sin helse med utgangspunkt i egne muligheter.	Ikke vurdert	
Holmestrand kommune utøver myndighet på en rettferdig, forutsigbar og etterrettelig måte.	Ikke vurdert	
Innbyggerne er tilfredse med de tjenestene og den service kommunen yter.	Ikke vurdert	
Kommunen drives etter gode og effektive prinsipper for økonomistyring.	Ikke vurdert	
Kommunens økonomiske rammer optimaliseres.	Ikke vurdert	
Tjenesteproduksjonen foregår innenfor de økonomiske rammer som er vedtatt.	Ikke vurdert	På virksomhetsnivå er det mange både positive og negative avvik mot budsjett. Det er også til dels betydelig avvik på programområdenivå. Dette omtales under det enkelte området. For kommunen samlet er det et mindreforbruk på nesten 37 mill. kroner. At kommunen får et positivt resultat til tross for store avvik på virksomheter og programområder, skyldes den store ekstraordinære skatteinngangen.
Transportsystemet i Holmestrand er miljøvennlig, sikkert og effektivt.	Ikke vurdert	

7.5 KOSTRA Nøkkeltall

	Holmestrand 2021	Holmestrand 2022	Kostragruppe 09	Landet uten Oslo
Prioritet				
Administrasjon, kommune Lønn ekskl. sykelønn Beløp pr innb (kr) *)	2 549	2 474	2 764	3 319
Lønnsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B) *) **)	2 735	2 389	2 697	3 154
Netto driftsutgifter per innbygger (100) politisk styring (B) *) **)	267	228	335	392
Netto driftsutgifter per innbygger (110) kontroll og revisjon (B) *) **)	57	80	90	105
Netto driftsutgifter per innbygger (120) administrasjon (B) *) **)	3 729	3 675	3 533	4 047
Netto driftsutgifter per innbygger (130) administrasjonslokaler (B) *) **)	270	283	458	527
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Adm, styring og fellesutgifter (B) *) **)	4 556	4 865	5 039	5 629
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B) *) **)	4 461	4 715	4 871	5 453
Netto driftsutgifter til funksjon 390,393 pr. innbygger i kroner (B) *) **)	651	636	632	686

*) Inflasjonsjustert med deflator

***) Justert for utgiftsbehov

7.6 Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Rev. bud.	Regnskap	Status
Bytte trådløse sendere	1 500	323	1 500	323	Forsinket
Hof flerbrukshus	58 711	60 960	0	90	Ferdig
Investeringsmidler til oppfølging av IKT-plan	-	-	16 988	5 376	Forsinket
Overføring av arkiv til Websak Sande	1 000	0	1 000	0	Forsinket
Tilskudd kirken	11 100	7 800	2 500	2 500	Iht. plan
Sum	72 311	69 084	21 988	8 289	

7.6.1 Statustekst investeringer

Bytte trådløse sendere

Investeringer er forsinket på grunn av manglende kapasitet hos Jarlsberg IKT, samt generelle forsinkelser på leveranse av IKT-utstyr. Resterende midler må re-budsjetteres i 2023

Hof flerbrukshus

Hof flerbrukshus ble offisielt åpnet i slutten av august 2021. Bygget inneholder bl.a. bibliotek, fritidsklubb, frivilligsentral, helsestasjon, Hof legesenter og Hof tannklinikk.

Totalt viser regnskapet et merforbruk på 1 mill. kroner i hele prosjektperioden, disse er knyttet til force majeure i forbindelse med korona.

Det jobbes med en sluttrapport for prosjektet som opprinnelig skulle legges fram for kommunestyret i første møterunde høsten 2022. Kommunen er imidlertid ikke ferdig med ettårsbefaringen enda, og rapporten avventes derfor.

Investeringsmidler til oppfølging av IKT-plan

Investeringer er forsinket på grunn av manglende kapasitet hos Jarlsberg IKT, samt generelle forsinkelser på leveranse av IKT-utstyr.

De øvrige kostnadene er knyttet til digitalisering av Holmestrandsskolen.

Overføring av arkiv til Websak Sande

Dette arbeidet er nesten ferdig. Saken ligger nå hos leverandør av systemet som har noen oppgaver igjen før prosjektet kan lukkes. Utgiftene vil først komme i 2023, og midlene må rebudsjetteres i 2023.

Tilskudd kirken

Investeringsstilskudd til kirken utbetales kvartalsvis i henhold til vedtatt budsjett. Det er ingen avvik på årsbasis.

7.7 Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,54 %	5,41 %	5,95 %
Årlig sykefravær 2021	0,90 %	3,08 %	3,98 %
Årlig sykefravær 2022	2,05 %	4,99 %	7,03 %

7.7.1 Status sykefravær og HMS

Det alt vesentlige av sykefraværet innenfor programområdet skyldes legemeldt fravær som ikke er knyttet til arbeidsmiljø eller -forhold. Siden det er få ansatte på disse virksomhetene vil langvarig sykefravær slå betydelig ut på statistikken. Det er ikke nødvendig med videre tiltak.

7.8 Status politiske vedtak

7.8.1 Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
1. Taksering eiendomsskatt	Det foretas ikke ny taksering av eiendommer for eiendomsskatt, i Holmestrand kommune.	Ferdig	Verbalvedtaket sier at det ikke skal takseres boliger i tilknytning til eiendomsskatten. Dette er heller ikke gjort.

8 OPPVEKST

8.1 Beskrivelse av programområde

Programområdet omfatter 23 virksomheter, samt Oppvekstteamet bestående av Barnehage felles, Skole felles og Oppvekst felles. Det er 8 kommunale barnehager, 7 barneskoler, 2 ungdomsskoler og 1 kombinert skole 1.–10. trinn. I tillegg er det Voksenopplæringen, Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), Barneverntjenesten, Forebyggende helse og habiliteringstjenester for barn og unge (FHH) og Kultur og fritid.

8.2 Barnehage

Det er 8 kommunale barnehager i Holmestrand. Fire av barnehagene har seks avdelinger. Det er Nordre Jarlsberg, Haga, Gausetangen og Kleiverud. Tre av barnehagene har fire avdelinger. Det er Knutseskogen, Gullhaug og Hof barnehage. Eidsfoss har to avdelinger.

8.3 Skoler

Kommunen har ti skoler. Syv er barneskoler og to er ungdomsskoler og en kombinert barne- og ungdomsskole.

8.4 Voksenopplæringen

Voksenopplæringen har tre hovedområder i undervisningen; grunnskoleopplæring, norskopplæring og spesialundervisning for voksne.

8.5 Pedagogisk- psykologisk tjeneste (PPT)

Virksomheten følger opp skoler, voksenopplæring samt kommunale og private barnehager i kommunen. PPT arbeider for å sikre tilfredsstillende og likeverdig opplæring for alle barn, unge og voksne med særskilte behov. PPT tilbyr råd, veiledning og utredning av vansker hos barn, unge og voksne, samt vurdering av behov for spesialpedagogisk hjelp i barnehager og spesialundervisning i skolen. I forbindelse med Stortingsmeldingen om tidlig innsats og inkluderende fellesskap har PPT fått et klarere mandat til å gjennomføre systemrettet kompetanseutvikling innen fagfeltet.

8.6 Barneverntjenesten

Opgaven til barnevernet er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Barneverntjenesten håndterer bekymringsmeldinger, følger opp familier som mottar ulike hjelpetiltak, atferdstiltak, barn som er under omsorg og etterverntiltak. Barneverntjenesten har også ansvar for tiltak enslige mindreårige flyktninger. Barneverntjenesten følger opp ungdom som er i Norge alene som flyktninger, og som er blitt bosatt i Holmestrand kommune før de fylte 18 år.

8.7 Forebyggende helse og habiliteringstjenester for barn og unge (FHH)

FHH har hovedbase i Holmestrand, og har aktivitet på arenaer i områdene Hof, Sande og Holmestrand. Virksomheten består av helsestasjon, skolehelsetjenesten, jordmortjenesten, helsestasjon for ungdom, flyktninghelsetjenesten, smittevern og psykisk helse team for barn og unge. FHH jobber med helsefremmende og forebyggende helsearbeid rettet mot barn, unge og familier.

Habilitering i og utenfor institusjon for barn og unge har målgruppe barn og unge fra 0 til 23 år med ulike funksjonsnedsettelse og utviklingsforstyrrelser, og som har vedtak etter helse- og omsorgstjenesteloven. De ulike tjenestene gis til familier med særlig tyngende omsorgsoppgaver, etter søknad til tjenestekontoret. Tjenester som tildeles kan være støttekontakt, avlastning og barnebolig.

8.8 Kultur og fritid

har alle innbyggere i alle aldre som målgruppe. Virksomheten favner bredt fra kunst og kulturformidling, kulturminner, idrett, friluftsliv, bibliotek, kulturskole, frivillighet, fritidsklubber, markedsføring m.m.

Virksomheten består av:

- Tre bibliotek
- En kulturskole med undervisning på tre steder
- Tre fritidsklubber
- Tre frivilligsentraler
- Ett kulturkontor

8.9 Oppvekstteamet

- Barnehage felles: Ivaretar stab og støttefunksjoner til barnehager, samt en rekke arbeidsoppgaver som ligger til barnehageeier og barnehagemyndigheten sitt ansvar.
- Skole felles: Ivaretar stab og støttefunksjoner til alle skoler, samt skoleeierrollen i forhold til eksterne aktører.
- Oppvekst felles: Ivaretar stab og støttefunksjoner til Forebyggende helse og habiliteringstjenester for barn og unge (FHH) og barneverntjenesten, samt følger opp delprosjektene med oppvekstreformen og arbeidet på tvers av kommunen.

8.10 Utvikling og utfordringer

Det er flere barn og unge som trenger mer tilrettelegging og "skreddersøm" enn tidligere. Det gjenspeiles i økende antall enkeltvedtak om flere timer med spesialpedagog og assistenttimer, som er begrunnet i sakkyndige vurderinger gjort av Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT). Mange slike vedtak er viktige og nødvendige for det enkelte barn. På den annen side er det sannsynlig at mange av disse barna ville hatt et like godt utbytte av et tilrettelagt tilbud som ble gitt sammen med andre barn. Dette kalles for systemtiltak og er grundig belyst i Nordahl-utvalget 2018, og NOU Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO, publisert november 2019. Holmestrand kommune ble plukket ut som pilotkommune av Utdanningsdirektoratet for Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Målgruppen er ansatte i barnehage og skole, barnehage- og skoleeiere, ansatte i PPT og andre tverrfaglige tjenester i kommunene og fylkeskommunene. Arbeidet ledes av PPT. Ved å jobbe mer systemrettet vil det også være et mål at kostnadene til spesialpedagogiske tiltak i barnehager og skoler kan reduseres på sikt. Det overordnede målet med arbeidet er bedre kvalitet på oppfølging og undervisning til denne gruppen av barn. Dette arbeidet er også en viktig del av strategiplanen, der mestring, trivsel og læring er fokusområder for barnehagene og skolene.

Kommunestyret vedtok 15.12.2021 at Sande ungdomsskole og Haga skole skulle slås sammen. Det har fra 01.08.2022 blitt jobbet med å samle personalet på disse skolene til ett personal. Det er rigget en styringsgruppe og referansegruppe rundt dette arbeidet, og personalet på begge skoler gir uttrykk for at de gleder seg til nytt bygg og nye muligheter.

I forbindelse med prosjektet formålsbygg Gullhaug (ny barnehage og Botne skole) og ny sandwichhall, ble det vedtatt at området skal omreguleres i påvente av bedre løsninger enn det som foreligger i den opprinnelige saken. I saken om barnehage- og skolebruksplanen ble følgende vedtatt i kommunestyret 08.06.2022: "Etablering av formålsbygg Gullhaug; barnehage og flerbrukshall, alternativt utbygging/utvidelse av det private barnehagetilbudet i samme område gjennomføres i planperioden 2023 – 2026. Bygging av ny hall skal ha høy prioritet. Det skal utredes og vurderes privat barnehagetilbud, herunder utvidelse av Fredly barnehage, som alternativ til å bygge ny Gullhaug barnehage." Det ble fulgt opp i handlingsprogrammet for 2023-2026 med en investering på 152 mill. kroner som ble vedtatt i desember 2022.

8.11 Viktige begivenheter

Programområdet Oppvekst fortsetter å jobbe med oppvekstreformen, som er gjeldende fra 01.01.2022. Det er iverksatt og utført fire delprosjekter for å identifisere fokuset på forpliktende samarbeid og forebygging. Det å gi riktig hjelp til barn og unge så tidlig som mulig for å inkludere alle i ett fellesskap, er det viktigste arbeidet som blir gjort for å hindre utenforskap. Kommunen hadde kickoff-samling for oppvekstreformen 06.04.2022, der blant annet Statsforvalteren snakket om lovverket og forpliktelsene virksomhetene har til hverandre. Samlingen ble fulgt opp med informasjon om kommunens egen tiltaksvifte 16.11.2022. Med disse møtene vil programområdet heve kunnskap, kompetanse og innsikt i arbeidet rundt barn og unge.

Kommunen skrev også under en intensjonsavtale for implementering av programmet Tidlig innsats for barn i risiko (TIBIR) med NUBU region sør (Nasjonalt senter for barn og unge) i 2022. Intensjonsavtalen skal bidra til å tydeliggjøre forventningene som partene har til samarbeidet om å høyne kunnskapen og kompetansen i arbeidet med atferdsproblemer blant barn og unge i kommunen.

PPT viderefører arbeidet med Kompetanseløftet, og to nye barnehager og skoler innlemmes i arbeidet. Koronapandemien har medført mye arbeid for å klare å holde barnehager og skoler mest mulig åpne. Fra 01.08.2022 har det vært normal drift.

8.12 Status økonomi

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
190-Kultur og fritid	29 419	30 006	587	2,0 %
200-Barnehager felles	153 342	146 038	-7 304	-5,0 %
211-Hof barnehage	7 175	7 066	-109	-1,5 %
212-Eidsfoss barnehage	3 043	3 218	175	5,4 %
213-Gausetangen barnehage	12 558	13 194	636	4,8 %
214-Gullhaug barnehage	8 913	8 891	-22	-0,2 %
215-Kleiverud barnehage	12 404	12 591	187	1,5 %
216-Knutseskogen barnehage	9 846	10 022	176	1,8 %
217-Haga barnehage	12 823	13 125	302	2,3 %
218-Nordre Jarlsberg barnehage	13 709	14 096	387	2,7 %
240-Oppvekst felles	1 230	1 158	-71	-6,2 %
250-Skole felles	29 351	28 139	-1 213	-4,3 %
251-Hof skole	33 234	32 295	-939	-2,9 %
252-Botne skole	27 970	26 398	-1 573	-6,0 %
253-Ekeberg skole	30 338	30 023	-315	-1,0 %
254-Kleiverud skole	14 381	14 746	366	2,5 %
255-Haga skole	29 855	28 899	-956	-3,3 %
256-Selvik skole	19 405	16 183	-3 222	-19,9 %

Virksomhet	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
257-Galleberg skole	12 379	12 645	266	2,1 %
258-Kjeldås skole	15 820	14 405	-1 416	-9,8 %
260-Gjøklep ungdomsskole	38 062	37 044	-1 018	-2,7 %
261-Sande ungdomsskole	37 684	37 919	235	0,6 %
270-PP tjenester	12 129	12 142	13	0,1 %
273-Barneverntjenesten	46 099	50 985	4 886	9,6 %
275-Forebyggende helse og habiliteringstjenester for barn og unge	48 488	47 782	-705	-1,5 %
280-Voksenopplæring	5 509	5 374	-136	-2,5 %
Sum	665 166	654 385	-10 781	-1,6 %

8.12.1 Kommentar til status økonomi

Programområdet Oppvekst fikk et merforbruk på i underkant av 10,8 mill. kroner i 2022.

Barnehage felles fikk et merforbruk på vel 7,3 mill. kroner. Det skyldes i hovedsak spesialpedagogiske vedtak og refusjon til andre kommuner, som i seg selv hadde en merkostnad på 8 mill. kroner. Det ble også 0,5 mill. kroner lavere inntekter enn budsjettert, noe som i hovedsak skyldes søskenmoderasjon og redusert foreldrebetaling knyttet til lav inntekt i kommunale barnehager. I dette ligger også innsparingen på 1,38 mill. kroner knyttet til skole- og barnehagebruksplanen og bemanning av kommunale barnehager (i tråd med forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager) på 3,4 mill. kroner som ble vedtatt som saldering i handlingsprogrammet for 2022.

Flere skoler melder også om merforbruk grunnet tilrettelegging for sårbare barn i skolen og i SFO. Skole felles har merforbruk på 1,2 mill. kroner i 2022. Dette skyldes økte utgifter til barn og unge fra Holmestrand som er elever i andre kommuner, fosterhjem, gjesteelever og kjøp av tjenester i kommunale spesialpedagogiske enheter. Det er normalt sett endringer i kostnadsbildet for slike tjenester i overgangen mellom skoleår.

Forebyggende helse og habilitering melder om lavere refusjoner for ressurskrevende brukere enn det som var budsjettert. Dette tilsvarer 0,7 mill. kroner.

Barnevernstjenesten melder om et mindreforbruk. Årsakene til dette er ubesatte stillinger og en reduksjon i kjøp av tjenester fra staten.

8.12.2 Oppsummering tiltak

Det er betydelige omstillingskrav for programområdet, og det er knyttet usikkerhet til effekten av disse. Programområdet viser streng budsjett disiplin, men Barnehage felles og noen skoler melder om et merforbruk knyttet til forsvarlig bemanning ut i fra tilretteleggingsarbeidet. Det er flere barn som krever mer tilrettelegging både i barnehage og skole. Det skal være høy kvalitet på kommunens tjenester, og det betyr bemanning og kompetanse i tråd med norm og lovkrav.

Innenfor barnehager og skoler blir det jobbet med å utnytte bemanningsnormen mest mulig effektivt. Det betyr at barn tilbys plass i barnehager der det allerede er kapasitet, eller at barnehageansatte kan bli pålagt å jobbe i andre barnehager. Dette gjør at barnehagene totalt sett drifter så effektivt som mulig, samtidig som det er utfordrende for de mindre virksomhetene å få dette til. At kommunen innretter seg slik vil imidlertid kunne medføre at flere foreldre tar med barnet til barnehager i andre kommuner der de får plass med én gang. Det kan medføre høyere kostnad enn om kommunen hadde hatt mer ledig kapasitet. For Holmestrand kommune er det et konkurransefortrinn å ha løpende optak,

da det er viktig for barnefamilier som velger å bo i Holmestrand kommune å få barnehageplass utover hovedopptaket. Det er få andre omliggende kommuner som har dette tilbudet.

8.13 Status hovedmål

Målsetting	Vurdering måloppnåelse	Status måloppnåelse
Ansatte trives, og er stolte av å jobbe i Holmestrand kommune.	Som forventet	De ansatte har fått utviklingsamtale.
Holmestrand kommune er et trygt lokalsamfunn.	Som forventet	Programområdet jobber med psykososialt læringsmiljø i barnehagene og trygt og godt skolemiljø i skolene. På elevundersøkelsen for 7. og 10. trinn skårer Holmestrand kommune omtrent som omliggende kommuner. Oppvekstområdet jobber med å danne tydeligere forpliktelser mellom alle som har sitt arbeid i programområdet. Alle oppvekstledere blir innkalt til oppvekstledermøter der målet er å gi kunnskap, øke kompetanse og synliggjøre vårt fellesskap rundt barn og unge. Det arbeidet bidrar til et bedre oppvekstmiljø for våre barn og unge.
Holmestrand kommune erkjenner at jorda er i en klimakrise som også lokalt krever en aktiv klima- og miljøpolitikk og kriseberedskap	Ikke vurdert	
Holmestrand kommune har den kompetansen som trengs for å løse sine oppgaver profesjonelt og effektivt	Som forventet	Holmestrand kommune har kompetanse til å løse oppgaver effektivt og kvalitativt godt, men det gjenstår mange områder der man må jobbe med strukturer, rutiner og systemer. Det må fortsatt dimensjoneres ressurser til arbeidet.
Holmestrand kommune legger til rette for en målrettet, positiv by- og regionsutvikling	Ikke vurdert	
Holmestrand kommune tilrettelegger for at den enkelte kan ivareta sin helse med utgangspunkt i egne muligheter.	Som forventet	Medarbeidere blir fulgt opp gjennom nærværarbeid.
Holmestrand kommune utøver myndighet på en rettferdig, forutsigbar og etterrettelig måte.	Ikke vurdert	
Innbyggerne er tilfredse med de tjenestene og den service kommunen yter.	Som forventet	<p>Mye tyder på at våre brukere er fornøyde:</p> <p>Foreldreundersøkelsen i barnehagene avdekker at foresatte er veldig fornøyde med tilbudet som barna får.</p> <p>Skolene har få klager som ikke blir håndtert lokalt. Det tyder på at skolene jobber godt med samarbeidet med foresatte.</p> <p>Barneverntjenesten får tilbakemelding fra brukere om at de er fornøyd med måten de blir ivaretatt på.</p>

Målsetting	Vurdering måloppnåelse	Status måloppnåelse
		Forebyggende helse og habiliteringstjenester for barn og unge får gode tilbakemeldinger fra sine brukere.
Kommunen drives etter gode og effektive prinsipper for økonomistyring.	Som forventet	Sammenliknes programområdet med andre omliggende kommuner driftes programområdet effektivt og økonomisk.
Kommunens økonomiske rammer optimaliseres.	Under forventning	Sak om barnehage- og skolebruksplan ble lagt frem i juni 2022. Programrådet blir drevet kvalitativt godt og effektivt, men det ble foreslått noen endringer for å optimalisere driften som ikke ble vedtatt.
Tjenesteproduksjonen foregår innenfor de økonomiske rammer som er vedtatt.	Under forventning	Programrådet har et merforbruk på i underkant av 10,8 mill. kroner. Dette er mer enn tidligere varslet, og skyldes at flere virksomheter må legge til rette for barn med særskilte behov. I tillegg har barnehage felles i hele 2022 meldt om et stort merforbruk som skyldes ulike refusjoner, vedtatte innsparinger som ikke har vært mulig å gjennomføre og inntektstap grunnet søskenmoderasjon. Skole felles har også et merforbruk som i hovedsak skyldes skysstutgifter og refusjoner.
Transportsystemet i Holmestrand er miljøvennlig, sikkert og effektivt.	Under forventning	Ungdomsrådet melder om få avganger mellom Hof og Holmestrand. Det er et viktig anliggende for kommunen å ha dialog med fylkeskommunen for å bedre skysstilbudet. Det er fortsatt ingen løsning på det

8.14 KOSTRA Nøkkeltall

	Holmestrand 2021	Holmestrand 2022	Kostragruppe 09	Landet uten Oslo
Prioritet				
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner (B) *)	2 006	1 912	2 568	2 881
Netto driftsutgifter per innbygger (201) førskole (B) *) **)	8 882	8 736	8 389	8 320
Netto driftsutgifter per innbygger (202) grunnskole (B) *) **)	12 544	12 024	12 676	12 743
Netto driftsutgifter per innbygger (213) voksenopplæring (B) *) **)	292	216	280	327
Netto driftsutgifter per innbygger (360) naturforvaltning og friluftsliv (B) *) **)	214	199	169	190
Netto driftsutgifter per innbygger (365) kulturminner (B) *) **)	63	38	13	26
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnehage (B) *) **)	10 225	10 189	9 761	9 843
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnevern (B) *) **)	1 721	1 995	2 624	2 591

	Holmestrand 2021	Holmestrand 2022	Kostragruppe 09	Landet uten Oslo
Produktivitet				
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (f. 252) *)	392 952	350 433	522 831	512 360
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251) *)	33 667	34 341	57 911	56 043
Brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. og priv. bruker *)	37 858,9	35 821,5	33 734,6	35 622,1
Brutto driftsutgifter til tiltak (funksjon 251, 252) per barn med tiltak *)	133 629	119 394	216 932	208 613
Driftsutgifter til undervisningsmaterieell (202), per elev i grunnskolen *)	935	993	2 071	2 319
Elever per kommunal grunnskole (B)	284	292	246	234
Kommunale driftstilskudd til idrettslaglag per lag som får tilskudd	107 450,0	90 705,9	124 668,2	121 162,3
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage (B) *)	186 380	187 818	191 767	188 996
Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehager (f201, f211, f221) per barn i kommunal barnehage (kr *)	256 229	254 330	258 682	256 854
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev (B) *)	109 504,2	100 906,3	109 747,8	112 812,6
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker *)	25 896	24 927	23 101	24 326
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. bruker *)	39 060	37 106	34 428	36 074

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Kostrattallene bekrefter at programområdet drives effektivt innenfor de fleste områder. Innenfor barnehageområdet blir det brukt noe mer enn sammenliknbare kommuner. Innenfor skole, barnevern og voksenopplæring blir det brukt mindre enn i sammenliknbare kommuner. Ytterligere effektivisering må være å gå ned på antall virksomheter og utnytte kapasiteten bedre utifra hvor behovene er.

8.15 Status økonomiplan tiltak

8.15.1 Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme år 1	Prognose	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse
Politiske vedtak						
Innsparinger barnehage - barnehagebruksplan	-1 383	0	-1 383	Ferdig	!	Innsparing knyttet til vedtak i barnehagebruksplanen har ikke vært mulig å ta innenfor rammen.
Innsparinger skole - skolebruksplan	-800	0	-800	Ferdig	!	Innsparing knyttet til vedtak skolebruksplanen har ikke vært mulig å ta innenfor rammen.
Sum	-2 183	0	-2 183			
Sum tiltak	-2 183	0	-2 183			

8.16 Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Rev. bud.	Regnskap	Status
Formålsbygg Gullhaug	126 136	10 740	5 000	1 072	Forsinket
Lekeapparater barnehagene	-	-	500	494	Ferdig
Nytt felles biblioteksystem	900	793	481	372	Forsinket
Sum øvrige prosjekter	0	11 638	-8 917	1 163	
Sum	127 036	23 171	-2 936	3 100	

8.16.1 Statustekst investeringer

Formålsbygg Gullhaug

Holmestrand kommune planla opprinnelig å bygge ny barnehage på Gullhaug. Barnehagen ville blitt utvidet fra dagens 4 avdelinger til 6–8 avdelinger. Meningen var å sikre god barnehagekapasitet i et område med etablering av nye boliger og forventet befolkningsvekst. Arbeidet med ny barnehage på Gullhaug skulle igangsettes i 2020, og skulle stå ferdig i 2022. Fredly barnehage (privat) har i dag en 2 avdelings barnehage på Gullhaug, og planlegger utvidelse til 4 avdelinger. Kommunen har vært i dialog med ansatte og eiere av Fredly barnehage. Prosjektet ble 22.09.2021 stanset av kommunestyret.

I kommunestyremøtet den 08.06.2022 ble det vedtatt følgende: *Etablering av formålsbygg Gullhaug; barnehage og flerbrukshall, alternativt utbygging/utvidelse av det private barnehagetilbudet i samme område gjennomføres i planperioden 2023 – 2026. Bygging av ny hall skal ha høy prioritet. Det skal utredes og vurderes privat barnehagetilbud, herunder utvidelse av Fredly barnehage, som alternativ til å bygge ny Gullhaug barnehage.*

Det vil bli lagt fram en sak for kommunestyret i møterunde 2 i 2023 der vedtaket fra sak om barnehage og skolebruksplanen (KS-094/22) vil bli behandlet.

Lekeapparater barnehagene

Pengene brukes i kommunale barnehager ut i fra en rullering etter vurderte behov. I 2022 var det lekeapparater i Hof Barnehage som ble prioritert.

Nytt felles biblioteksystem

Holmestrandbibliotekene hadde ikke et felles biblioteksystem. Et fellessystem skulle egentlig vært på plass ved kommunesammenslåingen. Kommunens anskaffelse ble utsatt da bibliotekene i Vestfold og Telemark allerede var i en fellesprosess med å anskaffe et nytt biblioteksystem. Det var nødvendig for Holmestrand å være med i fylkesprosessen for å gi innbyggere en bedre bibliotekteneste lokalt, i tillegg til god samhandling med de andre folkebibliotekene i fylket. Fylkesprosessen ble forsinket på grunn av blant annet fylkessammenslåingen.

Leverandør er blitt valgt og det nye systemet er implementert. Å koble systemet til eksisterende utstyr på blant annet meråpen bibliotekløsning, ble dyrere enn tidligere antatt. Det ble et overforbruk i 2022. Dette finansieres med beløpet avsatt i 2023.

8.17 Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,26 %	5,74 %	8,00 %
Årlig sykefravær 2021	2,60 %	5,98 %	8,58 %
Årlig sykefravær 2022	3,31 %	5,75 %	9,05 %

8.17.1 Status sykefravær og HMS

Det er store forskjeller på de ulike virksomhetene. Året 2022 har vært utfordrende for programområdet. Det var først fra 1.8.2022 at restriksjoner relatert til koronapandemien opphørte. Lederne er tett på og følger opp både fravær og nærvær.

8.17.2 Oppsummering tiltak sykefravær og HMS

Året har vært preget av mange endringer og en del restriksjoner knyttet til korona. Dette har vært krevende for programområdet. Likevel er tallene relativt gode, med tanke på hvilket år man har lagt bak seg. Ledere og medarbeidere har stilt opp og gjort en god jobb både i arbeidet med nærvær og fravær.

8.18 Status politiske vedtak

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
3. Skole- og barnehagebruksplan - kapasitetspotensiale private barnehager	Den kommende skole- og barnehagebruksplanen vurderer de private barnehagenes kapasitetspotensiale som en del av planen. Fredly barnehages plan om oppgradering og utvidelse skal utredes og vurderes som en del av planen.	Iht. plan	<p>Barnehage og skolebruksplanen ble behandlet politisk i KS-sak 094/22.</p> <p>Følgende ble vedtatt (oppfølging av hvor langt kommunen har kommet i arbeidet er skrevet i fet font bak vedtakspunktet):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Det er en intensjon at innleide paviljonger som utgjør Knutseskogen barnehage, skal erstattes av permanent bygg. Dette må vurderes i planperioden. Både punkt 1,2,6 og 7 jobbes det med for å utrede hva som skal gjøres og hvilken rekkefølge. Det blir etablert mulighetsstudier. 2. I planperioden skal det utredes hva som må gjøres med Haga barnehage. Bygg og uteområde er, slik det nå fremstår, i stor grad uhensiktsmessig for langsiktig drift. Dette må vurderes i planperioden. Både punkt 1,2,6 og 7 jobbes det med for å utrede hva som skal gjøres og hvilken rekkefølge. Det blir etablert mulighetsstudier. 3. Etablering av formålsbygg Gullhaug; barnehage og flerbrukshall, alternativt utbygging/utvidelse av det private barnehagetilbudet i samme område gjennomføres i planperioden 2023 – 2026. Bygging av ny hall skal ha høy prioritet. Det skal utredes og vurderes privat barnehagetilbud, herunder utvidelse av Fredly barnehage, som alternativ til å bygge ny Gullhaug barnehage. Sak blir lagt fram for KS i møterunde 2 – 2023 4. Galleberg skole legges ikke ned. Videre skal kommunedirektøren ikke innarbeide en fremtidig nedleggelse som en del av økonomiplan og budsjett, før kommunestyret evt. vedtar at det skal innarbeides. 5. Det gjennomføres en gradvis grensejustering mellom Haga/Sentrumsskolen og Selvik skole. Det er lagt fram inn i ny forskrift om opptaksgrenser. Sak lagt fram og vedtatt av KS- 207/22. 6. Våren 2023 igangsettes utredning med tanke på å utvide Ekeberg til treparallel skole. Dette må vurderes i planperioden. Både punkt 1,2,6 og 7 jobbes det med for å utrede hva som skal gjøres og hvilken rekkefølge. Det blir etablert mulighetsstudier.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
			<p>7. Våren 2023 igangsettes utredning med tanke på å utvide Gjøklep ungdomsskole. Dette må vurderes i planperioden. Både punkt 1,2,6 og 7 jobbes det med for å utrede hva som skal gjøres og hvilken rekkefølge. Det blir etablert mulighetsstudier.</p> <p>8. I forbindelse med punkt 7 og 8 skal kommunedirektøren etablere dialog med fylkeskommunen med tanke på mulig overtakelse av nåværende Holmestrand videregående skole. Dette må ses i sammenheng med pågående arbeid med fremtidig videregående-tilbud nord i Vestfold. Det er spilt inn administrativt mulige tomter som videregående skole kan bli bygget på.</p> <p>9. Basert på vedtak knyttet til skolebruksplanen, skal det utarbeides ny forskrift om opptaksgrenser for skolene. Sak lagt fram og vedtatt av KS-207/22.</p> <p>10. Kommunedirektøren skal utarbeide en vedlikeholdsplan for skoler og barnehager i Holmestrand. STM jobber med å å utarbeide vedlikeholdsplan.</p>

9 HELSE OG VELFERD

9.1 Beskrivelse av programområde

Helse og velferd yter helse- og omsorgstjenester til hele kommunens befolkning, og omfatter tre bo- og behandlingssentre, hjemmebaserte tjenester, voksenhabilitering, folkehelse, forebygging og frivillighet, NAV, samt psykisk helse og avhengighet, og forvaltning og tjenestetildeling.

Kommunen må ta kloke veivalg for å opprettholde fremtidig bærekraft og være en relevant tjenesteleverandør til innbyggere. Det kreves strengere prioriteringer, høyere effektivitet, bedre utnyttelse av teknologi og systematisk satsing på kontinuerlig forbedring og innovasjon.

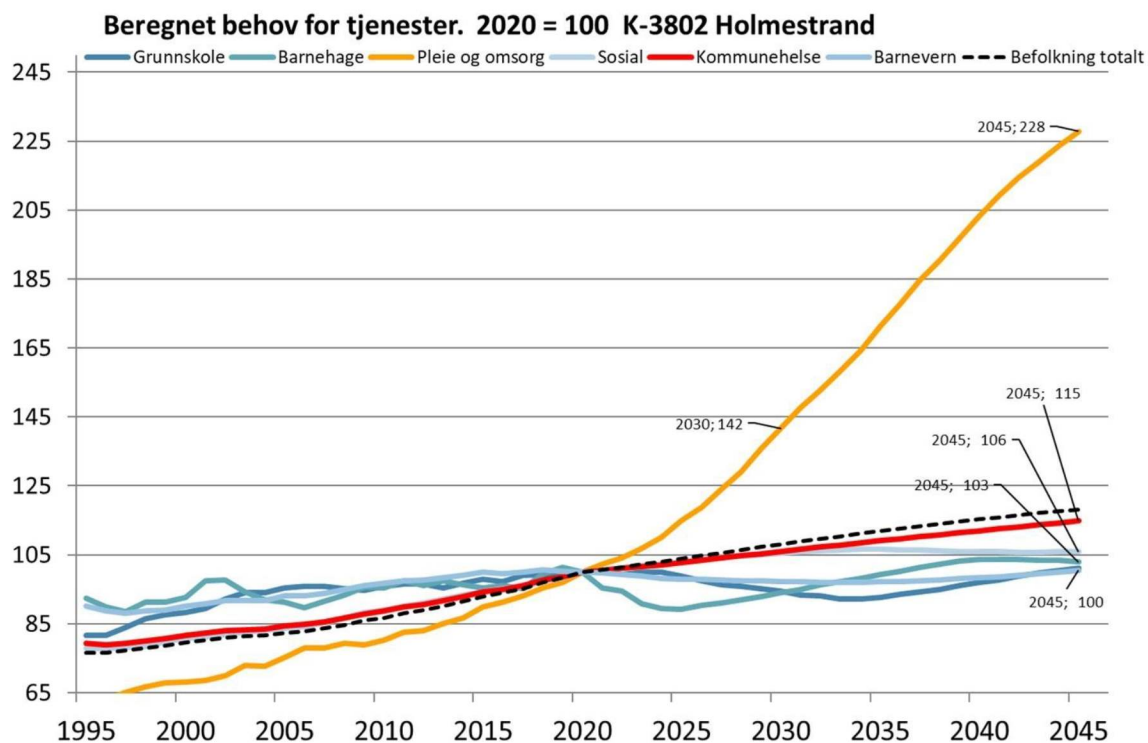
Helse og velferd kan ikke beholde dagens struktur og aktivitet og samtidig gjennomføre de vedtatte kuttene i økonomiplanen. Det vil derfor i 2023 gjøres et arbeid for å se på fremtidig struktur på institusjonsplasser og boliger i kommunen. Spørsmålene som må besvares er om kommunen har de rette plassene, den rette geografiske plasseringen og om vi har nok boliger.

I den kommende fireårsperioden vil rammene for Helse og velferd gå ned før eventuelle korrigeringer for demografi. Dette vil utfordre tjenestene i kommunen. Området må derfor levere mer og bedre innenfor lavere budsjetter i årene framover.

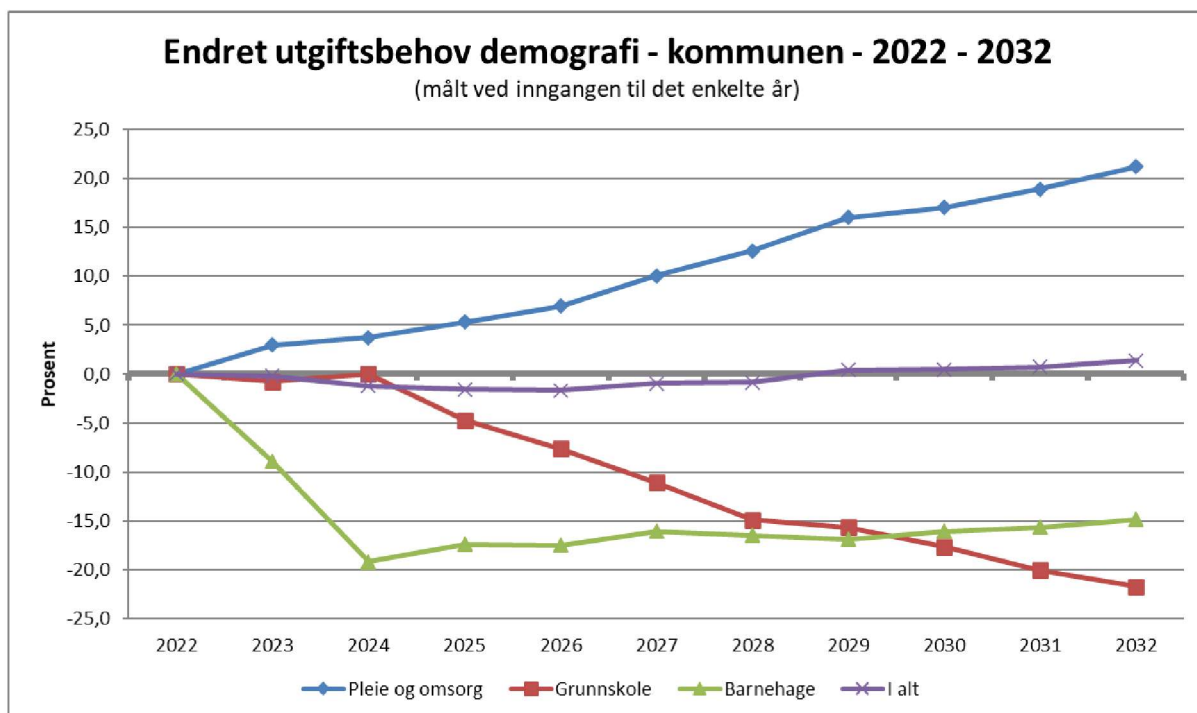
9.2 Formål og krav til resultat for programområde

Holmestrand kommune har et omstillingsbehov og en forventning til at tjenesteområdet Helse og velferd fremover skal spare inn store beløp årlig i løpet av de neste årene. Kommunen har fortsatt et behov for å harmonisere nivå og utførelse av tjenestene etter kommunesammenslåingen.

Voksende tjenestebehov framover krever smartere måter å levere tjenestene på. Agenda Kaupangs analyser av behovet for pleie- og omsorgstjenester i Holmestrand totalt sett, viser at behovet fram mot 2045 mer enn dobles, dersom kommunen fortsetter med dagens praksis. Behovet øker og betydelig mer enn de andre store sektorene i kommunen.

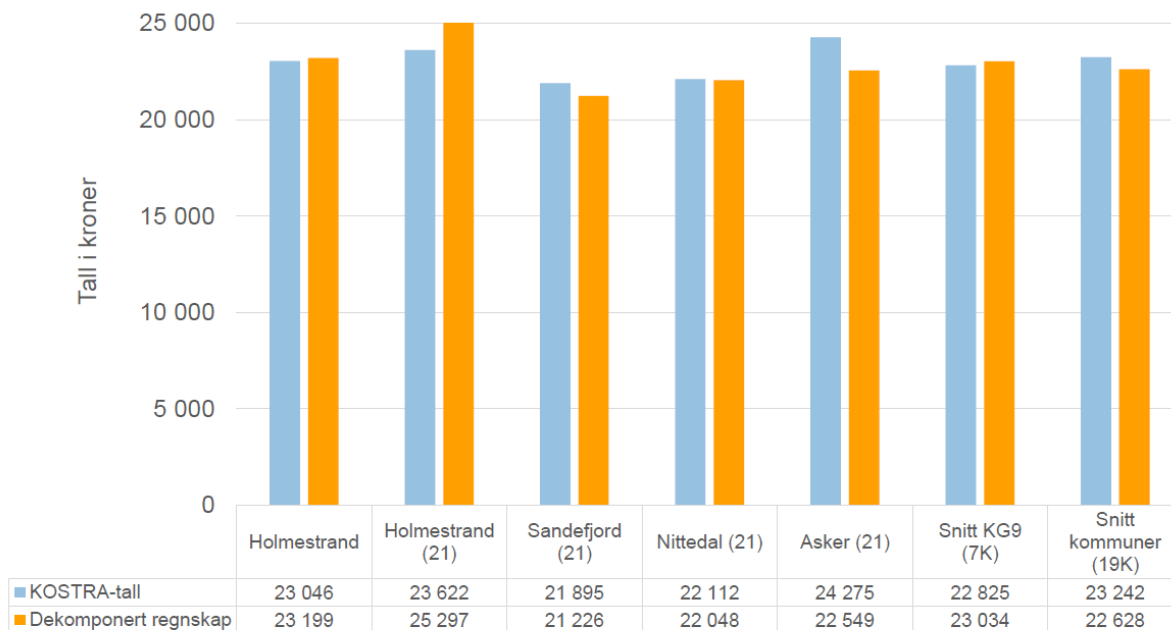

Figur 1 Beregnet behov for framtidige tjenester basert på dagens praksis Kilde: Agenda Kaupang basert pådemografi-komponenten i statensinntektssystem og MMMM-alternativet til SSB, aug. 2020

Utfordringsbildet framover med økt vekst i behov og mindre potensial for pårørendeomsorg både i Holmestrand og nasjonalt, vil kreve nye arbeidsformer og endret praksis for å kunne være bærekraftig og sikre en smartere måte å vokse på. I tillegg til at folk lever lenger, ønsker de seg et godt og aktivt liv gjennom hele livet (jfr. Leve hele livet).

Netto driftsutgifter til Pleie og Omsorg per innbygger korrigerert for behov

Kilde: SSB, kommunens regnskap og Agenda Kaupang

Den detaljerte analysen av brukergruppene for 2022 viser at Holmestrands kostnader til pleie- og omsorgstjenestene i KOSTRA, er svakt over snittet i referansegruppen og under nivået for forrige år.

Dette til motsetning mot 2019 da kommunen drev tjenesten til en betydelig høyere kostnad enn sammenlignbare kommuner.

Det er flere kostnadsdrivere som legger press på helse- og omsorgstjenestene i kommunen, - i dag og i årene fremover:

- Dreining mot en større eldrebefolkning betyr at flere syke og pleietrengende vil trenge behandling fra kommunale helse- og omsorgstjenestene. Utviklingen må ses i forhold til bemanningsbehovet i helse- og omsorgstjenestene. Helse og velferd opplever allerede i dag utfordringer med å rekruttere helse- og omsorgspersonell.
- Antall pasienter i tjenesteforløp mellom kommune og spesialisthelsetjeneste er stort og økende. Kortere liggetid i sykehus gir økning i antall brukere med alvorlig sykdommer til kommunen, og flytter avanserte behov for behandling og rehabilitering. Dagens situasjon for pasienter med demens, avanserte medisinske sykdomstilstander samt rus- og psykiske lidelser gir kompetanse- og kapasitetsutfordringer. Spesielt gjelder dette muligheten til å gi alle kompetent og individuell oppfølging.
- Utfordrende og utagerende atferd hos ulike pasientgrupper er en problematikk som har økt betydelig. Utfordringene krever nytenkning og investeringer både knyttet til kompetanse og omgivelser, for at kommunen skal kunne gi disse pasientene tjenester av god kvalitet. Per i dag kjøper kommunen flere eksterne omsorgstilbud for å sikre kvalitet i omsorgen med egnet beliggenhet.
- Fremtidens helse- og omsorgstjeneste står foran en digitaliseringsprosess. Ny informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) og velferdsteknologi vil i økende grad tas i bruk i tjenestene.
- For flere av virksomhetene i Helse og velferd er det også kostnadsdrivende å opprettholde kvalitativt gode desentraliserte tjenestetilbud i tre kommunesentra.

9.3 Helhetlig innsats

Virksomhetene vil fokusere på utvikling av bærekraftige tjenester og sikre at Helse og velferd vokser smartere. Ved å ha bevissthet rundt virkningsfulle tjenester på et lavest mulig nivå kan behovet for mer ressurskrevende tjenester forsinkes eller i beste fall opphøre. Her er riktig kompetanse til rett tid én av flere suksessfaktorer. Helse og velferd er godt i gang med å etablere en «helhetlig innsats», der de ulike nivåene representerer grad av inngripen i innbyggerens liv. Jo høyere nivå i «heisen» jo større kommunal inngripen. Målet er å styre aktivitet og omfordele økonomi fra de høyeste nivåene til mer egenmestring og forebyggende tiltak på de nedre nivåene. Kommunen vil redusere etterspørselen etter helse- og omsorgstjenester ved å forebygge mer og søke ytterligere samarbeid/samskaping med frivillige organisasjoner/foreninger.

Omstillingsprosessen har i 2022 blitt spisset noe og virksomhetene vil i 2023 ha fokus på

- Helhetlig tjenesteforvaltning
- IKT, digitalisering og velferds-teknologi
- Kompetanse-, turnus- og bemanningsstyring

9.4 Refusjon for ressurskrevende tjenester

Kommunen har mottatt den endelige refusjonen for ressurskrevende tjenester for 2022.

Refusjonsbeløpet ble på ca. 60,7 mill. kroner etter økt innslagspunkt. Av dette var 6,2 mill. kroner for programområdet oppvekst.

Den grundige gjennomgangen av modellene har bygget kompetanse i alle deler av organisasjonen. Alle virksomhetene har tatt aktivt del i arbeidet med å bygge prognoser for refusjonsbeløpet.

Kommunen arbeider fortløpende med å se muligheter for å hente ytterligere effekt ut av refusjonsordningen.

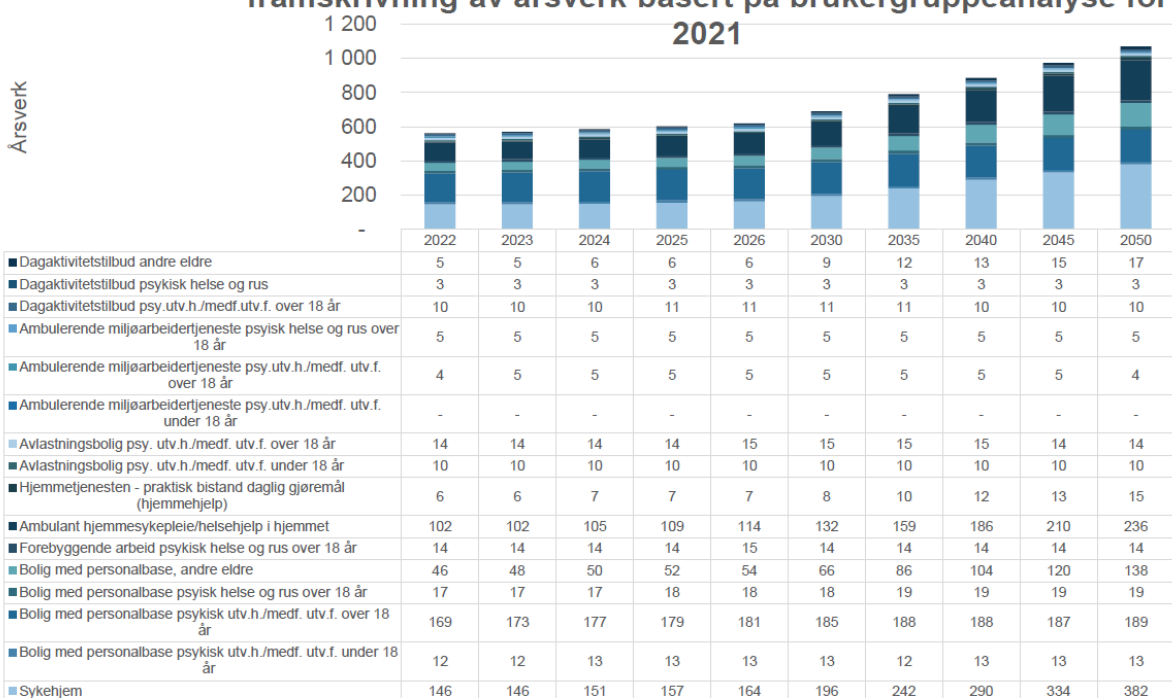
9.5 Utvikling og utfordringer

Holmestrand kommune står overfor store fremtidige utfordringer på helse- og omsorgs feltet. Gapet mellom innbyggernes behov og eksisterende ressurser til helse- og omsorgstjenester er økende. Strategien Helhetlig innsats er iverksatt for å sikre fremtidig økonomisk bærekraft i helse- og omsorgstjenestene. Strategien skal føre til en dreining mot mer forebygging og utvikling av et tjenestetilbud som treffer innbyggernes behov bedre enn i dag.

Det er et økende gap mellom innbyggernes behov og tilgjengelige ressurser i de kommunale helse- og omsorgsvirksomhetene, økning i antall brukere med sammensatte lidelser og i omfang av tjenester. Som et resultat av «Samhandlingsreformen» skal kommunen håndtere komplekse problemstillinger, og helseforetakene skriver ut pasienter tidligere for videre oppfølging i kommunens helsetjenester. Dette medfører en økning i antall innbyggere med oppfølging.

Det er utfordrende å rekruttere kompetent helse- og omsorgspersonell, etablere sterke fagmiljøer og samtidig sikre spesialisert og tverrfaglig kompetanse som møter de ulike behovene som finnes hos kommunens innbyggere.

Årsverksframskrivning for Holmestrand ved demografisk framskrivning av årsverk basert på brukergruppeanalyse for 2021

Kilde: SSB, Grønt hefte (teknisk beregningsutvalg) og Agenda Kaupang

Kommunen må ta kloke veivalg for å opprettholde fremtidig bærekraft og være en relevant tjenesteleverandør til innbyggere. Det kreves strengere prioriteringer, høyere effektivitet, bedre utnyttelse av teknologi og systematisk satsing på kontinuerlig forbedring og innovasjon.

9.6 Viktige begivenheter

I april ble NAV flyttet tilbake til helse og velferd. NAV bidrar til helhetlig tjenester i helse og velferd. Holmestrand kommune ble én av ti kommuner som ble nominert videre av Helsedirektoratet til Leve Hele Livet-prisen - nasjonalt!

Generasjonslekene er et arrangement med aktiviteter som bidrar til mangfold og inkludering på tvers av generasjoner. I 2022 var Holmestrand én av i alt 18 norske kommuner som arrangerte

Generasjonslekene i samarbeid med Senteret for et aldersvennlig Norge.

Oppstart av ambulant team i psykisk helse og avhengighet i 4. kvartal, og innflytting i "hus 60" i august.

9.7 Status økonomi

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
180-NAV	54 812	58 830	4 018	6,8 %
300-Helse og velferd felles	6 749	7 554	805	10,7 %
303-Hof og Holmestrand bo- og behandlingssenter	95 745	97 382	1 636	1,7 %
305-Sande bo- og behandlingssenter	90 155	93 217	3 062	3,3 %
306-Hjemmebaserte tjenester	136 708	132 709	-3 999	-3,0 %
307-Voksenhabilitering	133 441	133 358	-84	-0,1 %
308-Folkehelse, forebygging og frivillighet	69 444	69 665	221	0,3 %
309-Psykisk helse og avhengighet	63 350	67 387	4 037	6,0 %

Virksomhet	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
310-Forvaltning og tjenestetildeling	9 468	9 740	272	2,8 %
Sum	659 872	669 842	9 970	1,5 %

9.7.1 Kommentar til status økonomi

Helse og velferd har gjennom hele 2022 arbeidet med helhetlig innsats og det er i alle virksomheter gjort grep for å få budsjettet i balanse. Dette har programområdet lyktes godt med innenfor flere av virksomhetene. Det er for 2022 et mindreforbruk på rett under 10 mill. kroner. Det er et stort avvik og det har vært arbeidet grundig med å kartlegge årsakene til mindreforbruket. Det er en utfordring å forklare mindreforbruk i sektoren samtidig som brukere og ansatte opplever at det er for trange lønnsrammer.

Gjennom 2022 viser statistikkene at antallet tjenestemottakere har økt, antallet oppdrag i hjemmetjenesten har økt og kjøpeplasser har blitt tatt hjem for å gi tilbudet i egen kommune. Økningen i tjenestebehovet fører til at det i de aller fleste sektorer er overforbruk på lønn – både fastlønn og variabel lønn. I 2022 har det vært gjort et arbeid på å skille mellom vikarkostnader og kostnader til ekstrahjelp. Vikarkostnader i 2022 beløper seg til 46 mill. kroner og er kostnader der vi erstatter personell i grunnbemanning ved sykdom, ferie og lignende. Ekstrahjelpkostnadene i 2022 er 10 mill. kroner og dette er da kostnader der vi går utover vedtatt grunnbemanning på grunn av oppstått behov. Ikke alle avdelinger har kommet helt i mål med å føre kostnadene etter de nye retningslinjene, men tallene ansees å vise trendene.

Agenda Kaupangs gjennomgang viser at kommunen i 2022 bruker midlene annerledes enn i 2021, noe som bekrefter at Holmestrand er på vei til å vri tjenestene i tråd med intensjonene i Helhetlig innsats.

	Psykisk utviklingshemmede/medfødt utvik. forst.	Psykisk utviklingshemmede/medfødt utvik. forst.	Psykisk helsearbeid og rus	Psykisk helsearbeid og rus	Andre brukere, i hovedsak eldre	Andre brukere, i hovedsak eldre	Andre brukere, i hovedsak eldre
	Barn	Voksne	Barn	Voksne	Institusjonstilbud	Bolig med heldøgns pleie- og omsorg	Andre tjenester - pleie, rehabilitering og omsorg
Holmestrand	5,9 %	26,4 %	0,0 %	6,0 %	30,0 %	11,7 %	20,0 %
Holmestrand (21)	5,3 %	30,9 %	0,0 %	6,1 %	26,9 %	7,6 %	23,3 %
Sandefjord (21)	4,3 %	21,7 %	0,9 %	5,5 %	37,4 %	2,7 %	27,5 %
Nittedal (21)	5,6 %	25,2 %	0,0 %	8,6 %	33,8 %	3,6 %	23,0 %
Asker (21)	6,7 %	23,6 %	0,0 %	9,5 %	32,1 %	7,1 %	20,9 %
Snitt KG9 (7K)	4,2 %	20,7 %	0,2 %	6,1 %	36,1 %	8,0 %	24,6 %
Snitt kommuner (19K)	5,0 %	22,1 %	0,2 %	8,4 %	36,4 %	6,4 %	21,6 %

Kilde: kommunens regnskap og Agenda Kaupang

Bruken av overtid er mer bekymringsfull. Overtid er ofte en indikator på mangel på fagkompetanse og/eller stort sykefravær og lite tilgang på vikarer. I 2022 sees det en trend der overtid i mange avdelinger er brukt for å sikre fagkompetanse på jobb.

I 2022 er det flere tiltak som har fått en forsinket oppstart, noe som medvirker til det store mindreforbruket. De to største tiltakene er "Hus 60", som ikke kom igang før august på grunn av forsinkelser i det bygningstekniske, og det ambulerende ressursteamet innenfor psykisk helse, som ikke startet opp før 4. kvartal. Alle tiltakene har hatt lønnsbudsjetter hele året, og det har vært gjort en innsats for å flytte budsjettmidler mellom avdelingene for å dekke kostnader som har oppstått som følge av forsinkelsene.

Refusjonsordningen for ressurskrevende tjenester har også i 2022 gitt utfordringer, da refusjonen regnes ut i fra faktiske lønnskostnader. Dette betyr at dersom det gis økte tjenester til en bruker eller tettere oppfølging over tid så vil dette medføre både økte kostnader på lønnsbudsjettet og større

refusjoner. Samtidig viser tallene for 2022 at Holmestrand kommune får 5 mill. kroner mer i refusjon enn forutsatt, altså ca. halvparten av mindreforbruket.

Kommunens utgifter innenfor dette programområdet er gjenstand for den samme utviklingen som i samfunnet forøvrig. Bilhold, matvarer, medisinsk forbruksmateriell og annet stiger i pris og medfører i 2022 overskridelser på utgiftssiden. Korona-kompensasjonen er ført inn på utgiftssiden som gjør at det blir ett plusstall også på utgiftssiden.

9.8 Oppsummering tiltak

Helse og velferd jobber kontinuerlig med å ha fokus på Helhetlig innsats og spisse mot nødvendige omlegginger i helse- og omsorgstjenestene, knyttet til følgende prioriterte innsatsområder, digitalisering og velferdsteknologi, turnus og bemanningsplaner og forvaltningspraksis. Det er administrasjonens målsetning at resultatene av dette arbeidet drøftes med hovedutvalget underveis i tråd med kommunestyrets vedtak om involvering.

Som følge av vedtak i Kommunestyre november 2021 skal Helhetlig innsats spisses mot nødvendige omlegginger i helse- og omsorgstjenestene, knyttet til følgende prioriterte innsatsområder: Helhetlig tjenesteforvaltning, Digitalisering og Bemanning. Handlingsplan Helhetlig innsats 2022/2023 er utarbeidet etter disse føringene og forventninger i Handlingsprogram, budsjett og økonomiplan for 2022.

Virksomhetene tilstreber å realisere økonomiske forventninger og faglige gevinster. Bruke forutsigbar ressursinnsats, øke kompetanse og fokusert gjennomføring av tiltak for harmonisering, profesjonalisering og effektivisering av tjenestepraksis i Helse og velferd. Det er flere av innsparingene som krever endringer i turnuser, stillinger eller tjenestenivå.

Kommunestyret har vedtatt nye tjenestebeskrivelser som igjen gir grunnlaget for hvilke tjenester og hvilke nivå tjenestekontoret skal gi vedtak. Dette er en direkte konsekvens av Agenda Kaupangs rapportens fokus på strengere tildelingspraksis, og må vurderes opp imot brukers behov og hvilke konsekvenser de ulike vedtakene får. Det er gjennomført kompetanseheving rundt tildelings- og vedtakspraksis.

Bemanningsutfordringene er fortsatt store, det er flere ledige stillingshjemler som kommunen ikke klarer å fylle. Det er spesielt sykepleierstillinger som mangler søkere og man ser på hvordan kommunen kan løfte seg som arbeidsgiver og gjøre det attraktivt å arbeide i tjenestene. Helse og velferd har et godt arbeidsmiljø og veldig dyktige ansatte som i seg selv bør virke positivt på rekruttering, men man ser at det gis økonomiske incentiver fra andre arbeidsgivere, noe Holmestrand kommune også har gjort for deler av sykepleierstillingene, men kommunen må fortsette å se på muligheter for andre yrkesgrupper/stillinger.

Helse og velferd er engasjert med flere ansatte inn i arbeidet rundt prosjekt heltidskultur. Det er igangsatt tett økonomioppfølging i alle virksomheter for å avdekke mulige innsparingspotensial, samtidig som alle utgifter følges tett. Det er en utstrakt målsetning å begrense innkjøp, ansettelse og bruk av vikarmidler til det helt nødvendige for å begrense merforbruk, og en tettere oppfølging av prognoser for å sikre muligheten for å omdisponere mindreforbruk til tjenester.

9.9 Status hovedmål

Målsetting	Vurdering måloppnåelse	Status måloppnåelse
Ansatte trives, og er stolte av å jobbe i Holmestrand kommune.	Som forventet	Programområdet jobber med trivsel og det å skape stolthet over egen arbeidsplass. Det er mange dyktige medarbeidere i kommunen som hver dag fungerer som gode ambassadører for Holmestrand. Det oppleves et økende antall søknader til stillinger i kommunen.
Holmestrand kommune er et trygt lokalsamfunn.	Som forventet	Holmestrand kommune er godkjent av Trygg Trafikk som trafikksikker kommune.
Holmestrand kommune erkjenner at jorda er i en klimakrise som også lokalt krever en aktiv klima- og miljøpolitikk og kriseberedskap	Ikke vurdert	
Holmestrand kommune har den kompetansen som trengs for å løse sine oppgaver profesjonelt og effektivt	Som forventet	Det arbeides kontinuerlig med kompetanseheving i alle virksomheter ut ifra kompetanse behovet til den enkelte virksomhet. Dette gjøres i form av både interne og eksterne kurs.
Holmestrand kommune legger til rette for en målrettet, positiv by- og regionsutvikling	Ikke vurdert	Holmestrand kommune yter alle tjenester i de ulike kommunedelene og det arbeides for en harmonisering av nivå.
Holmestrand kommune tilrettelegger for at den enkelte kan ivareta sin helse med utgangspunkt i egne muligheter.	Som forventet	Tjenestene legger til rette for at den enkelte skal få løst sine behov, og helhetlig innsats er bygget opp rundt en målsetning om at den enkelte skal oppleve mestring utifra de forutsetningene den enkelte har.
Holmestrand kommune utøver myndighet på en rettferdig, forutsigbar og etterrettelig måte.	Som forventet	Tjenestekontor tildeler vedtak som er godt forankret og likebehandling er sikret gjennom gode rutiner og ikke minst vedtatt tjenestebeskrivelser.
Innbyggerne er tilfredse med de tjenestene og den service kommunen yter.	Som forventet	Det er gjennomført en pårørendeundersøkelser i inneværende år, som ikke hadde tilstrekkelig med svar for å kunne konkludere. Det er satt i gang en ny pårørendeundersøkelse der svarene vil foreligge i 2023.
Kommunen drives etter gode og effektive prinsipper for økonomistyring.	Som forventet	Det er tett økonomioppfølging i alle virksomheter for å avdekke mulige innsparingspotensial, samtidig som alle utgifter følges tett. Det er en utstrakt målsetning å begrense innkjøp, ansettelser og bruk av vikarmidler til det helt nødvendige for å begrense ev merforbruket.
Kommunens økonomiske rammer optimaliseres.	Ikke vurdert	
Tjenesteproduksjonen foregår innenfor de økonomiske rammer som er vedtatt.	Bedre enn forventet	Det er store utfordringer ute i virksomhetene, men det tilstrebes med å nå budsjettmål, og holde rammene innenfor programområdet.
Transportsystemet i Holmestrand er miljøvennlig, sikkert og effektivt.	Ikke vurdert	

9.10 KOSTRA Nøkkeltall

	Holmestrand 2021	Holmestrand 2022	Kostragruppe 09	Landet uten Oslo
Prioritet				
Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)	31,5 %	33,6 %	38,7 %	41,6 %
Netto driftsutgifter per innbygger (234) aktiv.- og servicetjen eldre og pers. m/funk.nedsett. (B) *) **)	1 285	1 274	1 082	1 139
Netto driftsutgifter per innbygger (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon (B) *) **)	6 744	6 602	8 052	8 502
Netto driftsutgifter per innbygger (256) tilbud om ø. hjelp døgnopphold i kommunene (B) *) **)	124	208	109	150
Netto driftsutgifter per innbygger (261) institusjonslokaler (B) *) **)	809	834	1 079	1 272
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten (B) *) **)	24 287	22 326	23 708	23 693
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B) *) **)	4 732	4 414	4 390	4 319
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Pleie og omsorg (B) *) **)	24 003	22 150	23 570	23 511
Netto driftsutgifter til aktivisering/støttetjenester per innbygger 18 år og over (f234) (B) *) **)	1 624	1 615	1 380	1 457
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år (B) *) **)	3 788	4 099	6 269	6 456
Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid korrigerede brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr) *)	958	975	945	1 063
Produktivitet				
Brutto driftsutgifter til introduksjonsordningen pr. mottaker (1000 kr) *)	101,4	103,7	160,4	163,0
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker (B) *)	42 084	40 386	55 214	56 910
Korrigerede brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner) (B) *)	362 054	313 406	338 421	325 714
Korrigerede brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass (B) *)	1 713 052	1 514 040	1 531 723	1 519 538
Dekningsgrad				
Mottakere av hjemmetjenester per 1000 innbyggere (B)	35	41	42	42
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innbyggere 80 år og over (B)	257	249	281	279
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år og over (B)	12,7 %	12,7 %	15,1 %	16,5 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)				
Mottakere av hjemmetjenester i alt	903	1 067	28 535	198 931

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

En gjennomgang av kostratallene viser at Holmestrand kommune har en utvikling helt i tråd med den vedtatt handlingsplanen i Helhetlig innsats. Kostnader pr bruker i hjemmetjenesten og institusjonstjenesten synker fra 2021 til 2022 etter en stigende kurve frem til 2021. Holmestrand kommune har nå gått fra å bruke mer penger til pleie og omsorg enn sammenlignbare kommuner, til i 2022 å bruke mindre midler enn sammenlignbare kommuner. Gjennomgang fra Agenda Kaupang bekrefter denne utviklingen. Samtidig så viser tallene at Holmestrand kommune bruker mer midler til forebyggende tjenester, noe som også er helt i tråd med satsninger i budsjett og planer.

9.11 Status økonomiplan tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme år 1	Prognose	Avvik	Status	Risiko Beskrivelse
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan					
Innføre egenandel på gruppetilbud kommunal fysioterapitjeneste	-20	-10	-10	I arbeid	 308 Folkehelse, forebygging og frivillighetI september startet ny ordning med egenandel på gruppebehandling med fysioterapeut, jfr. Helfo sine takster. Det er under utarbeidelse av et bedre system for innhenting av egenandeler. Det går endel administrasjons tid fra fysioterapeut til dette, slik det er idag. Helårseffekt vil oppnås først i 2023, settes derfor med høy risiko ut 2022.
Sum	-20	-10	-10		
Driftskonsekvens av investeringer					
Holmestrand og Hof BBS - Elektronisk legemiddelhåndtering - lukket legemiddelsøyfe	-750	0	-750	I arbeid	 303 Hof og Holmestrand bo- og behandlingssenter mangler innkjøp av medisintraller, kabinett er kjøpt inn og effektivt
Endret produksjonslinje kjøkken - Holmestrand BBS	-200	-150	-50	Ferdig	 303 Hof og Holmestrand bo- og behandlingssenter endret drift på HBBS er effektivt
Sum	-950	-150	-800		
Innsparingstiltak					
Heldøgns omsorg	-9 420	-1 835	-7 585	I arbeid	305 Sande bo- og behandlingssenter digitalt tilsyn, innført 2021 og innsparinger realisert 307 Voksenhabilitering kr 635 00 er ikke et varig tiltak. Gjelder kun 2022.
Sum	-9 420	-1 835	-7 585		
Sum tiltak	-10 390	-1 995	-8 395		

De endelige regnskapsresultatene viser at innsparinger er gjennomført og endringer er langt på vei gjennomført etter plan. Det har vært noen endringer, først og fremst der økende ressursbehov har "spist opp" innsparingsmulighetene.

Prosjektet "Helhetlig innsats" er fremdeles den største drivkraften til endring i programområdet og deltakere i prosjektet bidrar til at programområdet nå leverer et godt regnskapsresultat.

9.12 Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Rev. bud.	Regnskap	Status
Endret produksjonslinje kjøkken - Holmestrand BBS	1 000	674	326	0	Iht. plan
Holmestrand og Hof BBS - elektronisk legemiddelhåndtering lukket sløyfe	1 800	0	1 800	0	Forsinket
Hus 60 utbedringer (Revåveien 60)	5 000	4 571	5 000	4 571	Ferdig
IKT, infrastruktur og fiber i institusjon og omsorgsboliger	3 000	0	3 000	0	Forsinket
Inventar og utstyr Helse og velferd	-	-	3 000	2 120	Iht. plan
Lokaler hjemmetjenesten Sande lovpålegg	6 000	0	6 000	0	Forsinket
Sande BBS - elektronisk legemiddelhåndtering lukket sløyfe	1 000	0	1 000	0	Iht. plan
Velferdsteknologi	-	-	3 500	3 025	Iht. plan
Sum	17 800	5 245	23 626	9 717	

9.12.1 Statustekst investeringer

Endret produksjonslinje kjøkken - Holmestrand BBS

Systemet er innført på alle avdelinger. Oppstart i februar med 2 avdelinger og de andre 2 avdelinger i mars. Oppstart var noe forsinket grunnet leveringsforsinkelser i forbindelse med pandemien.

Holmestrand og Hof BBS - elektronisk legemiddelhåndtering lukket sløyfe

Anskaffelse er gjennomført og tildelt. Kontrakten blir undertegnet i løpet av august og arbeid mellom leverandør og kommunen rund selve installering og implementering av nytt system er satt i gang.

Trallene kan ikke leveres før 2023 og prosjektmidlene må overføres.

Hus 60 utbedringer (Revåveien 60)

Hus 60 er bygd om fra å være omsorgsboliger til en institusjons avdeling ved Sande BBS, avdelingen er tilrettelagt for personer som trenger særskilt skjerming og oppfølging. Kostnadene i prosjektet skyldes bygningstekniske krav og tilpasninger til brukergruppen.

Ombyggingen ble satt i gang for å forhindre videre kjøp av plass utenfor kommunen.

Evalueringsrapport fra eiendom skal foreligge.

Det gjenstår oppgradering av brannvarslingsanlegg. Rest budsjettmidler fra 2022 må overføres til 2023.

IKT, infrastruktur og fiber i institusjon og omsorgsboliger

Prosjektet ble overført fra 2021 til 2022 og er startet opp. Det er fortsatt utfordringer med tilgang til nettverksutstyr og kapasitet. Må sannsynlig overføres til 2023.

Inventar og utstyr Helse og velferd

Det er laget en oversikt over nødvendig innkjøp av utstyr for virksomhetene i Helse og velferd. Midlene er fordelt til virksomhetene etter oppsatt plan.

Enkelte problemer med levering av bestilte varer.

Lokaler hjemmetjenesten Sande lovpålegg

Prosjektet ble stanset da det viser seg at kostnadene for bygge/rehabiliterer lokale til hjemmesykepleien ble høyere enn antatt. Det vurderes nå en evt. samlokalisering i stedet. Dette er ikke avklart.

Sande BBS - elektronisk legemiddelhåndtering lukket sløyfe

Anskaffelse er gjennomført og tildelt. Kontrakten ble undertegnet i løpet av august og arbeid mellom leverandør og kommunen rund selve installering og implementering av nytt system er satt i gang.

Trallene kan ikke leveres før 2023 og prosjektmidlene må overføres.

Velferdsteknologi

Velferdsteknologi midler brukes fortløpende etter plan.

9.12.2 Sammendrag status investeringer

Det er kun Friskmatsystem i Hof og lokaler hjemmetjenesten som er forsinket eller ikke startet opp, de andre investeringsprosjektene er igangsatt og/eller ferdigstilt. Der midlene ikke er brukt opp i 2022 overføres de til 2023 og ferdigstillelse.

Hus 60 viser et stort mindreforbruk og ble forsinket i ombyggingen, dette fikk ikke konsekvenser hva gjelder investeringer, men har gitt seg utslag i mindreforbruk på drift.

9.13 Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,92 %	6,68 %	9,60 %
Årlig sykefravær 2021	3,34 %	7,59 %	10,93 %
Årlig sykefravær 2022	3,73 %	7,94 %	11,67 %

9.13.1 Status sykefravær og HMS

Det er en svak samlet økning i sykefravær i 4. kvartal og i forhold til 2021. Dette skyldes sesongvariasjon (større i vinterhalvåret 1. og 4. kvartal) med blant annet hyppigere luftveisinfeksjon og influensa.

2022 var fremdeles preget av mye korona og influensa, i tillegg til en mer normal arbeidsdag for mange med mer kontakt og mindre hjemmekontor.

9.13.2 Oppsummering tiltak sykefravær og HMS

Det er tett oppfølging i virksomhetene. Sande BBS har et prosjekt med NAV. Holmestrand BBS har startet opp pilot om økt grunnbemanning 1. september.

Sykefravær er tema i medbestemmelsesmøter og følges opp i alle utviklingssamtaler på ledernivå.

10 SAMFUNN, TEKNIKK OG MILJØ

10.1 Beskrivelse av programområde

Programområdet Samfunn, teknikk og miljø består av fire virksomheter: Vann, avløp og renovasjon (VAR), Eiendom og samferdsel, Service og renhold samt Plan, byggesak og landbruk. I tillegg omfatter programområdet en fagstab bestående av kommuneplanlegger, klima- og miljørådgiver, juridisk rådgiver og næringssjef.

VAR har ansvar for all drift, rehabilitering og nybygging av kommunalt vann og avløpsnett. De har drift av de kommunale vannverkene. I tillegg har de det kommunale ansvaret for renovasjon, men selve utførelsen er satt ut til VESAR IKS.

Eiendom og samferdsel har drift og vedlikehold av alle de kommunale byggene, samt de kommunale veiene. De har også ansvaret for de større kommunale utbyggingsprosjektene.

Service og renhold har ansvar for renhold av alle de kommunale byggene.

Plan, byggesak og landbruk ivaretar kommunes rolle som myndighet etter en rekke lover, deriblant plan- og bygningsloven. De sikrer oppdatering av matrikkelen samt oppfølging av tilskuddsordningene i landbruket.

10.2 Utvikling og utfordringer

Programrådets største utfordring er å rekruttere kompetente medarbeidere til sentrale stillinger, noe som tidvis resulterer i kapasitetsutfordringer innen enkelte tjenester.

10.3 Viktige begivenheter

Gjennom 2022 er arbeidet med ny kommuneplan kommet godt i gang og arbeid med klima- og miljøplan ble også igangsatt. Målet er at begge planene skal vedtas i løpet av 2023. Programområdet har videre jobbet med en intern omorganisering for best mulig utnyttelse av ressursene innenfor Eiendom og samferdsel og VAR. Omorganiseringen vil bli iverksatt første halvdel av 2023.

10.4 Status økonomi

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2022	Rev. bud. 2022	Avvik i kr	Avvik i %
400-STM felles	5 307	4 348	-959	-22,1 %
410-Plan-, byggesak og landbruk	7 227	11 579	4 352	37,6 %
420-Eiendom og samferdsel	107 701	105 476	-2 225	-2,1 %
430-Service og renhold	29 704	31 293	1 589	5,1 %
440-Vann avløp og renovasjon	-44 093	-52 234	-8 141	-15,6 %
Sum	105 846	100 462	-5 384	-5,4 %

10.4.1 Kommentar til status økonomi

Programområdet har et nettoresultat på 105,8 mill. kroner, dvs. et merforbruk på 5,4 mill. kroner i forhold til budsjettet. Dette skyldes hovedsakelig økte strømkostnader. Uten avviket i strømkostnader ville programområdet gått i pluss.

STM felles hadde i 2022 et merforbruk på ca. 1 mill. kroner. Dette som følge av ikke budsjetterte kostnader til skjærgårdstjenesten, erstatning, vannområde Breiangen og økt behov for advokatbistand i forbindelse med tvistesaker. En budsjettert innsparing på 0,3 mill. kroner har ikke latt seg realisere som følge av de relativt store ikke-budsjetterte utgiftspostene.

På Plan, byggesak og landbruk har det vært et mindreforbruk på ca 4,5 mill. kroner. Dette skyldes hovedsakelig et mindreforbruk på lønn og merinntekter på oppmålingsgebyrer.

Eiendom og samferdsel hadde et merforbruk på ca 2,2 mill. kroner. Virksomheten fikk tilført 8 mill. kroner til erosjonssikring av Sandeelva. Kostnadene til dette arbeidet har i hovedsak vært investeringskostnader i 2022, ikke drift. Resterende arbeid fullføres i begynnelsen av 2023. Sett bort fra midlene til erosjonssikring ville avviket vært rundt 10 mill. kroner. Årsaken til merforbruket på Eiendom og samferdsel er hovedsakelig høyere utgifter enn budsjettert til strøm, transportutgifter, bioenergi og husleie. Herunder har økonomiplan tiltak knyttet til husleie og innsparinger som følge av planlagte men ikke gjennomførte omstruktureringer innen oppvekst heller ikke vært mulig å realisere. Avviket modifieres noe av at virksomheten har hatt høyere inntekter enn budsjettert.

Service og renhold har hatt et mindreforbruk på 1,5 mill. kroner. Det har vært lavere lønnskostnadene grunnet vakante stillinger og mindre bruk av vikarer. I tillegg har det vært forsinkelser på levering av varer hos leverandørene innenfor renhold og utgiftene ble derfor lavere enn budsjettert.

VAR har hatt et merforbruk på ca 8,2 mill. kroner. Vann har et negativt avvik på grunn av pålegg fra mattilsynet knyttet til høydebasseng og 5 store vannlekkasjer i løpet av året, i tillegg til at inntektene er lavere enn budsjettert som følge av at det var budsjettert med abonnenter fra Sande vannverk som ikke er overtatt enda. Også avløp har et negativt avvik. Dette som følge av økte drivstoffutgifter og økt pris på fyringsolje og strøm. Virksomheten har også hatt ikke-budsjetterte utgifter til advokat på ca 1 mill. kroner som følge av tvistesak knyttet til anleggsbidrag Bjerkøya. Avviket på avløp balanseres noe av at utfakturerte gebyrer er høyere enn budsjettert. Renovasjon gikk i pluss i 2022.

10.4.2 Oppsummering tiltak

Programområdet har igangsatt tiltak knyttet til strømsparing. I tillegg til løpende iverksetting av strakstiltak, vil det i løpet av første kvartal 2023 bli fremmet et politisk sak om både kortsiktige og mer langsiktige strømsparingstiltak.

På plan, bygg og landbruk vil avviket knyttet til oppmålingsforretninger bli analysert med tanke på justering av budsjettet for 2023.

10.5 Status hovedmål

Målsetting	Vurdering måloppnåelse	Status måloppnåelse
Ansatte trives, og er stolte av å jobbe i Holmestrand kommune.	Som forventet	Utviklingssamtaler er gjennomført og kommunedirektøren har inntrykk av at medarbeiderne jevnt over trives i jobben sin.
Holmestrand kommune er et trygt lokalsamfunn.	Som forventet	Kommunedirektøren har inntrykk av at Holmestrand kommune generelt oppleves som en trygg kommune.
Holmestrand kommune erkjenner at jorda er i en klimakrise som også lokalt krever en aktiv klima- og miljøpolitikk og kriseberedskap	Som forventet	Programområdet tilstreber etter beste evne å drive virksomheten på en mest mulig klima- og miljøvennlig måte. Kommunen har gode rutiner for kriseberedskap.
Holmestrand kommune har den kompetansen som trengs for å løse sine oppgaver profesjonelt og effektivt	Som forventet	Det er god kompetanse innad i programområdet. Relevante tiltak for å heve kompetansen drøftes gjennom året og iverksettes ved behov og kapasitet. Ekstern kompetansen benyttes ved behov.
Holmestrand kommune legger til rette for en målrettet, positiv by- og regionsutvikling	Som forventet	Gjennom både plan- og reguleringsmyndigheten samt gjennom samhandling med næringslivet søker programområdet å aktivt bidra til ønsket utvikling.
Holmestrand kommune tilrettelegger for at den enkelte kan ivareta sin helse med utgangspunkt i egne muligheter.	Ikke vurdert	
Holmestrand kommune utøver myndighet på en rettferdig, forutsigbar og etterrettelig måte.	Som forventet	Programområdet søker å ha en meget høy etterlevelse av grunnleggende rettslige og forvaltningsmessige prinsipper, samt at forvaltningen skal utøves i tråd med god forvaltningsskikk. Gjennom året har det beklageligvis blitt avdekket kritikkverdig saksbehandling i enkeltsaker. Kommunedirektøren tar dette på alvor og nødvendige tiltak er iverksatt.
Innbyggerne er tilfredse med de tjenestene og den service kommunen yter.	Som forventet	Det er kommunedirektørens inntrykk at innbyggerne jevnt over er tilfredse.
Kommunen drives etter gode og effektive prinsipper for økonomistyring.	Som forventet	Det gjennomføres hyppig økonomioppfølging, og etter kommunedirektørens syn er økonomistyringen både forsvarlig og god.
Kommunens økonomiske rammer optimaliseres.	Som forventet	Programområdet søker stadig å optimalisere innenfor de økonomiske rammene som settes.
Tjenesteproduksjonen foregår innenfor de økonomiske rammer som er vedtatt.	Som forventet	Tjenesteproduksjonen i seg selv er god og innenfor de økonomiske rammene. Høye strømpriser har imidlertid medført at programområdet har gått noe over vedtatte rammer.
Transportsystemet i Holmestrand er miljøvennlig, sikkert og effektivt.	Som forventet	Som kommunens veimyndighet jobber programområdet aktivt med å planlegge med hensyn til et effektivt, sikkert og miljøvennlig transportsystem.

10.6 KOSTRA Nøkkeltall

	Holmestrand 2021	Holmestrand 2022	Kostragruppe 09	Landet uten Oslo
Prioritet				
Eiendomsforvaltning, kommune nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr) *)	4 874	4 989	6 199	6 704
Korrigerede brutto driftsutgifter per innbygger (301) Plansaksbehandling (B) *) **)	329	276	350	380
Netto driftsutgifter per innbygger (301) plansaksbehandling (B) *) **)	264	210	285	304
Netto driftsutgifter per innbygger (302) byggesaksbehandling og eierseksjonering (B) *) **)	-71	44	71	83
Netto driftsutgifter per innbygger (332) kommunale veier (B) *) **)	1 097	1 113	1 363	1 472
Netto driftsutgifter per innbygger (335) rekreasjon i tettsted (B) *) **)	333	275	241	310
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Plan, kulturminner, natur og nærmiljø (B) *) **)	895	735	886	1 028
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging per innbygger (B) *) **)	285	223	463	503
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger (B) *) **)	92	-32	107	115
Vann, avløp, renovasjon, avfall (var) korrigerede brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr) *)	3 416	3 658	3 781	4 004
Produktivitet				
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	20	72	29	30
Herav utgifter til renholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B) *)	132	129	161	177
Herav utgifter til renholdsaktiviteter, administrasjonslokaler per kvadratmeter (B) *)	86	75	129	155
Herav utgifter til renholdsaktiviteter, førskolelokaler per kvadratmeter (B) *)	270	271	257	317
Herav utgifter til renholdsaktiviteter, institusjonslokaler per kvadratmeter (B) *)	117	117	160	174
Herav utgifter til renholdsaktiviteter, skolelokaler per kvadratmeter (B) *)	119	121	187	202
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr) *)	6 039	5 907	4 605	4 623
Dekningsgrad				
Avløp - Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste (B)	85,0 %	85,9 %	84,0 %	85,5 %
Økonomi				
Utgifter til renholdsaktiviteter Formålsbygg, kommune Utgifter per kvadratmeter bygg (kr) *)	132	129	156	176

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Planområdet har mange KOSTRA-tall og kommunedirektøren gjennomgår derfor et utvalg av tallene.

Sammenlignet med 2021 har netto driftsutgifter pr. innbygger til eiendomsforvaltning steget fra kr 4874 til kr 4989 i 2022. Holmestrand kommune ligger her mye lavere enn KOSTRA-gruppe 09 som har en kostnad på kr. 6199 på tilsvarende parameter.

Hva gjelder kostnader til plansaksbehandling (korrigerede brutto driftsutgifter per innbygger) registrerer kommunedirektøren at det har vært en reduksjon fra 2021 hvor kostnadene var kr 329 mens de samme kostnadene for 2022 er kr 276,-. Tilsvarende tall for KOSTRA-gruppe 09 er kr 350.

Netto driftsutgifter per innbygger for kommunale veier har gått opp fra kr 1097 i 2021 til kr 1113 i 2022. Tilsvarende tall for KOSTRA-gruppe 09 er kr 1 363.

Driftsutgifter knyttet til VAR (Vann, avløp, renovasjon, avfall (var) korrigerede brutto driftsutgifter beløp pr innb) har gått opp fra kr 3416 i 2021 til kr 3658 i 2022. Dette er noe lavere enn tilsvarende tall for KOSTRA-gruppe 09 som ligger på kr 3781.

Årsgebyr for avløpstjenesten har hatt en reduksjon fra kr 6039- i 2021 til kr 5907,- i 2022. For KOSTRA-gruppe 09 er tallene for parametere kr 4605. Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste har økt fra 85 pst. i 2021 til 85,9 pst. i 2022. Dette er noe høyere enn tilsvarende tall for KOSTRA-gruppe 09 som ligger på 84 pst.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har økt fra 20 dager i 2021 til 72 dager i 2022 som følge av svekket kapasitet/bemanning på programområdet. Tilsvarende tall for KOSTRA-gruppe 9 er 29 dager.

Utgifter til renholdaktiviteter har jevnt over gått ned fra 2021 til 2022, og er jevnt over lavere enn tilsvarende tall for KOSTRA-gruppe 09.

10.7 Status økonomi

Det foreligger et avvik på 2,25 mill. kroner som følge av planlagte økonomiplan tiltak og som ikke har latt seg realisere. Det har ikke blitt gjennomført endringer i skolestruktur, noe som igjen medfører at innsparingen som var forventet på eiendomssiden ikke var mulig å realisere. Videre har det ikke vært mulig å realisere kutt i husleie. Økte kostnader generelt gjør at det blir vanskelig å gjennomføre kutt innenfor dette planområdet.

10.8 Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Rev. bud.	Regnskap	Status
Digitalisering byggesaksarkiv	3 527	4 482	751	1 706	Forsinket
ENØK tiltak kommunale bygg	-	-	1 000	691	Forsinket
Forsterke eller legge fastdekke på grusveier	-	-	1 000	930	Iht. plan
Garderobe / spiserom Rovebakken	500	0	500	0	Forsinket
Gressklippere - utskifting gammel samt ny gressklipper Hvitstein stadion	800	0	800	0	Forsinket
Hjulgraver brukt maskin	600	0	600	0	Forsinket
Hjullaster L50	1 200	1 475	1 200	1 475	Ferdig
Hvitstein stadion oppgradering	28 190	34 459	114	2 966	Ferdig
Ladestasjoner	0	776	0	776	Iht. plan
Maskin til å sette brøytetikker	500	823	500	823	Ferdig
Ny Kleiverud skole	150 200	148 382	23 044	21 115	Iht. plan
Offentlig pålegg - brann og miljørettet helsevern	-	-	1 000	0	Iht. plan
Områdemodell felles infrastruktur Sande sentrum	54 400	70 441	7 000	19 733	Iht. plan
Overvann vei / kommunale eiendommer (alt 3, tidl. vedtatt løpende)	-	-	800	0	Ikke vurdert
Refusjon Solsiden - kommunens eiendom gbnr 38/42	0	3 442	0	3 442	Ferdig
Rehabilitering Kjeldås skole	5 235	4 526	1 019	309	Forsinket
Rehabilitering nærmiljøanlegg	-	-	500	321	Ferdig
Sentrumsskolene i Sande	518 000	474 194	244 734	268 521	Iht. plan
Sentrumsskolene i Sande - lønns- og prisstigning	40 000	51 823	30 806	42 629	Iht. plan
Skjærgårdstjenestens båt - egenadel reparasjon	200	0	200	0	Ferdig
Trafikksikkerhet	-	-	5 921	381	Forsinket
Utskifting maskiner og utstyr renhold	1 050	694	350	344	Iht. plan
VA prosjekter med konsekvens for veg, fortau og veglys	4 000	0	1 000	0	Forsinket
Vann og avløp	-	-	85 709	95 006	Forsinket
Sum øvrige prosjekter	0	52 589	1 000	2 306	
Sum	808 402	848 104	409 548	463 474	

10.8.1 Statustekst investeringer

Digitalisering byggesaksarkiv

Ubrukte midler, ca. 0,7 mill. kroner ble overført fra 2021 til 2022. Gjelder sluttbetaling Hof og oppstart resten av Sandes arkiv. Overført bevilgning vil ikke være tilstrekkelig, og dekkes av byggesaksfond fra tidligere Sande kommune.

ENØK tiltak kommunale bygg

ENØK midler planlegges brukt på bl.a SD-anlegg (Sentral Drift-anlegg).

Det er brukt midler på: SD (Sentral Driftsstyring) på Holmestrand BBS, samt solcelleanlegg på Klokkerjordet skole.

Forsterke eller legge fastdekke på grusveier

Det er utført asfaltering på Kalmoveien og Fjellskarveien.

Garderobe / spiserom Rovebakken

Prosjektet er forsinket grunnet usikkerhet rundt plassering. Midlene må overføres til 2023.

Gressklippere - utskifting gammel samt ny gressklipper Hvitstein stadion

Forsinkelser med levering, bli levert 1. kvartal 2023. Midlene må overføres til 2023.

Hjulgraver brukt maskin

Innkjøp utgår og midlene benyttes for å dekke merforbruk I40057 og I40059

Hjullaster L50

Maskinen er kjøpt inn.

Hvitstein stadion oppgradering

Prosjektet er ferdigstilt. Det gjenstår noen kostnader for lysanlegg.

Kvaliteten for prosjektet er langt over hva man først kunne forutse og anlegget har blitt bra. Prosjektet leveres innenfor kommunens prosjektramme.

Det er også utarbeidet en prosjektrapport som blir presentert politikere.

Ladestasjoner

Oppgradering av eksisterende ladere, samt komplettering av nye ladestasjoner til tjenestebiler og eksterne biler.

Prosjektet er igangsatt i 2022. Midler bevilget i 2023. Midler brukt i 2022 må tas av bevilgning i 2023.

Maskin til å sette brøytestikker

Maskinen er kjøpt inn.

Ny Kleiverud skole

Prosjektet følger oppsatt plan og leveres innenfor den økonomiske rammen. Det søkes om spillemidler til uteområdet. Skolebygget ble tatt i bruk av skolen i november 2021. Utomhus/lekeområdet er ferdigstilt og overlevert til kommunen. Offisiell åpning av skolen ble holdt 6. september 2022. Det foretas ettårsbefaring i november og prøvedrift avsluttes.

Det foretas arbeid i akebakken syd for bygget da det gjensto litt rundt overvannhåndtering.

Offentlig pålegg - brann og miljørettet helsevern

Arbeidet med tilsyn og oppfølging av disse er et kontinuerlig arbeid. Det jobbes med utredning og kartlegging før nødvendige tiltak iverksettes. Midler overføres til 2023.

Områdemodell felles infrastruktur Sande sentrum

Områdemodellen for felles infrastruktur i Sande sentrum er som tidligere rapport helt i sin oppstart med tanke på realisering av de ulike underprosjektene.

Kommunestyret vedtok september 2021 å innvilge delvis lånefinansiering for underprosjektet skredsikring av Sandeelva. Vedtaket sikret nødvendig fremdrift. Prosjektet ble lyst ut høsten 2021. Entreprenør ble valgt i februar 2022 og det er skrevet kontrakt. Byggesaken er i avslutningsfasen, prosjektet er ferdig detaljprosjektert og kommunen startet i begynnelsen av mai 2022. Delprosjektet var planlagt ferdigstilt i løpet av 2022, men har blitt forsinket som følge av forsinket prosjektering, høy vannføring og tele. Prosjektet ferdigstilles mars 2023.

Det ble søkt om 50 pst. tilskudd fra NVE til erosjonssikringen, men denne ble avslått.

Usikkerhetene i prosjektet er uendret og omhandler de første årene om hvorvidt planlagt utbygging gjennomføres, i det omfang og til den tid, som utbyggerne selv har meddelt. Prosjektet forholder seg til de føringer satt, i de intensjoner som følger av modellen og reguleringsbestemmelsene.

Overvann vei / kommunale eiendommer (alt 3, tidl. vedtatt løpende)

Det skal jobbes med konkrete tiltak i 2023. Midler overføres til 2023

Refusjon Solsiden - kommunens eiendom gbnr 38/42

Utbetalt ihht. avtale.

Rehabilitering Kjeldås skole

Ventilasjonsanlegget er ferdig installert.

Det skal lages flere luftspalter i utvendige murvegger, og det må gjøres utvendig arbeid med fasaden (utbedring murpuss). Utføres første halvår 2023.

Rest budsjettmidler fra 2022 må overføres til 2023.

Rehabilitering nærmiljøanlegg

Årets bevilgning er benyttet til rehabilitering av lekeapparater i Gullhaug barnehage.

Sentrumsskolene i Sande

Fremdrift: Setninger i grunnen under idrettshallen vedvarer men følger tidsprognose til grunnteknikker. Det er inngått en avtale om delovertagelse for barneskole, utomhusareal og parkeringskjeller den 16. juni 2023. Deler av fasaden og innv. idrettshall blir overlevert tidlig høst 2023.

Økonomi: Prosjektøkonomien følger avsatt budsjett, men som tidligere rapportert har det vært en større økning i LPS (Lønns- og prisstigning) enn forutsatt. Budsjett for lønns- og prisstigning er et eget prosjekt (I20030). Prosjektet mottok 3 mill. kroner i tilskudd/klimasatsmidler fra Miljødirektoratet.

Kvalitet: Prosjektet leveres med god kvalitet og det er fokus på å redusere fremtidige drift og vedlikeholdskostnader.

Sentrumsskolene i Sande - lønns- og prisstigning

Prosjektet forholder seg til, og står ift gjeldende prosjektramme for Sentrumsskolene i Sande (I20009).

Prisstigningen har vært urovekkende høy ift. avsetningen i prosjektet. Dette skyldes flere forhold, bl.a. råvaremangel, koronapandemien og krigen i Ukraina. Det er vedtatt en økning på 25 mill. kroner i budsjettet for 2023.

Skjærgårdstjenestens båt - egenandel reparasjon

Egenandel utgår.

Trafikksikkerhet

Trafikksikkerhetsmidlene skal blant annet brukes som egenandel i henhold til omsøkte prosjekter delfinansiert av fylkeskommunen.

I 2022 ble det planlagt brukt som egenandel i prosjekt Dyegata og for øvrig tiltak vedtatt i trafikksikkerhetsplanen for 2022. Det forventes at prosjektet med Dyegata ferdigstilles i 2023, det vil si at resterende midler ved årsslutt overføres til 2023.

Utskifting maskiner og utstyr renhold

Investeringsbudsjett ble benyttet til å skifte ut gamle maskiner.

VA prosjekter med konsekvens for veg, fortau og veglys

Ikke brukt i 2022.

Vann og avløp

Prosjektet endte med overforbruk på 8 mill. De største underprosjektene har vært Vikeveien-Hauganfeltet, Vike renseanlegg, Olav Duuns vei og Bilet.

To prosjekter er utsatt og tas i 2023. Det er Oreberg Dam og kjøp av Sande Vannverk.

10.8.2 Sammendrag status investeringer

Programområde Samfunn, teknikk og miljø forvalter en relativt stor prosjektportefølje. Det er ressurskrevende å følge opp disse, men kommunedirektøren opplever at kommunen har god kontroll på fremdrift og økonomi i prosjektene.

Enkelte prosjekter har hatt en del oppmerksomhet og det har gjennom året vært fokus på å bedre kommunikasjonen med innbyggere, politikere og andre interessenter. Kommunedirektøren har laget en kommunikasjonsstrategi for blant annet sentrumsskolene i Sande (Klokkerjordet skole).

Påviste setninger i grunnen under idrettshallen har gjort at at denne har blitt forsinket. Det er inngått en avtale om delovertagelse der barneskole, utomhusareal og parkeringskjeller skal være gjenstand for overtagelse 16. juni 2023 mens noe av fasaden og innv. idrettshall blir overlevert i tiden høstferien 2023.

Sentrumsskoleprosjektet leverer en kvalitet i øvre sjiktet av hva som er forutsatt, blant annet med fokus på å redusere fremtidige drift og vedlikeholdskostnader. Det rapporteres om godt håndverk. Det er imidlertid en risiko for at lønns- og prisstigningen vil innebære økt prosjektkostnad.

Prosjekt Ny Kleiverud skole har gått i henhold til plan og er levert innenfor den økonomiske rammen. Offisiell åpning av skolen var 6. september 2022.

Innenfor vann og avløpsfeltet er det enkelte prosjekter som er noe forsinket eller ligger noe over prognosen, men dette følges tett opp av prosjektledere.

Når det gjelder områdemodellen for felles infrastruktur i Sande sentrum er denne helt i sin oppstart med tanke på realisering av de ulike delprosjektene. I 2022 har kommunen gjennomført delprosjekt erosjonssikring. Arbeidene var planlagt ferdigstilt i løpet av 2022, men ble noe forsinket som følge av forsinket projektering, høy vannføring og tele. Prosjektet ferdigstilles mars 2023. Det ble søkt om 50 pst. tilskudd fra NVE til erosjonssikringen, men denne ble avslått.

10.9 Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,64 %	8,23 %	9,87 %
Årlig sykefravær 2021	2,00 %	6,94 %	8,94 %
Årlig sykefravær 2022	2,22 %	5,64 %	7,86 %

10.9.1 Status sykefravær og HMS

Sykefraværet i programområdet har gått ned sammenlignet med forrige årsskifte. Korttidsfraværet er generelt veldig lavt. Langtidsfraværet er innenfor et akseptabelt nivå.

10.9.2 Oppsummering tiltak sykefravær og HMS

Sykemeldte følges opp etter kommunens retningslinjer. Siden sykefraværet har gått ned legger kommunedirektøren til grunn at tiltakene har fungert etter sin hensikt.